

༡༡། །བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའི་རྩལ་སྤྲིམས་ཀྱི་རྣམ་པའད་བྱང་རྩ་བ་གཞུང་ལམ་བཞུགས་སོ། །

@01A ༡༡༡། །བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་ནས་རྩལ་སྤྲིམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་རྩལ་རྣམ་པར་པའད་པ་བྱང་རྩ་བ་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་

རྩ་བ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྩུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་ཕྱགས་ནི་རྒྱ་བས་ཆེན་སྟིང་རྗེས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་གྱུར་པས། །ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའི་བྱར་ནི་

དཔག་མེད་བསྐྱལ་པར་བཞེས་པ་ཡིས། །གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པར་གཤེགས་ནས་གསུང་དབྱངས་མཐོན་པོ་ཡིས། །འགྲོ་བ་མ་རིག་གཉིད་ལས་སད་མཛད་དེ་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཚལ། །

རྩལ་བ་ང་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲིད་ནི། །གང་ལ་གཏད་པ་རྩལ་ཚབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །ས་ཡི་དབང་ཕྱག་མི་ཡམ་མགོན་དེ་ཡི། །དྲི་མེད་མཛད་པས་འགྲོ་རྣམས་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །དེ་ཡི་ཞབས་

@02A ༡༡༡། །བྱང་ཡིད་འོང་པ་སྤྲེའི་རྩལ། །གང་ལ་རིག་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱས་བྱེད་པ། །གྲུས་པས་གཙུག་ཏུ་སྟེན་མཛད་རྩལ་ཚབ་སྲས། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་མགོས་

ཕྱག་འཚལ། །མི་

པམ་ཞལ་ནས་བྱོན་པའི་གདམས་པའི་ཕུལ། །རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་འདིར་བཤད་གྱིས། །ཐེག་མཆོག་དགའ་སྟོན་འདོད་རྣམས་གྲུས་
པས་ཉོན། །འདི་ན་

ཐེག་ཆེན་པ་ཞེས་ཁས་འཆི་བ། །ཁ་ཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་འཕྱག་ལྗོན་གྱི། །བཅས་པའི་གནས་ལ་སློ་མིག་བྱམ་གྱུར་ཅིང་། །གཞན་དག་ཆོག་ཙམ་འདོན་ཡང་གནས་དེ་རྣམས། །ཐེག་པ་
མཆོག་ལ་སྐྱབ་པ་ལྟར་

ལེན་པའི། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། །གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པས། །བྱབ་པའི་བཅས་པ་དོར་ནས་བག་ཡངས་སུ། །ལྷགས་ཀྱི་མེད་པའི་སྤང་ཆེན་
བཞིན་འཕྱག་པ། །དེ་དག་

རྣམས་ཀྱི་སྤིང་ལ་མི་འབབ་ཀྱང་། །ཐེག་མཆོག་རིགས་ཀྱི་རྩས་པ་མི་དམན་པའི། །སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ༥ །འདིར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་བའི་རྒྱད་ལས། །ཐོགས་མེད་
ཅེས་བྱའི་དག་སྤོང་ནི། །བསྟན་

@02B བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྡེ་ངས་དོན་དྲང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འབྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་
རིག་པ་གྲུབ་པ་འདི། །ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་

སྒྲགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །སློན་བཟང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བུའི་ཕྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལེ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཇོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡུལ་
འགོ། འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་

བདེ་བ་རྗེས་སྤོང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་དེ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ། དམ་པའི་ཆོས་འཇིན་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་
ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་པ་ལ་གོམ་

པ་སྐྱར་མཛད་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བརྟེས་པ་རང་དར་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུ་གཞན་གྱིས་དཔག་པར་
དགའ་བ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྲུབ་དེས། རྗེ་བཙུན་

བྱམས་པ་ལ་སྒྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུང་ཅིང་བྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྩོལ་རྒྱ་ཆེར་གསུང་པའི་དོན་ཉི་ལམ་བསྐྱུས་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་
ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཉི་ལམ་སྤྱར་རོ། །དེ་ལྟ་

ནའང་དེ་ལ་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྒྲོན་གྱི་གོམས་པ་རྒྱུད་བ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྟོབས་དམན་ཞིང་བརྩོན་པའི་མཐུ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པར་མཐོང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའི་སའི་རྩོལ་བྲིམས་ཀྱི་ལེན་འཁུར་

@03A ༄། །དོན་ཅུམ་ཞིག་སྟོན་མན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་སླབ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་རྒྱལ་ལྷས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྣམས་གང་ལ་གནས་པའི་ཉིན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཐོག་མར་མན་ངག་
བཞིན་བསྐྱེད་ནས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་

ཁས་ལེན་པའི་སྟོན་སྟེམ་པ་བཟུང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་མེད་པར་ནི་འགའ་ཡང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་བགོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་རྩལ་སྤྲིམས་གསུམ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་ལ་ནི་འདས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་སོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་

པར་འབྱར་རོ། །ད་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་པ་ན་གནས་པ་དག་ཀྱང་སྟོབ་བོ། །ཞེས་དང་། རྩལ་སྤྲིམས་ལེན་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲིས་བྱ་གང་སྟོན་
མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་

ཞུགས་པ་བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྩོན་པར་འདོད་པའི་སྤྲིས་བྱ་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆིབ་དེ་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་བསྐྱབ་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ན་དེ་ལ་སྟོབ་པའམ་དད་པ་མེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཞེས་སྟོབ་པ་ཡང་ཁས་འཆིབ་ཅམ་སྒྲིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅམ་ཏུ་ཟད་ཀྱི་གདོན་
མི་བར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་

@03B ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་མི་སྐྱབ་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མི་སྤྲིད་པས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་སྐྱབ་པ་སྤྲིང་པོར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སྟོམ་པ་
གསུམ་བརྟན་པ་ལས། འོད་སྤངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་འམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་གང་ཞིག་ཆེས་དེ་དག་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་ནན་ཏན་གྱིས་མི་སྐྱབ་ན་དེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཛང་རྒྱ་བར་མི་རྟུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྤངས་ནན་ཏན་

གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་ཀྱི་ནན་ཏན་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་སྤངས་གལ་ཏེ་ནན་ཏན་མེད་པར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འཐོབ་ཏུ་ཟིན་ན་རི་བོང་དང་གྱི་ལ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྤངས་གང་དག་ལ་ནན་ཏན་མེད་པ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་འགྱུར་ཏུ་ཟིན་ན་ནི། འོད་སྤངས་སྒྲ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་པས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་སངས་རྒྱས་སུ་
འབྱུང་བའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བབྱང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་ན་ཡིན་གྱི། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ལ་མི་དགོས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ལོ་སྟུང་ན། འདི་ནི་ལོག་

@04A ༄། །པར་རྫོག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་དཔལ་སྦྱོའི་དང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགོ་དང་དོ་རྗེ་ཅི་མོ་རྣམས་སུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་སྒྲ་ན་མེད། །དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །རྩ་ལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། །དགོ་བའི་ཆོས་ནི་སྤྱད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་

རྩ་ལ་ཁྲིམས་གསུམ། །སོ་སོར་བརྟན་པོར་བདག་གིས་གཞུང་། །ཞེས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྩ་ལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པར་ཁས་སྦངས་པ་དང་སློལ་
ནས་རིགས་ལྔའི་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་དགོས་པར་གསུངས་

ཤིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་ཁྱུངས་བྱབ་པ་དུ་མར་ཡང་བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་པ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱན་མོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་

བསྐྱབ་པ་བབྱང་སྟེ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་མམ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་གསང་སྤགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གང་གི་སྒོར་

འཇུག་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་དང་པར་ཕྱིན་དུག་གི་ལམ་ནི་དོན་ཐེག་པ་དང་། པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བྱན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོར་དུ་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་

རྒྱུད་ལས། ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ན་སྤགས་ཀྱི་སྒྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་ཏེ། གསུམ་པོ་གང་ཞིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་བསྐྱུང་བ་དང་རང་གི་སྤགས་ཡོངས་

@04B ལུ་མི་གཏོང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྫོང་ཅི་མོ་ལས་ཀྱང་། ཕ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སྟོན་པ་ལ། །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་དོན་ལྡན་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་སྟུང་། །ཅེས་དང་། རྫོང་གྲུར་གྱི་ལེའུ་བཅུ་

གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སེམས་བསྐྱེད། །ཨི་མ་འོ་སེམས་ཅན་ཀུན་མགོན་གཉིད། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་མཆོག་མཛད་བཞིན་སྟུང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
ཤོག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་

སྟེ་གཉིས་ལ་གནད་བཀག་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་པལ་མོ་ཆེ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་གསང་སྤྲགས་གྱི་ཐེག་པ་གང་གི་སྒོར་འཇུག་ཀྱང་སྟོམ་པ་འདི་ངས་པར་གཟུང་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་ནི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་

ལེའུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས། སྟོམ་དུ་བསྐྱབ་དང་། སྟོམ་གྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་གང་ཞེན། ཚུལ་བྲིམས་མདོར་བསྐྱས་པའི་
སྟོམ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་དང་། །དཀའ་བ་དང་

ནི་སྒོ་ཀུན་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཤོངས་ཤིང་འདོད་དང་ལྡན་པ་དང་། འདི་དང་གཞན་ཏུ་བདེ་འགྱུར་དང་། རྣམ་པར་དག་དང་རྣམ་
དགུ་སྟེ། མདོར་ན་རྩལ་བྱིམས་དེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

རྣམ་པ་དགའོ། དེ་ལ་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་དོ། རྩལ་བྱིམས་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་དངོས་པོའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པའོ། དཀའ་བའི་རྩལ་བྱིམས་ནི་སྐྱབ་དཀའ་བ་ལ་འཇུག་
པས་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་རོ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་

@05A ༄༄༅། སྒོ་ནས་ཀྱི་རྩལ་བྱིམས་ནི་གང་ནས་སམ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་དབྱེ་བའོ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྩལ་བྱིམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩལ་
བྱིམས་ནི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ཤོངས་ཤིང་འདོད་

པའི་རྩལ་བྱིམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་བྱེད་པའོ། ཡང་ན་ཡུལ་དང་བྱེད་པའི་བྱད་པར་གཉིས་སོ། འདི་དང་གཞན་ཏུ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་རྩལ་བྱིམས་དང་རྣམ་པར་
དག་པའི་རྩལ་བྱིམས་ནི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་

ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་སྒོང་བ་དང་ཐོབ་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །སྒོམ་གྱི་དོན་ལཡང་པ་ལ་དུག། །ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། ཐམས་ཅད་པས་རྒྱས་པར་ལཡང་པ། ལཡང་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཕན་ཡོན། ཚུལ་བྲིམས་

གྱི་བསྟུ་བ། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་ཉིད་དང་། དེའི་ཆེ་བའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བཞི་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ནི། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུ་
ན་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྔ་ན་པ་སྟེ། ས་རོལ་ལས་ལེགས་

པར་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་གསོ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྱས་པ་བསྐྱེད་ནས་དྲན་པ་ཉི་
བར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་

པ་ནི། ས་རོལ་ལས་སྒྲངས་པས་ནི། བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུན་ཉི་བ་ན་གཞན་གྱིས་སྦྱང་ན་མི་རུང་ངོ་སྦྱམ་ནས་ཉིས་སྟོད་ལ་འཇོམ་པའི་བྲེལ་ཡོད་པ་བསྐྱེད་དོ། །བསམ་པ་དག་པས་ནི།
བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུན་ཉི་བ་ན་རང་ངམ་རང་གི།

@05B ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉིས་སྟོད་ལ་འཛེམ་པའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་སྐྱེད་དོ། །ཉམས་ན་གསོ་བ་དང་མ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་
པར་བླངས་པ་དང་བསམ་པ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་

པའི་ངོ་ཚ་དང་བྲེལ་ཡོད་དང་ལྡན་ན་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་ཉམས་ན་གསོ་བའི་སྒོ་ནས་རྩ་ལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱུངས་ན་ནི་ལྟར་བ་དང་མི་ལྡན་པར་མཐོང་ནས་
འགྱོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འདི་སྐད་བསྟན་པ་

ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པ་བླངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྩ་ལ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ཙམ་བརྟགས་ཀྱང་ལྟར་བ་ལྟ་རགས་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་ལ་འགྱོད་
པ་མེད་པའི་རྒྱུད་གཙང་སིང་དེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནས་ཉིས་པས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་དང་། བརྒྱ་ལ་བརྗེད་ངེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པས་གོས་ན་ཡང་ཇི་མི་སྒྲིམ་པར་མི་འཛོག་པར་བཞུགས་པ་དང་བསྐྱུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཕྱིར་འཆོས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་འོང་བ་ལ་ནི་ངོ་ཚ་དང་

ཁྲིལ་ཡོད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བཤེས་གཉིན་ཅིག་ལ་སྒྲུངས་པ་དང་། ལེན་པའི་བསམ་པ་ཡང་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་
རྒྱག་ལ་སོགས་པ་མིན་པར་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་དང་། འཆི་བའི་

ཕྱིར་ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་དམན་པ་མིན་པར་བསམ་པ་དམ་པས་སྒྲུངས་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཐོག་མའི་རྒྱ་གཉིས་པོ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་དང་པོ་ལེན་པར་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་གསུམ་
བསྐྱུང་བ་ལ་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་ཀྱང་གཞུང་རྩ་བ་ནས་

@06A ༄། །དང་པོ་གཉིས་ཀ་བསྐྱུང་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་བསམ་པ་དམ་པ་ཡིས། །སྒྲུ་མ་སྒྲོམ་ལ་གནས་ཤིང་མཁས། །རྣམ་དང་ལྡན་ལས་
སྒྲུང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དང་པོ་གཉིས་ལེན་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་

བསྐྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུའོ། །སྒྲོམ་པ་འདི་སྒྲུ་མ་མ་རྩེད་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བསམས་ཏེ་དེའི་སྤྱིན་སྐྱར་སྒྲུངས་པས་སྐྱེ་ཡང་པ་རོལ་པོ་ལས་སྒྲུངས་པ་དགོས་
པར་གསུངས་པ་ནི། རྩེད་པ་ཡོད་ན་ནི་ངེས་པར་དགོ་བའི་བཤེས་

གཉིན་བཅའ་ནས་སྒྲང་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲངས་ན་ནི་བསྐྱབ་པ་སྤྱང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྦྱིས་ནས་ཚུལ་བྱིས་ས་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། སྟོམ་པ་གཟུང་བ་

ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་གོམས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་མཐོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་བསྐྱབ་པ་ལས་འདས་ན་རབ་ཏུ་ངོ་ཚ་བར་འགྱུར་ཞིང་སྒྲ་
མ་ལ་བསྐྱས་པར་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་སྦྱི་བའམ།

དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱ་མི་དགོས་པར་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུན་སྤར་བསྐྱབ་པའི་འདིའི་ནང་ནས་བསྐྱབ་པ་
གང་ཡང་རུང་བ་འགྱུབ་པར་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་

བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་གཉིས་འབྲེན་པར་བྱེད་པས་སྤྲ་མ་གཉིས་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་འབྲས་བྱར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ་འབྲེན་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་དོ།

@06B ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ངེས་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་བཞིར་ངེས་ཤེ་ན། ཚུལ་བླིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ནས་ཉིས་བས་མ་གོས་པར་བྱེད་པ་དང་གོས་ན་ཕྱིར་དག་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ས་རོལ་ལས་སྒྲངས་པ་དང་བསམ་པ་དག་པ་

དང་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱན་པ་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་མི་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། ཉམས་ན་སྒྲར་གསོ་བས་ནི་ཕྱིར་འཆོས་ཤིང་ལྟང་བ་ལས་སྒོང་བའི་ཕྱིར་བཞིར་ངེས་སོ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་
ནི་ཡོན་ཏན་བཞིའི་སྟུང་ཚུལ་བཞིར་བཤད་དེ། དང་

པོས་སྒྲང་བ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་ནི་དང་པོའོ། །བསམ་པ་ལ་གཅིག་དང་སྒྲོར་བ་ལ་གསུམ་ནི་གཉིས་པའོ། །བསམ་པ་དག་པས་ལེན་པ་དང་ཚུལ་བླིམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་ནི་གསུམ་པའོ། །ལེན་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ཆོག་

བཅུན་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་དུ་བྱ་བ་དང་དབང་ཕྱུག་གི་བདག་པོ་ཐོབ་པ་ན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལེན་པ་གསུམ་མོ། །ཚུལ་བླིམས་གསུམ་ནི་སྒྲང་བའི་
ཚུལ་བླིམས་དང་ཕྱིར་གསོ་བར་བྱ་བ་དང་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་

ཁྲིམས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་རྒྱ་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་བཞི་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལ་བཞི། དག་བ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་
ཕན་ཡོན་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་

ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་སྒྲངས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཅིན། བདག་ལ་ཕན་པ་སོགས་སོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ལ་ཕན་པའི་བདེན་པ་ཤེས་པས་ཉན་
མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་སྒྲངས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དང་

@07A ༄༄༅། །བྱ་བ་ཉུང་ལ་རང་ཞི་བ་དང་དུལ་བ་ཙམ་སྐྱབ་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་བདག་ལ་ཕན་པ་ནི་སྒྲངས་པ་གཉིས་དང་ཡི་ཤེས་གཉིས་སོ། །གཞན་ལ་ཕན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
དུས་ན་རིགས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་པར་ཞུགས་པའོ། །

རིགས་མེད་པ་ལ་ཕན་པ་འཆད་པ་ན། སྐྱེ་བ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་ནི་རེ་ཞིག་ངན་འགོ་ལས་སྐྱོབ་པ་མི་དག་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་སྟོང་བའོ། །སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་ནི་བདེ་འགོ་ལ་
འགོད་པ་དག་བ་མ་སྐྱེས་བ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་སྟེལ་

བའོ། །འཇིག་རྟེན་ལ་སྒྲིང་བཅུ་བའི་རིགས་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཞེ་འབྲས་པ་དང་སྐྱལ་བ་མེད་པ་དང་སྒྲོད་དུ་གྱུར་ཀྱང་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ངན་འགྲོར་སོང་བ་མགོན་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་
ཕན་བདེའི་བསམ་པ་མི་གཏོང་བར་དུས་ལ་སྒྲོད་པའོ།

རིགས་ཡོད་པ་ལ་ཕན་པ་འཆད་པ་ན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་ཡོད་པ་དག་དགོས་པའི་སྒྲོང་གི་ཚུལ་ལ་འགོད་པའོ། །ཕན་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པའི་སྒྲོང་གི་ཚུལ་དེ་འདྲིན་པའི་ལམ་ཆོག་ས་
སྒྲོར་རོ། །བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སྟེ་

ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་ལྷས་སེམས་སེམ་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་སྦྱང་བའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་དགོ་བ་སྟེ་མི་སྤྱེ་བའོ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ནས་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བཤད་
མོད་ཀྱི་མ་གྲིས་སོ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་

བསྐྱབ་པའི་གཞི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱས་པའོ། །ཕན་འདོགས་པ་ནི། འཇུག་པ་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་གནས་པའོ། །འབྲས་བུ་དང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འབྲས་བུར་འཇིན་པས་

@07B འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ན་གཞན་ལ་འབྲས་བྱ་སྒྲིན་པས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཐོག་མར་དགོ་བ་སོགས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་ནི་རྩལ་གྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་དེ་དག་ཡོད་དེ། དང་པོར་སེམས་

བསྐྱེད་དུས་ནས་རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱས་ལའང་དང་བཅས་པ་ནི་ཐོག་མར་དགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ནི། བར་དུ་དགོ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ནི་ཐ་མར་དགོ་
བའོ། །ཐམས་ཅད་པས་རྒྱས་པར་ལའང་པ་ལ་གསུམ། །

སྒྲང་བྱའི་རྩལ་གྱི་སེམས་ལའང་པ་དང་། ལེན་པའི་རྩལ་ལའང་པ་དང་། བསྐྱེད་བའི་རྩལ་ལའང་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་། དུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ནང་། དོན་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་སེམས་གང་ཞེ་

ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྟེན་གྱི་ནང་ཚན་མང་ཡང་རིགས་མདོར་བསྐྱེད་ན་གཉིས་ཏེ། བྱང་སེམས་བྱིས་པ་དང་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་
རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་གྱི་སེམས་ནི་རྩལ་གྱི་སེམས་ཐམས་

ཅད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རྩལ་བྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་ལས་ངན་སོང་དང་སྣེའི་འགྲོ་བ་
ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་བྲིམ་པའི་རྩལ་

བྲིམས་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་ལ་ཡོད་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་རྩལ་བྲིམས་སོ་ཞེས་ངོ་ན་སྟུ་ཏུས་བཤད་ཅིང་། ས་སྟུ་དྲ་མེ་གླས་བྱས་ཟེར་བའི་འབྲེལ་པ་ལས་ནི་ངན་སོང་དང་གཞུགས་ཁམས་ན་པ་རོལ་
ལས་ལེན་པ་མེད་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། དེ་

@08A ༄༄༅། །ནི་བྲིམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་སོ། །འདོད་པའི་སྣང་དང་མི་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་པ་རོལ་ལས་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཤི་འཕོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བས་གང་

དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཡོད་པར་འཆད་དོ། །སྐྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཤི་འཕོས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་འགྲོ་བ་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པ་འཐད་ལ། བྲིམ་པ་དང་རབ་
བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་ནི་དགོ་རྩལ་ལ་སོགས་པ་རབ་

བྱང་ལྔ་ལྔ་འི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྔ་ལྔ་པ་དང་མི་ལྔ་ལྔ་པ་འི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན། སྒྲོམ་པ་
དང་དགོ་བའི་ཆོས་སྟུང་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་

རྩལ་ཁྲིམས་གསུམ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་བྱ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ནི་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྩལ་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལ་ཉོན་མོངས་རྩེ་འཇིལ་བའི་སོ་ཐར་དང་རྒྱན་ཡོད་ཀྱང་

རེ་ཞིག་མི་ལྔ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱན་གཅོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་གྲངས་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཞེས་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་འཆད་མེད་ཀྱང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་ཟད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་དང་གཞན་

ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཉིས་སྟོད་སྟོང་བ་དང་ལེགས་སྟུང་བསྟུ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་བས་སྒྲོམ་པ་དང་དགོ་བ་ཆོས་སྟུང་གཉིས་ཡིན་ལ། གཞན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་
དོན་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་དུ་ངས་

@08B སོ་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྩེ་ལ་བྲིམས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ཤིན། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་སྒྲོང་བའི་རྩེ་ལ་བྲིམས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་འདྲག་པའི་རྩེ་ལ་བྲིམས་ནི། བདག་མ་གྲོལ་བས་གཞན་སྒྲོལ་

བར་མི་རིགས་བདག་མ་ཞི་བས་གཞན་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པས་དགེ་བ་སྤྱད་པ་དང་ཕོར་མ་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བས་རིམ་པ་ངེས་པར་ས་སྤྱད་མི་གྲས་
བྱས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །རང་བཞིན་

ལ་གསུམ་ལས། སྒྲོམ་པའི་རྩེ་ལ་བྲིམས་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རིས་བདུན་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་དགེ་སྒྲོང་པ་མ་དང་དགེ་སྒྲོབ་མ་དང་དགེ་རྩེ་ལ་པ་མའི་རྩེ་ལ་བྲིམས་ནི་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་དང་དགེ་
བསྟེན་པ་མའི་རྩེ་ལ་བྲིམས་ནི་བྲིམས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །

སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་བསྟེན་གནས་མ་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ནི་དཀའ་བ་སྒྲོད་པ་དང་འདོད་པ་ལས་དབེན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུན་རིང་བར་རྒྱུ་མ་འབྲེལ་

བའི་ཕྱིར་འདི་ལ་འོས་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །ས་ལྷ་དྲ་མེ་གྲས་བྱས་ཟེར་བའི་འབྲེལ་པར་བསྟེན་གནས་ལ་ཉི་བར་གནས་པའི་དགོ་བསྟེན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།

དེ་དགོ་བསྟེན་དུ་འདུས་པས་མ་བསྟན་པའི་བཤད་ཡམས་

དང་དགོ་སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་དགོ་སྟོང་མའི་སྟོམ་པར་བསྟུས་པ་ནི་འཐད་པར་མི་སྒྲུང་ངོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ལ་རིས་བདུན་ལས་གཞན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་བྱང་སེམས་བདུན་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

@09A ༄༄༅། །མེད་ན་སོ་ཐར་ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལྡན་ཤི་འཕོས་པ་ལ་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷའི་ཉིན་གྱི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་རྩལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་

སྟོམ་པ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལྡན་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་སོ་ཐར་རིས་ལྡ་གང་རུང་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལྡན་དགོ་བསྟེན་པ་མ་ལྷ་བུའི་བྲིམ་པ་ཡིན་ན་སོ་ཐར་རིས་གཉིས་གང་རུང་སྟོམ་

པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་གཟུང་ངོ། །ལྷ་ལྟ་བུ་སོ་ཐར་གྱི་ཉིན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་མེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟོང་བའམ་ལུས་ངག་གི་མི་དགོ་བ་བདུན་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་བདུན་ལྷ་བྱ་
རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟོང་བ་སོ་ཐར་རིས་བདུན་དང་

ཐུན་མོང་བ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དངོས་མིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལམ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་བསྐྱང་བའི་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི་སྒྲོམ་

པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱང་བ་མི་དགོ་བ་བཅུ་བསྐྱང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་སོ་ཐར་དངོས་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་སོ་ཐར་རིས་བདུན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ངོ། །དེ་ཡང་སྟོང་བ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་
ནི་དེ་ཀྱན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་

@09B སྒོང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། བྱང་སར་སོ་ཐར་རིས་བདུན་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་གསུངས་པ་

ལྟར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོགས་གཅིག་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་
གཞན་དང་ལྡན་པ་འདིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་

ལེན་པའི་སྒྲོད་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་འདི་ཡང་སྒྲིན་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདི་ལ་སྒྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་ཆོག་གཞན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་
ལས་ཀྱང་སྒྲོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་

དག་པར་ལེན་པའི་སྒྲོད་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོག་གཅོད་སོགས་ལས་སྒྲོག་འདོད་མེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཚུལ་
ཡང་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སོ་ཐར་རས་བདུན་བདེ་

སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོགས་གཅིག་ཏུ་བྱང་སར་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲོག་གཅོད་སེགས་ལུས་ངག་གི་བདུན་གནང་བའི་སྐྱབས་སྤིད་
ཀྱང་སྒྲོག་གཅོད་སྒྲོང་བ་སོགས་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་

པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་པ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནད་པ་ལ་གནང་ཡང་སྤྱིར་དགོས་པའི་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡོག་དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་
ལན་པ་ན་ཡང་ཡན་ལག་ངེས་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བར་འདོད་

@10A ༄། །པས་སྒྲུང་དགོས་པ་བཞིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་བདུན་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐྱབས་མ་གཏོགས་པར་སོ་ཐར་བཞིན་དུ་སྒྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་བསྐྱུང་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལམ་སྒྲོན་དུ། སོ་སོར་ཐར་པ་ངེས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྒྲོམ་

གཞན་ལྡན་པ་ལ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། །སྐྱལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་སོ་ཐར་ངེས་བདུན་གང་རུང་མེད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་མེད་ལ། སོ་ཐར་ངེས་བདུན་དང་ཐུན་མོང་

བ་རང་བཞིན་སྒྲིབ་བ་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཙམ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སོ་ཐར་རིས་བདུན་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་
མིན་ཏེ། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པར། གཞུང་དེའི་མཚམས་སྟོར་

དུ། དཀྱིལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པར་འདོད་ནས་ཞེས་པ་དང་། གཞུང་དེ་སྟོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་དངས་པ་དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལུགས་གཉིས་

བྱང་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དགོས་པར་འདོད་པ་རྟེན་ཅན་པ་དང་། སོ་ཐར་གང་ཡིན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་པར་བརྩམས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པའི་གོགས་སུ་འདོད་པའི་རྟེན་མེད་པའོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅན་པ་

རྣམས་ན་རེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སོ་ཐར་རིས་བདུན་བདུན་ཡོད་ལ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལས་ལོག་པའི་སོ་ཐར་རིས་བདུན་སྟེ་
ཙམ་པ་ཞིག་རྟེན་དུ་དགོས་ཏེ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་གཞོད་པ་

@10B ལས་ལོག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་བྱད་པར་ཡང་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་གཞན་སེམས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱར་གསོར་རུང་བ་དང་གཞན་དོན་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པས་སྤྱེ་བ་དང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའོ། །བྱེ་བྲག་

དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་མི་སྤྲིད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་སོ་ཐར་ནི་རྟོན་དུ་འགལ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སོ་ཐར་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་གི་རྟོན་དུ་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་མེད་དེ།
དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱུམས་པ་དང་བྱང་སེམས་

ཀྱི་བསྐྱུབ་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིས་བདུན་ཡང་ལེན་པ་དང་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུལ་བ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རིས་བདུན་གྱི་སོ་
ཐར་སྤྱེ་བའི་རྟོན་དུ་དགོས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་སྤྱེ་བའི་ལྷ་མི་སྤྲིད་

པར་འགྱུར་ཞིང་། གནས་པའི་རྟོན་དུ་དགོས་པ་དང་ཉི་འཕྲོམ་པས་མི་གཏོང་བའི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ལྷ་དང་དུད་འགྲོའི་དགེ་སློང་སོགས་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སོ་ཐར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོམ་
པ་སྤྱེ་བའི་རྟོན་དུ་མི་དགོས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་

ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཞིག་དག་བསྟན་དང་དག་བསྟན་མ་དང་དག་ཚུལ་དང་དག་ཚུལ་མ་དང་དག་སྟོང་མ་དང་དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མའི་དབྱེ་བས་ཇི་སྟེད་འཛོ་བ་པའི་སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྟོམ་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་པའི་སོ་སོར་

ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྲིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་སྤང་བར་བྱ་ཡི། གཞན་གྲིས་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པ་སྟེ།

@011A ༄༄༅། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་མེད་པར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་ན་ནི་དེའི་ཆོ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོད་ལ་སོགས་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་པའི་
གཞུང་དུ་འདི་དེའི་རྩ་བར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །དགོས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་བར་དུ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བྱང་སར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ངོས་བབྱང་བའི་སྐབས་སུ་ས་
ཐར་རིས་བདུན་ལ་གསུངས་པ་ནི། སོ་ཐར་རིས་བདུན་དངོས་དང་

དེ་དག་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྡོང་བ་གཉིས་ཆར་ལ་གོ་བར་བྱའི་རིས་བདུན་འབའ་ཞིག་ལ་མི་གཟུང་ངོ། །འདི་ལ་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྡོང་བའི་སྡོམ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་

ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བས་དེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྩི་བའི་དོན་མེད་ལ། སོ་ཐར་རིས་བདུན་དངོས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་སྤར་མ་སྒྲངས་ཀྱང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་ན་

སྟོན་དུ་བྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གང་རུང་གི་སོ་ཐར་ཞིག་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དག་རྩལ་མ་སྒྲངས་པར་དགོ་
སྟོང་གི་སྡོམ་པ་སྒྲངས་ན་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བ་བཞིན་

ནོ། །རྟེན་མེད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་མ་ལོག་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐུན་གྱིས་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ན་
སྡོམ་པ་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གནས་པའི་གོགས་སོ་

@011B ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་བསམ་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པའི་འབྲུལ་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་བསམ་པ་གཏང་
སྒྲོམ་གྱང་སོ་ཐར་གཏང་མི་དགོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་གྱིས་ཐེག་དམན་

གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་གྱང་སོ་ཐར་མི་གཏོང་སྟེ། སོ་ཐར་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བསམ་པ་དེ་སོ་ཐར་གྱི་གཏོང་རྒྱར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་གོང་མ་ལེན་པ་ནི་ཕྱན་སུམ་

ཆོག་པའི་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་པ་གོང་མ་ལ་གནས་པས་འོག་མ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་དགའི་ཕན་བདེའི་ལོ་ཐོག་གི་
སེར་བ་ཆེན་པོ། གཞུང་གོང་འོག་གི་གནད་གཏན་ནས་མ་གོ་བའི་

ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། དེས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་སོ་སོར་
ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། །འོད་སྤངས་གང་དག་སོ་སོར་ཐར་

པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་ལོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་
མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་འདས་པ་དང་མ་

བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་སྟེ། དེའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པས་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་ས་ནི་ཇི་སྟེད་པས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་

@12A ༄། །ཚོར་བ་སྟོང་བའི་ཚོར་བ་དག་དེའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉི་བར་མི་འགོ། སྟོང་དང་བརྒྱ་སྟོང་དང་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དང་གྲངས་དང་ཆ་དང་བགྲང་བ་དང་དཔེ་དང་རྒྱར་ཡང་མི་ཕོད་
དོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་

འདོད་པས་དག་སྟོང་དེ་དག་གི་སྟོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དེ་དག་དཔག་ཚད་སྟོང་བས་ཀྱང་རིང་བུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བཟླས་པའི་སྤྱ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱན་བཞུ་བ་དང་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་
ཉི་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་།

དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བརྟེན་ནས་སྐྱོན་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་བྱིམས་བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག་ །སྤྱིང་ཇི་
ཁྱེས་བརྟེན་པས་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེ། །རྒྱལ་བ་ངས་གསུངས་

སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། །ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་དག་འདུལ་བ་མ་ལུས་ལ། །སྤྲུགས་པ་བྱིམ་པས་ཉྱལས་དང་ཆོག་སྤངས། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉྱལས་སུ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་
རབ་བྱུང་གི་ཉྱལས་དང་ལས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་བཅས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྤང་དོར་རྣམས་སྤྲུགས་པ་བྱིམ་པས་ཀྱང་ཉྱལས་སུ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་ན། །སྤྲུགས་པ་རབ་བྱུང་དང་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་སྡོམ་ལྷན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྡོམ། །ལོག་པར་

ཏོག་པའི་ཐ་ཆད་འདི་ཁ་ཆེའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཉོར་བུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩྭ་ན་ཕྱི་མི་ཁྱེས་ཀྱང་ནན་ཏན་དུ་མས་བཀག་སྟེ་ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་བྱིམས་དང་སྡོམ་པ་དང་དམ་
ཆོག་མི་འགལ་བ་ལས། དང་པོར་རབ་བྱུང་བརྟེན་ནས། །

@012B སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་ཕྱིན་ལམ་གནས། །ཕྱི་ནས་དེ་རྣམས་སྐྱོངས་སོགས་གྱིས། །འདུལ་བ་ཡི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་སྟོམ་གནས་པ། །སོ་སོར་ཐར་དང་ལེ་ངྲིར་
གནས། །དེར་བཤད་པ་ཡི་བསྟུང་པ་རྣམས། །ཕལ་ཆེར་བསྟུང་བར་མ་

རྒྱས་པས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དང་། །འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་བབྱང་ནས། །ད་ལྟར་དེ་བཏང་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་དང་། རབ་བྱུང་སྟོམ་པ་བཏང་ནས་ནི། །སྤྲུགས་གྱི་སྟོམ་
པའམ་སྤྱིན་སོགས་གྱི། །སྟོམ་པ་ཡང་ནི་བབྱང་མི་བྱ། །ཞེས་

དང་། སྟོ་ལྟན་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིས། །དགེ་སྟོང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི། །ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་ལམ་དུ་ཡང་འགལ་མི་བསམ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱས་པར་
གསུངས་སོ། །མདོ་སྟེ་དུ་མར་ཡང་འཁོར་ལོས་སྦྱར་

པའི་རྒྱལ་པོ་བྱིམ་ན་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་རིང་ནས་བསྟུངས་པ་དུ་མས་ཀྱང་བྱིམ་སྤངས་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་མཛད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སོ་སོར་

ཐར་པའི་སྒྲི་དང་ངའི་ནང་ནས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིས་སྤྲས་སུ་གཟུང་དགོས་སོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཚུལ་གྱིས་ལ་ཡང་

དག་བར་སྒྲངས་པའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་བསགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟན་དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལ་ཞེས་
བྱའོ། །གཞུང་མང་པོ་ལས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལ་ཡང་དག་པར་

@013A ལྟོ། །སྒྲངས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། དུས་ནི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་སྒྲི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་དག་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཚུལ་གྱིས་ལ་གནས་ནས་
ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པས་ཚུལ་གྱིས་ལ་གནས་པ་ཁོ་ནའི་དགེ་བའི་

ཆོས་སྒྲི་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ནས་དགེ་བ་རྣམས་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལ་
བསྟན་པར་བྱའོ། །དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་

ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ནི་རང་རྒྱུད་སྒྲིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་སེམས་ཅན་དེས་བྱད་ནི་གཞན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་
ཁྱད་པར་ནི་དེའོ། །མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ནི། ལུས་དང་དག་གིས་

དགེ་བ་བསགས་པ་སྟེ་ཡིད་མ་སྟོས་པ་ནི་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་རྩ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ་རྩ་ལ་བྲིམས་ཀྱང་ལུས་དག་ཁོ་ནའི་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་ནས་འཆད་ཀྱང་རྒྱས་
བཤད་ནས་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་དུ་མ་བཤད་པ་དང་

སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡིད་ཀྱང་བཤད་པས་ལུས་དག་སྟོས་པས་ཡིད་ལྷགས་ལ་གོ་བར་རྣམ་པས་མ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་
འགྲེལ་དང་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པ་ནི་གཞུང་ལ་ཡིད་ཡོད་

པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོགས་མ་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་གསུམ་ཆར་གྱིས་བྱས་པའི་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་རྩ་ལ་བྲིམས་ཡོད་དོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱུད་ལས། ཤེས་
རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟོམ་པའི་རྩ་ལ་

@013B བྲིམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་རྣམ་པར་གཡིང་བ་མེད་པར་གཙུག་ལག་དམ་པ་མཉམ་ཏེ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བཙལ་ལོ། །ཐོས་པའི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་དཔྱོད་པ་དང་ལྷན་
པས་སེམས་སོ། །དེ་ནས་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་སྟེ་ཞི་ལྷག་སྒྲོམ་པའོ། །དེ་ཡང་

ལུས་འདྲ་འཛི་དང་སེམས་མི་དག་བའི་རྣམ་ཏོག་གིས་དབེན་པ་ལ་སྒྲོམ་པས་གཅིག་ཕུར་དགའ་བའོ། །སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དགའ་འབྲེལ་དུ་གཅིག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་
ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་

རབ་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་ཚུལ་བྲིམས་ལས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་འབྱུབ་པའོ། །ཞིང་བྱད་པར་ཅན་ལ་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་མཐོང་ན་མི་འགྱིང་ཞིང་
དགའ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་བྱོན་ཏམ་ཞེས་གསོང་པོར་སྒྲིང་འམ་གྱས་

པར་སྒྲིབ་དང་། ལུས་ཀྱིས་ཕུག་འཛལ་བ་དང་ལངས་ནས་སྟན་སྟོབ་པ་དང་སྟན་ལས་འཕགས་ཏེ་གྱས་པ་སྟོན་པའི་མངོན་པར་ལྡང་བའམ་སྒྱུར་དུ་ལྡང་བ་དང་། ཉེ་བར་འོངས་པ་དང་མིག་
ལམ་དུ་སྒྲིབ་བ་ན་ཕུག་བྱེད་པའམ་ཐལ་མོ་ཅམ་སྒྱོར་བ་དང་གཡོག་བྱེད་

པའི་གྲུ་པར་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་། ཉད་པ་རྣམས་ལ་བཙེ་བས་ནད་གཡོག་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་སྒྲ་མ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིང་གསུམ་སྟེ་དང་པོ་ནི་པ་མ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
མཁན་སྟོབ་དང་གསུམ་པ་ནི་ནད་པ་སྟེ་འདི་དག་བྱང་།

སེམས་རབ་ཏུ་བྱང་མ་བྱང་གཉིས་ཀའི་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ཞིང་ངོ། །ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་ནི། གསུང་རབ་མ་ཉོར་བར་སྒྲ་བ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
བསྐྱེད་པ་བརྟེན་པའི་ལེགས་པར་སྒྲ་བ་ལ་ལེགས་སོ་སྟེར་།

@014A ལྷ། །བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དགོ་བ་རྣམས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་ཞིང་ཆོག་ཏུ་
བརྟེན་པའོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཡོན་གནས་སུ་ཤེས་ནས་ཡི་

རང་བར་འགྱུར་བ་དང་རང་གི་སྤྲུག་དོག་སྤང་བ་དང་མ་བྱས་ཀྱང་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་འཐོབ་པ་དང་། ལེགས་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་
དགའ་བ་བཞིན་ཏུ་དགའ་བར་བྱའོ། །བཟོད་པ་བསྟེན་པ་ནི།

ཕ་རོལ་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྟོན་གྱི་ལས་སྤྱ་ལྟ་ཞིང་སྟིང་རྩེ་བསྐྱེད་ནས་སྤར་མི་ཁྲོ་ཞིང་གཞོད་ལན་མི་བྱེད་པ་འོ། །བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གདབ་པ་ནི། བྱས་
པ་ཆུད་མི་བྱ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཐ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོ་གསུམ་

གྱིས་བྱས་པ་དང་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་དགོ་བ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བསྟོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སྤྱ་ས་བཅུ་པར་བཤད་པའི་སྟོན་ལམ་བཅུ་ལམ། བཟང་པོ་
སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གདབ་པ་འོ། །དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ནི།

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཟང་ཟིང་དང་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་གཉིས་དང་ངན་པ་མིན་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མཆོད་པ་འོ། །བག་ཡོད་བསྟོན་པ་ནི། ཏྲག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པར་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བརྩོན་པ་

ཆེན་པོས་འཇུག་པ་འོ། །ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྤྱ་གྱུར་པའི་དགོ་བ་ནི། ཡིད་གྱིས་བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་ལྷས་ངག་གིས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སྟོད་པས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱུང་བ་དང་དབང་པོ་མ་བསྐྱམས་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་

@014B འོང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཆགས་སྒྲིབ་ལས་སེམས་སྤང་བར་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱེད་བ་དང་། ཉ་ཅང་འབྲངས་པ་དང་ཉ་ཅང་བཀྲིས་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་
པར་མི་རྣམས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བར་ལུས་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པར་

ཟ་བའི་ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མཚན་མོ་ལ་ཐུན་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་བར་པ་ལ་ཉལ་ཞིང་སྤྱི་གཉིས་དང་ཉིན་པར་ལ་ལ་ཏོན་དང་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟོད་ལ་མི་
ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་མི་

དགོ་བ་ལས་སྒྲོག་པའི་བྲོགས་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་དང་ལུང་འབོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱད་པའི་དགོ་བའི་ལཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་དང་། རང་གིས་རང་གི་ལཤེས་གཉིན་བྱས་ཏེ་རང་གི་ཉིས་པ་ལ་
བརྟག་ཅིང་ཉིས་པ་དེའི་འདི་ཕྱིའི་ཉིས་དམིགས་ཤེས་པར་

བྱས་ནས་གཉིན་པོ་བསྟེན་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲུལ་པའམ་ཉིས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་དང་འབྲུད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་ན་ད་དག་དང་མདན་དེ་དག་གི་སྐྱབས་གཞུགས་
ཀྱི་སྤྱན་རྒྱུ་ཕྱོགས་བརྩམས་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ལ་མཁུན་

པར་གསོལ་ཏེ་མཐོལ་ཞིང་འཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒྲིད་པའི་གྲོགས་ལའང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྟུབ་པ་དང་བསྟུང་པ་
དང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་སྟུང་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟུབ་པ་ནི་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟུང་བ་ནི་སྤྲིས་པ་རྣམས་ཅུད་མི་ཟ་
བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྟེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཁོང་ཁྱོམ་

@015A ༄། །བཀག་ན་དེས་དགེ་བ་བསགས་པ་རྣམས་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བསྟུངས་བ་རྣམས་སྤྲུང་ཡང་འཕེལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྟས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྟོོ་བ་
དང་སྟོོན་ལམ་འདེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཅན་ལ་

ཕན་འདོགས་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གྲོགས་བྱ་དགོས་པ་དང་ཐབས་ལ་སྤྲོད་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ་དང་འཇིགས་པས་ཉིན་
པ་དང་མྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བ་དང་ཡོ་བྱད་གྱིས་ཤོངས་པ་དང་། གནས་

འཆའ་བར་འདོད་པ་དང་སྒོ་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དང་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་རྩ་འཁུལ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ལས། སྟོམ་པའི་རྩལ་སྤྲིམས་

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ནི། བྱང་སེམས་སྟོམ་པའི་རྩལ་སྤྲིམས་ལ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་ན་ལེགས་པར་བསྐྱམས་པའི་རྩལ་སྤྲིམས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིན། འདི་ལ་བརྩུ་ལས་འདས་པའི་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མིའི་འདོད་པའི་མཚོག

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྤིད་ཐོབ་པ་ཡང་བོར་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ནི་དཔེར་ན་རྩ་ལམ་མི་གཙང་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པར་བྱ་བས་ན་འདོད་པ་
སྟེ་དངོས་པོའི་འདོད་པ་ལོངས་སྟོན་དང་འདིས་འདོད་པས་ན་འདོད་པ་སྟེ་

ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པ་སྤིད་པའོ་འདིར་ནི་དང་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕུག་བདར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་ལ་སྒྱར་ཡང་མི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་སྤིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྤར་
སྤངས་པ་ལ་སྒྱར་མི་ལྟ་འོ། །ཡང་མི་གཙང་བའི་སྟོས་སངས་པའི་

@015B སྤྱིས་རུལ་པ་ལ་སྤྲར་མི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིས་རུལ་པ་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བར་མཐོང་ནས་སྤྲར་ཡང་མི་ལྟོའོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བྲིམ་གྱི་ལོངས་སྟོད་
སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་སྤྲར་དེ་དག་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ན་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་

དག་པར་མི་འགྱུར་ངས་སྤྲར་ཡང་མ་ཆགས་པ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་སྔ་མ་བཤད་པའི་དཔེ་གཉིས་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས་པའོ། །མ་འོངས་པའི་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་
ནི་མ་འོངས་པ་ན་བདུད་གྱི་གནས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་འཕུལ་

དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོད་ལ་ཡང་སྟོན་ནས་དེའི་དོན་དུ་ཆངས་པར་མི་སྟོད་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་དོན་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་མི་དགའ་བ་ནི་དཔེར་ན་སྟག་གཟིག་ལ་
སོགས་པས་གང་བའི་ནགས་ཐིབས་པོར་འརྱག་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་

དུ་ལྟ་བའོ། །འདིར་འདས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་ལ་མིའི་འདོད་པ་སྟོས་གྱི་ལྟ་མ་སྟོས་པ་ནི་སྟོམ་པའི་རྩ་ལ་བྲིམས་གྱི་གཙོ་བོར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ་ལྟ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མ་འོངས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ལ་ལྟའི་འདོད་པ་སྟོས་གྱི་མི་མ་

སྒྲོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོང་ལ་ཕྱེ་མར་སྒྲོན་པ་མད་པར་སྒྲོན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོང་ལ་བདུད་གྱི་གནས་གྱི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་སྒྲོམ་པ་དག་པའམ་ལེགས་པར་བསྐྱམས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་འདོད་

པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཆངས་སྟོང་ལ་མི་གནས་པ་ཞིག་དགོས་གྱི་སྒར་སྒངས་པའི་འདོད་པ་ལ་མི་ལྟ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའོ། །ད་ལྟར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་བྲིམ་བདག་
སེམས་ཅན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟེན་བཀྱར་གྱི་འདོད་པ་ལ་ཡང་རོ་མྱང་བར་མི་བྱེད་

@16A ༄༄༅། །ན་སེམས་ཅན་ཐ་ཆད་གྱི་རྟེན་བཀྱར་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཟས་ཟོས་པ་ཕྱིར་སྐྱགས་པ་ལ་རོ་མྱང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་དང་འདྲ་
བར་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོར་ཕྱི་མའི་འདོད་པ་ལ་སྒྲོན་ནས་ཆངས་པར་སྒྱུད་

ན་ལེགས་སྒྲོན་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་པར་འདྲ་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོང་སྒར་ཐོབ་པ་འདོར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་ཆགས་པ་ནི་བྲིམ་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
བྲིམས་ལ་མེད་མི་རུང་མ་ཡིན་གྱི་རབ་བྱུང་ལ་ངེས་པར་དགོས་པས་

སྒྱུར་འཁོར་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འདད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱེམས་ནས་སྤར་ལྟར་སྒོ་མ་བརྒྱུག་ན་ལེགས་པར་བསྐྱེམས་པའི་རྩལ་བྱིམས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་དངས་དགོས་
སོ། །དབེན་པ་ན་གནས་པར་དགའ་བ་ནི་ལྷས་དབེན་པའི་གཅིག་ཕུ་ལ་

དགའ་བ་དང་མང་པོའི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་བསྐྱིངས་ཏེ་གནས་པ་འོ། །དེ་ཡང་རྩལ་བྱིམས་ཅན་གྱི་མཆོག་པར་མི་འཛིན་གྱི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་གསར་དུ་སྦྱབ་པ་དང་བྱུང་བ་ཟིན་

པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་དུ་འབད་པ་འོ། །འདིས་ནི་རྩལ་བྱིམས་དགོ་བ་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་མི་འཆོལ་ན་རྩལ་བྱིམས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་
ནོ། །ངག་དང་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། འདྲ་འཛིན་ནང་ན་

འདུག་པའི་ཆོ་ཡང་ངན་པའི་ཆོག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཏམ་མི་སྦྱ་ལ། དབེན་པ་ན་གནས་པའི་ཆོ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ངན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྦྱིད་པར་ལེགས་པར་སྒྲེམ་
པ་འོ། །བརྒྱ་ལ་བརྒྱེད་ངེས་པས་བྱུང་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉེས་དམིགས་སུ་

@16B ལྟ་ཞིང་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེད་དོ། །དེ་རྒྱུན་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངག་ཡིད་ངན་པ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་བྱད་པ་སྐྱེ་ཞིང་མི་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱང་ཐོབ་ནས་འདོར་རོ། །འདོར་བ་ལ་གོ་མས་ན་
སྤར་དེ་གཉིས་ལ་དགའ་བ་ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཕྱིས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ལ་མི་

དགའ་བ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་གཉིས་གོས་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནས་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབད་པ་དང་བྱུང་ན་ཡང་ཇི་མི་སྒྲིམ་པར་མི་འཛོག་པར་ཉིས་དམིགས་སུ་ལྟ་ཞིང་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པས་
སྐྱོ་སྒྲ་ཕྱི་གནས་འཕོ་བ་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་ཚུལ་

ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་མན་ངག་བྲན་མེད་པའོ། །རང་ལ་བྱད་དུ་མི་གསོད་པ་ནི། སོར་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བསྐྱབ་གཞི་བ་གང་
ལས་འདས་པའི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་

ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་གངས་ལས་འདས་པར་སྒྲོད་པའམ་ཡུན་མི་བྱུང་བར་ཞུགས་པའི་ཡུན་རིང་བ་དང་ལྷས་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་གཞན་གྱིས་བྱ་མི་རྣམས་པའི་བྱ་
དགའ་བ་དག་ཐོས་པ་ན་ད་དེག་ལ་འཇིགས་པ་

དང་བག་ཚ་བ་དང་། ངས་མི་རྒྱས་སྐྱམ་པ་ནི་བདག་ཁྱད་དུ་གསེད་པ་སྟེ་དེ་འགོག་པ་ལོ། །ཇི་ལྟར་འགོག་པ་ནི་དེ་དག་གྲང་མི་འགྱུར་བས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བསྐྱབ་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་མིན་ནོ། །བདག་གིས་གྲང་

རིམ་གྱིས་སློབ་པའི་བརྩོན་པ་མ་བཏང་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་སློབ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་གཞི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་མཉན་ནས་དེ་འདྲ་བ་སྐྱས་སློབ་
པར་ནས་ཞེས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་ཡང་བྱང་སེམས་གཞན་རྣམས་

@17A ༄། །གྱི་ཡིན་གྱི་བདག་གི་མིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་དོར་ན་རིགས་གྱི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པའི་གོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཁྱམ་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་འཇུག་པར་རྒྱས་པ་ལ་
འབད་པ་དྲག་པོས་འཇུག་ཅིང་། རེ་ཞིག་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་གྲང་བདག་

གིས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སློབ་པ་ནམ་འོངས་ན་སྐྱམ་དུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུར་གསལ་གསུང་ལ་འབད་ཅིང་སློན་ལམ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱ་དགོས་སོ། །དེས་པ་ནི། རང་གི་ཉེས་པ་ལ་རྟོག་
པར་བྱེད་གྱི་ཕ་རོལ་གྱི་ཉེས་པ་ལ་མི་རྟོག་ཅིང་སྤྱད་

བསུལ་མི་བསྐྱེད་པའོ། །འོན་པ་རོལ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་ལྟར་འཇོག་གམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤིང་ཐེ་བསྐྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ན་འདི་ནི་གང་ཟག་འདིའི་
ཉེས་པ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་

པར་བྱང་བའོ་ཞེས་མ་རུངས་པ་དང་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་དང་ཁོང་སྟོ་མི་སྐྱེད་པར་ཤས་ཆེར་བཅེ་བ་སྐྱེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད་བྱེད་འདོད་བསྐྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ཅི་
ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་

བར་དེ་དང་ཕྱལ་ལ་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲམ་ནས་བཤེས་གཉིན་བྱེད་འདོད་པའོ། །བཟོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ལག་པ་དང་བོང་བ་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུན་པ་ཡང་
སེམས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཞེ་གཙོད་པའི་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་

འབྱིན་པའམ་ཇོག་པར་ལྟ་ག་ལ་བྱེད་།དེས་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཡིད་ངག་ལུས་གསུམ་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་བཟོད་ན་ཕན་པ་མེད་པར་པ་རོལ་ལ་སྟོབ་དང་ཆོག་གིས་གཤེ་ཞིང་
སྟོབ་དང་སྟོད་ཅིག་ཅེས་དམ་འཆའ་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་གཞོད་པས་

@17B སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དུ་གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་བཟོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་ས་སྤྱད་མེ་གྲས་བྱས་ཟེར་པའི་འབྲེལ་པར་འབྱུང་ངོ། །གཞུང་དུ་ནི་སྟོ་བའམ་ཁོ་བའམ་
བརྒྱད་བཀག་གིས་སྤྱག་བསྐལ་བར་འབྱུར་བའི་གཞོད་པ་ཅུང་དུ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་

བསྟན་པའི་ལན་དུ་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་མི་སྦྱིད་ན་དེ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པས། ས་འོལ་པོས་གཞོད་པ་ཅུང་དུ་བྱས་པས་སེམས་མི་འབྲུག་པར་སྟོན་པ་སྟེ་དགོ་སྟོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་
བཞི་ལ་གནས་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་

མཐའ་དང་དབྱས་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་སྤྲ་ནས་བྱ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་རྗེས་སུ་སྟོད་པའི་བག་ཡོད་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་འདས་པའི་དུས་སུ་ཉིས་པ་རྣམས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་
བཅོས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ནན་

ཏན་དུ་སམས་པ་དང་ད་ལྟར་ཡང་བརྗེད་པ་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྟོད་ཅིང་གནས་ན་ཉ་ས་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྟོད་ཅིང་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་དུ་རབ་དུ་
སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྟོད་ཅིང་

གནས་པའོ། །འདི་ནི་གཙོ་བོར་སོ་ཐར་ལས་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་གཞི་ལ་བག་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་ལ་ཡང་བཞི་པ་རྩ་བ་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་ལྟ་པ་སྟེ་ལ་བརྒྱ་ལ་དེ་མ་སྟེ་མ་པར་ཉིས་པ་བྱུང་ན་འང་ཆོས་
བཞིན་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསོ་བ་འབྱུང་ངོ། །ཆོ་ག་དང་འཆོ་བ་དག་པ་གཅིག

དུ་བྱས་པའི་ཆ་གཤམ་སྟོད་པ་དག་པ་ནི་གྲགས་པ་འདོད་ནས་དག་བ་མི་སྟོམས་པ་དང་སྒྲིག་པ་མི་འཆབ་ཅིང་སྟོགས་པ་དང་ངན་ཉུང་ཉིད་པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པའི་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་
བཟང་མང་འཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གྲང་བ་དང་

@18A ༄༄༅། །བཀྲིས་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བཟོད་པ་དང་མ་ཉིད་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པས་གདུང་བ་མེད་པ་དང་དབང་པོ་དུལ་བ་དང་ནི་བས་མི་གོད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་
འབྲང་བས་ཡིང་ཡིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་སྟོད་ལམ་ནམས་མཛེས་ཤིང་རྩལ་བཞིན་

དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟོད་ལམ་རབ་དུ་ཞི་བའོ། །འཆོ་བ་དག་པ་ནི། རྩལ་འཆོས་སོགས་ལོག་འཆོ་ལྟ་དང་བྲལ་བའོ། །བསྐྱམས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱ་དུག་གིས་ལེགས་པར་མ་བསྐྱམས་པ་སྟེ་དེ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཀུན་སྟོང་དང་བཅས་པའི་དག

མ་དག་པ་བྱད་དུ་གསོད་པ་འཁོར་མི་འཛིན་པ་ཉེས་པ་མི་འཚོས་པ་ཚོ་ག་དང་འཚོ་བ་མ་དག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ངག་བསམས་ཀྱང་དུས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་ལས་སེམས་མ་
བསྐྱམས་པ་དང་བསྐྱམས་སུ་ཟེན་ཀྱང་རྩལ་བྲིམས་ལ་

བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་མི་འདོད་པའོ། །འཁོར་མི་འཛིན་པ་ནི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་འཁོར་བཟོད་པ་མི་འཛིན་པ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་དོ། །དགེ་བ་སྤྱད་པའི་རྩལ་བྲིམས་
ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ནི། ལཱ་ཚན་གཉིས་ལས་པར་

ཕྱིན་དང་པོ་ལཱ་འི་ཉེར་གནས་ནི། དེམ་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་ལ་ཆགས་པའི་སེར་སྒྲ་ཕྱ་མོ་ཡང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་གཞིར་བྱུང་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཁྲ་བ་དང་ཁོ་ན་

འཛིན་སོགས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་དང་བྲི་བ་དང་ཁོ་ན་འཛིན་བྱུང་བ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། ཉལ་བ་སྟོས་
འབེབས་པ་འཕྲེས་པ་མ་གྲུས་པའི་སྟོམ་ལས་བྱུང་བ་དང་དུ་མི་ལེན་

@18B པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་རོ་མུང་བ་དང་དེའི་སའི་ཉོན་མོངས་སམ་སམས་ཉུམ་པ་དང་གོད་པ་སོགས་བྱང་བ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྟོང་བའོ། །མདོར་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་བྱང་རེས་
གྱིས་གཉིན་པོ་བསྟན་ནས་འགོག་ཅིང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་གཏན་ནས་མི་གཏོང་བའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉར་གནས་ནི། དག་བའི་ཕན་ཡོན་དང་དག་བའི་རྒྱ་དང་དག་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་དང་དག་བ་སྟུང་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ལྟ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་
མི་ཤེས་པ་ལྟ་དང་བར་དུ་གཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །ཕན་ཡོན་ནི་ལྟ་མི་དང་བྱང་ཆུབ་

གསུམ་མོ། །རྒྱ་ནི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་དག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དག་བཤེས་ལ་བཏོན་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ་དང་སམས་པ་དང་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དག་བའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པ་ལ་ཏྲག་པ་བདེ་བ་གཅོད་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་

པས་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་བྱང་སམས་ཀྱིས་དག་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱིན་དུག་གི་དག་བའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་
དེའི་རྒྱ་ཤེས་ཤིང་བར་གཅོད་སྒར་བསྟན་པའི་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཤེས་ནས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་ཅ་སྤྱད་པ་ནི། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་སྤྱར་དུ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་དུག་
དུ་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་

ན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་བསྐྱབས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཉིར་གནས་ནི་སྦྱིན་སོགས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འགྱུབ་པའི་རྒྱུ་འདོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་ལྟན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་
བརྩ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

@19A ༄། །ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའོ། །འདི་ནི་གྲོགས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་གྲོགས་བྱ་དགོས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམ་
གྲོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ལ་བྱའམ་ཡང་ན་ཕན་འདོགས་

པའི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་བརྩ་གཅིག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་བྱ་བ་བརྩ་གཅིག་རེ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ལ་གྲོགས་བྱ་དགོས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། བྱ་བ་བྱེད་
པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །བྱ་བ་

སྤྱོད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། བྱ་བ་སེམས་པ་ནི། གང་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལས་འབྱོར་པ་དང་རྒྱད་པར་འབྱུང་བ་སེམས་པ་འོ། །བྱ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་
བྱ་བར་ངེས་པར་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ནི་གྲོགས་བྱེད་ལྷགས་སེམས་པ་

དང་གྲགས་བྱེད་པའི་ཁྱར་འཛིན་པ་འོ། །ལམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་འགོན་པོ་དང་སྤྱི་བཞིན་འབྲང་བ་མེད་པ་ལ་ནི་ལམ་གཅིད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་འོ། །ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྦྱོར་བའི་གྲོགས་ནི།
ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་འོ། །འོངས་

སྤྱོད་བསྐྱུང་བ་ནི། བསྐྱུབས་པའི་འོངས་སྤྱོད་རྒྱན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མི་འབྱེད་བའི་ཐབས་སྟོན་པ་འོ། །བྱ་བ་སྦྱུམ་པ་ནི། འཁོན་སྦྱོང་བ་འོ། །དགའ་སྟོན་ནི་ཉི་མ་ངེས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། དུས་དས་པ་མེད་པར་བསོད་

ནམས་རྩོམ་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་གྲོགས་བྱེད་པ་འོ། །དེ་དག་གི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འོངས་སྤྱོད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ལས་མཐའ་དང་བསྐྱུང་བ་ནི་སྤྱི་ལ་བ་དང་སྦྱང་བ་འོ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་
འཕེལ་ཟིན་པ་ཡོན་གནས་ལ་འབྱུང་བ་འོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་

@19B ཡོན་ཏན་འོད་གྲིས་བཤད་དོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞི་པོ་ནད་པ་ལ་ནི། སྤྱན་སྤྱིན་པ་དང་ནད་གཡོག་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་ཉམས་པ་
ལ་ནི། འོང་བ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་

ལམ་སྟོན་ནོ། །འོན་པ་ལ་ནི། སྤང་བ་དང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལག་བརྟམས་སྟོན་ནོ། །ཡན་ལག་མེད་པ་ལ་ནི། རང་གི་ལུས་སམ་བཞོན་པས་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྤྱེལ་བའོ། །ལམ་གྲིས་ངལ་
བ་ལ་ནི། གནས་དང་ཟས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་

མཉེ་བའོ། །སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གསུམ་ལས་སྒྲིབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལུས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ལ་གདམས་ངག་བསྟན་པས་སེལ་ལོ། །བར་
ཆད་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། རྟོག་པ་བརྒྱད་གྲིས་ཀྱན་

ནས་དགྲིས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེལ་ལོ། །རྟོག་པ་བརྒྱད་ནི་འདོད་པ། གནོད་སེམས། རྣམ་འཛོ། ཉེ་དུ། ཡུལ་གྱི་མི་མི་འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག་དང་། གཞན་གྲིས་
བྱེད་དུ་གསོད་པའི་རྟོག་པ་དང་། འོངས་སྟོན་དང་

རིགས་ལྟན་སྐུ་མཆོག་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་བདག་ནི་རིགས་མཐོའོ། །ཞེས་པ་བྲིས་གྱི་འབྱུང་པ་དང་ལྟན་པའི་རྟོག་པའོ། །གཞན་གྱིས་སྤྲོ་པ་བའི་པམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ནི། འཐབ་
པ་ལ་རྒྱལ་པམ་འོང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་དང་བདག་

མེད་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེལ་ལོ། །རིགས་པ་ལ་མྱོངས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ནི། ཉིས་སྟོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྲིན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་ཆོས་བསྟན་
ཏེ་ཉིས་སྟོད་ལས་ལྷོག་པ་ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །ཆོས་སྟོན་པའི་

@20A ༄༅། །རྒྱལ་ནི་ཆོག་འབྲུ་འབྱུང་པ་སོགས་བརྒྱད་དེ་དེ་ཡང་ངི་བ་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྟན་པའི་ལན་གྱིས་སྟོན་ཏེ་མི་ཤེས་ནས་འདི་བ་ལ་ནི་ཆོག་འབྲུ་འབྱུང་པ་དང་འབྲེལ་
པ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་དང་དེའི་མཆོམས་སྟོར་བའི་ལན་

ནོ། །འགལ་བའི་ངི་བ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་རྗེས་སུ་འཕྲོད་པ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་དང་སྤྱིའི་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ལན་ནོ། །གཉིས་ཀ་འདི་བ་ལ་ནི་ཐབས་དང་ལྟན་པ་
དང་འཆོམ་པ་སྟེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་གཏུལ་བྱ་དང་འཆོམ་པར་

ཞེས་པར་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་འགྲུས་སྐྱོང་གི་ཚོགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་དང་མཐུན་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པའོ། །འགྲུས་སྐྱོང་ནི་ཏྲ་ག་
པ་དང་སྒྲིམ་པར་སྐྱོང་བ་སྟེ་རྒྱུན་དུ་གྲུས་པར་བྲག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་

སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་ཅིང་ཇི་ན་སྤྱུང་ཡང་ད་དང་མཐུན་མོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གདམས་ངག་འདྲི་བའི་ལན་དུ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་
བཤད་པ་ཇི་ན་སྤྱུངས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་

ན་དྲི་བ་གསུམ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དྲི་བ་བཞི་སྤྱང་ངོ། །ཡང་ན་འཕྱོར་བ་ནི་འབྲེལ་པས་བཤད་དེ་སྤྱི་མཐུན་པས་སོ། །ཇིས་སྤྱུ་མཐུན་པ་ནི་འཕྲོད་པ་སྟེ་ཚེས་ཉིད་དང་མཐུན་པའོ། །ཐབས་དང་
ལྷན་པ་ནི་འཆོམ་པ་སྟེ་གདུལ་བྱ་དང་འཆོམ་པས་སོ། །མཐུན་པ་ནི་འགྲུས་

སྐྱོང་གིས་ཏེ་ཆངས་སྐྱོད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཟབ་པ་དང་སྒྲན་ཅིང་འཇིབས་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་མཉན་པར་འོས་པ་སྟེ་གསུང་གི་ཡན་ལག་ལྔ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲུག་སྒྲ་དང་རྣམ་སྒྲན་པ་དང་དགའ་བར་བྱེད་པ་

@20B དང་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོག་ཟུང་རེ་རེ་སྒྲ་མ་སྒྲིམས་བཤད་པ་འདིས་ནི་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ལན་གདབ་
པར་བསྟན་ཏེ། སྒྲ་སྒྲིམ་འགལ་བ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་དང་། གདུལ་བྱ་

དང་མི་འགལ་བ་དང་དོན་གྱི་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་དོ། །འདིར་གཞུང་ལས་ཡང་ན་ཐབས་མཁས་པས་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིས་པ་ནི་ཆོག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོ་
ནས་སྒྲར་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་ཉེས་སྟོད་ཅན་རྣམས་ཉེས་སྟོད་ལས་ལྡོག་

པའི་ཆོས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་སེར་སྒྲ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲར་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའོ། །ཡང་ན་ཐབས་ཀྱིས་འགྲས་པ་དང་དམུས་བྱང་བར་མི་འགྱུར་བར་
ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པའོ། །ཆོ་འདི་ལ་ཡང་དག་པ་དང་

ཆོགས་ཅུང་དུས་ལོངས་སྟོད་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུང་བའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་སྒྲར་བ་རྣམས་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་སྒྲུང་གི་ཉོན་མོངས་སྟོང་ཞིང་ལྟ་བ་
རྣམ་པར་དག་པས་ངན་སོང་ལས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་ཕུལ་

གྱི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཀུན་སྦྱོར་ལྷག་མ་སྟོང་པའི་ཐབས་སྟོན་ནོ། །ཕན་འདོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ནི། མཐོང་བ་ན་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་རྩེར་བྱོན་ལེགས་པར་བྱོན་ཏེ་ཞེས་སྒྲ་
ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་སྟོན་དང་གནས་སྦྱིན་པས་བསྐྱེད་ཞིང་ཉིད་

བཀྱར་གྱིས་ཕན་བཏགས་པ་དེ་དང་མཉམ་པའམ་ལྷག་པས་ཕན་འདོགས་ཀྱི་རྩེར་དུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་མ་བཅོལ་བར་གྲོགས་བྱེད་ན་བཅོལ་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་
འཕུལ་གྱིས་སྒྲག་ཅིང་འདུན་པར་བྱ་བའི་བར་གྱི་དོན་བྱེད་

@21A ༄༄༅། །བ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་དོ། །འཇིགས་པས་ཉིན་པའི་སྐབས་བྱེད་པ་ནི། མིང་གི་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དུད་འགྲོ་ཐང་ལ་གནས་པ་དང་རྩེ་གྲོང་དངོས་སམ་དེ་ན་གནས་
པའི་སྒོག་ཆགས་རྒྱ་སྟོན་འཛིན་གྱི་སོགས་དུད་འགྲོ་རྒྱ་ལ་གནས་

པ་གཉིས་དང་ཆད་པ་དང་ནན་བྱུར་གྱི་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། མཐུ་དང་འཇམ་བུས་རྩོར་འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་དང་རྩོར་ལ་སོགས་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའམ་དགའ་བོ་
དང་རིས་སྐྱ་བཅད་པ་ཉི་ཆོ་བའི་བྱོན་ལ་དབང་བའི་ཇོ་བོ་དང་བདག་

པོའི་འཇིགས་པ་སྟེ་མིའི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། གཅིས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གསུམ་པོ་ཡོ་བྱད་དང་། ལེགས་པར་སྟོན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་མི་ལྡན་པས་འཛོལ་མེད་པའི་འཇིགས་པ་དང་།
མི་སྤྲུག་པའི་འཇིགས་པ་དང་། འཁོར་དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་

པ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་གཉིས་པོ་དང་པོ་ནས་མི་མ་ཡིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་བྱད་པར་སྤྲུགས་བཏབ་པས་རོ་ལངས་སུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དག་གི་
འཇིགས་པ་ལས་སྐྱབས་བྱེད་པའོ། །སྤྱང་ན་གྱིས་གཟེར་

བའི་སྤྱང་ན་སེལ་བ་ལ་གཉིས། གཉིན་བཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱང་ན་དང་། ཡོངས་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་སྤྱང་ན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས་སྐྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་གཉིན་དང་བྲལ་བ་ནི། ས་མ་ཤི་
བའོ། །ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་དང་འབྲས་བུའི་གཉིན་དང་བྲལ་བ་ནི།

བྱ་དང་རྩུང་མ་ཤི་བའོ། །ངག་ཉན་པའི་གཉིན་དང་བྲལ་བ་ནི། བྲན་ཕོ་མོ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་ཤས་འཛོལ་ཤི་བའོ། །ཕན་འདོགས་པ་དང་བྲམས་པའི་གཉིན་དང་བྲལ་བ་ནི། མཛེལ་
བཤེས་དང་གྲོས་གྲོགས་དང་ཉི་དུ་གཞན་དང་རྒྱ་རབས་ཤི་བའོ། །

@21B ཕན་པ་སྟོན་པའི་གཉིན་དང་བུལ་བ་ནི། མཁན་སྟོབ་དང་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་ཤི་བའི་ཕྱ་ངན་ནོ། །ལོངས་སྟོད་བུལ་བ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྤྱག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ཐམས་

ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་སྟོགས་པ་དང་མེས་ཆོག་པ་དང་རྒྱས་བྱེད་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས། བདག་གིས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལས་གྱུར་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ལོངས་སྟོད་སྤྱང་བ་རྒྱལ་མ་ཡིན་

པ་ནི། གཏིར་དུ་སྟེད་པ་མ་ལེགས་པས་རྒྱད་ཅོས་པའོ། །ལོངས་སྟོད་སྤྱབ་པ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ནི། སྤྱབ་པའི་ལས་ལ་ནན་ཏན་ལགས་པར་མ་བྱས་པས་མ་རུང་བར་གྱུར་པའོ། །གཞན་ལས་
གྱུར་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་བགོ་སྐལ་ལ་སྟོད་པའི་དབང་གིས་སྤྱག་

བསུལ་བ་ནི། བགོ་སྐལ་ལ་སྟོད་པ་མི་མཇཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་འགྲང་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིན་མི་མཇཱ་བས་བྱེད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲའོ། །རང་གི་བྱིམ་ནས་བྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསུལ་བ་ནི། བྱིམ་དུ་བྱིམ་གྱི་ཕུང་གོལ་བ་བྱུང་

བའོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རིགས་སུ་འབྱེན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་དེའི་མོར་སྟོད་མི་ཤེས་པས་འཐོར་བ་ལ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གཉིན་དང་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་གཞི་དེ་དག་ལས་མུ་
ངན་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་རྟག་པ་བསྟན་པས་སེལ་བར་བྱེད་

དོ། །དེ་ལས་ལ་སོགས་པ་ཤི་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཆེན་པོ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་ཤི་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འབྱེད་དང་ལོངས་སྟོད་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་རྩ་ལས་ཡང་ན་མཁོ་ད་དང་གཅིས་པ་
ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་དོན་བྱེད་

@22A ལྟེ། །པ་ལ་རྟུག་ལས། འཛོ་བས་ཐོངས་པའི་རྟུག་བསྐལ་བ་ལ་ནི། ཟས་དང་སྒྲོམ་འདོད་པ་ལ་དེ་དག་སྐྱིན་པའོ། །རྟུབ་པའི་རྟུག་བསྐལ་བ་ལ་ནི། ཐེག་པ་དང་བཞོན་པ་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་དེ་དག་སྐྱིན་པའོ། །ངོ་ཆ་སྐྱེ་བའི་རྟུག་བསྐལ་བ་ལ་ནི།

གོས་དང་རྒྱན་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་སྐྱིན་པ་སྟེ་གོས་དང་རྒྱན་མ་འབྱོར་ན་ངོ་ཆ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོ་བྱད་མི་ལྡན་པའི་རྟུག་བསྐལ་བ་ལ་ནི། སྟོད་སྟུད་འདོད་པ་ལ་དེ་དག་སྐྱིན་པའོ། བྱིང་
བའི་རྟུག་བསྐལ་བ་ལ་ནི། སྟོས་དང་མེ་ཏོག་ཕྱེད་བ་དང་བྱུག་པ་

འདོད་པ་ལ་དེ་དག་སྒྲིན་པ་ལོ། །གནས་དང་སྤང་བས་ཐོངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་ནི། འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་མར་མའི་སྤང་བ་འདོད་པ་ལ་དེ་དག་སྒྲིན་པ་ལོ། །གནས་ལ་སྒྲིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་

གཉིས་ལས། བསམ་པ་གང་གིས་འཁོར་སྤྱད་པ་ནི། གྲགས་པ་དང་རྟེན་བཀྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིང་བརྩེ་བའི་སེམས་ཁོ་ན་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གནས་སྒྲིན་པ་ལོ། །སྦྱོར་བ་གང་གིས་སྤྱད་པ་ལ་གཉིས།

ཟང་ཟིང་གིས་སྤྱད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕ་རོལ་ལས་བཅའ་བ་ནི། བསྐྱས་པའི་འཁོར་དེ་དག་གི་སྤྱིར་དུ་སྒྲིན་བདག་དད་པ་ཅན་རྣམས་ལས་ཆོས་དང་མཐུན་པར་གོས་ཟས་མལ་ཆ་སྟན་ན་བའི་གསོ་སྦྱོན་

དང་ཡ་བྱད་རྣམས་ཆོལ་བའོ། །རང་གི་ཡོ་བྱད་ཐུན་མོང་དུ་བྱེད་པ་ནི། རང་གིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མཐུན་གྱིས་རྟེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོད་པ་ལོ། །ཆོས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས་གདམས་ངག་སྒྲིན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། སེམས་མི་

@22B གནས་པ་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་ངག་ལྔ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་སྦྱག་པ་དང་
བྱམས་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་

དང་དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་འོ། །སེམས་གནས་པ་ལ་རང་གི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོར་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་པའི་གདམས་
ངག་གཅིག་གོ། །ལམ་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པར་བྱས་སོ་སྟུམ་

པ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་སོ་སྟུམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་འདོར་དུ་འཇུག་པའི་གདམས་ངག་གཉིས་ཏེ། གནས་པ་དང་རྣམ་པར་སྦྱར་བ་དང་སྦྱོར་བ་འདོར་བ་གསུམ་དུ་བསྟུའོ། །རྩེས་
སུ་བསྟན་པ་སྦྱིན་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ནི་མི་རུང་

ངོ་ཞེས་དགག་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ནི་རུང་ངོ་ཞེས་གནང་བ་དང་བཀག་པ་ལ་སྦྱོད་ན་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་ཆར་བཅད་པ་དང་གནང་
བཀག་མ་ནོར་བར་སྦྱོད་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བ་འོ། །སེམས་མཐུན་པ་

འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ན་དང་པོར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་རང་བཞིན་དང་ཁམས་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གང་དག་དང་ཇི་ལྟར་ལྟན་ཅིག

གནས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ནི། སེམས་པ་སྟེ་དགེ་མི་དགེ་དང་ཞེ་སྒྲང་དང་བྱམས་པ་
གང་གི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །རང་བཞིན་ནི་མོས་པ་སྟེ་ཐེག་པ་གང་ལ་མེས་པ་

@23A ༄། །བརྟགས་ཏེ་མོས་པ་དེ་དང་ཁམས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཏེ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པའོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཕན་གཞོད་ལ་སྟོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་མཐུན་པར་བྱེད་
པའི་ལུས་ངག་གི་སྟོན་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་སྤྱག་བསྡུལ་

དང་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་བར་སྒྲུང་ན་འདི་ལྟར་བརྟག་སྟེ། སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱང་སྟེ་དགེ་བ་ལ་འཇོག་པར་མི་འགྱུར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དེ་
འབད་ནས་སྒྲུངས་ཏེ་དེའི་སེམས་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་

སྐྱུག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དེས་གཞན་དག་བ་ལ་འཛོག་པར་རྒྱས་ན་ནི་གཞན་ལ་སླིང་བཅི་བ་ཁོ་ན་ཉི་བར་བརྩུང་ནས་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་མི་བྱ་བར་སྦྱོད་པ་དེ་བྱ་དགོས་ཏེ་
ཕྱགས་སུ་དེ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་དེས་མཐུན་

པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐལ་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུང་ན་ཡང་སྦྱོད་པ་དེ་གཏོང་མི་གཏོང་གི་ཚུལ་ཡང་སྔ་མ་དང་འབྲེལ། །གཞན་དང་མཐུན་པ་སྐྱབ་
པའི་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པས་གཞན་

ལ་སྐྱུག་བསྐལ་སྦྱི་བར་སྒྲུང་ན་དེ་ལ་ཡང་རང་གི་བཅས་པའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པ་དང་ཚོགས་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་གཞན་མི་དག་བ་ལས་བསྐྱང་སྟེ་དག་བ་ལ་འཛོག་པར་མི་འགྱུར་ན་
གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་བཏང་ལ། དེ་གསུམ་

ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ན་སླིང་བཅི་བ་ཁོ་ན་ཉི་བར་བརྩུང་ནས་འཇུག་པར་བྱའི་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མི་བསྐྱུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་གང་གིས་ཕ་རོལ་ལ་འཕྲལ་དུ་བདེ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་སྦྱི་བར་སྒྲུང་ལ་ཕྱགས་སུ་ཡང་ཕན་ན་ནི་འཇུག་ལ་ཕྱགས་སུ་

@23B གཞོད་ན་ནི་གཞན་དང་མི་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱང་སྒྲར་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ན་གཞན་སྤོ་བའི་ཀྱན་དགྲིས་གྲིས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་
ལ་སྤོ་བ་མ་ཞི་བའི་བར་དུ་དེའི་བསྐྱུགས་པ་ཡང་མི་བརྗོད་ན་བསྐྱུགས་པ་མ་

ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་ཤད་སྒྱུང་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ངོམ་གཟུམ་ཅན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྩ་ལ་མི་ཤེས་པ་གཞན་མི་སྤྲོ་བ་ལ་ཡང་སྤྲོ་ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་ན་རྩར་ལ་སྤྲོ་ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟ་ཅི་
སྟོས། གཞན་དག་སྤྲོ་འབེབས་པ་ན་དེ་ལ་འཁྲུག་པར་མི་བྱེད་དེ་དེ་དག་ཉིད་

ལ་སྤྲིང་བཅེ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་འབེབས་པར་ཟད་དེ་དབང་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཞི་བས་བྱེད་དོ། །སྤྱོ་པོ་མང་པོའི་ནང་དུ་སྤྲོ་འབབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕྲ་བར་མི་བྱེད་ལ་བསྤྲིང་བ་དང་བག་འཁྲུམས་
པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །བདེ་བ་ལ་མི་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོད་པ་སྤྲོད་པར་ཡང་

མ་བྱེད་དོ། །ཆད་པས་བཅད་ཅིང་སྤྲོ་ཕབ་ཟིན་པ་ལ་ཡང་ཆད་པའི་གནས་གྲིས་མི་སྤྲིང་སྟེ་སྤྲིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་བ་ཤེས་རྒྱུང་བ་རྣམས་གྱི་མདུན་དུ་བདག་ཉིད་མཐོ་བར་མི་སྟོན་ཏེ་ཁྱུ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ལ་མི་སྟོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ་བཤེས་

ཤིང་འདྲིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉ་ཅང་སྟེན་པར་མི་བྱེད་དེ་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པས་པ་རོལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་སྟན་པར་
ཡང་མི་བྱེད་གྱི་དུས་དུས་སུ་སྟེན་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་འགྲོལ་པ་འཆད་པ་

སྤང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་མདུན་དུ་དེའི་མཇའ་བོ་ལ་སྟོད་པ་དང་མི་མཇའ་བ་ལ་བསུགས་པ་མི་བརྗོད་དེ་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འདྲིས་པ་ལ་ཡིད་རྟོན་པར་མི་བྱེད་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པར་ལ་རྒྱན་དུ་མི་བསྐྱང་ཞིང་རྩར་ལ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ཆོད་ཤེ་

@24A ༄། །པར་བྱ་སྟེ་སྟོ་བ་དང་མ་དད་ཅིང་འཕྲེ་བ་དང་ཕྱིར་ཞིང་མི་སྟར་བ་དང་ཆོག་པ་བ་དང་བྱིན་ན་ཡང་བརྟམ་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བས་སྟོམ་སོགས་ལ་བོས་ན་ཡང་མི་སྤང་སྟེ་
བསམ་པའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཆོས་མཐུན་གྱིས་

ཤད་སྤང་བྱ་སྟེ་ཁ་རྟོན་ནམ་བསམ་གཏན་ནམ་བསྟན་རྫོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་མི་དགའ་བ་མེད་པར་བྱའོ། །དོན་ཚན་དེ་དག་རེ་རེའི་མགོར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་
བྱེད་པ་ནི་ཞེས་སྤྱར་རོ། །ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་

བྱེད་པ་ནི། དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་གཏམ་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་པ་ནི་ལུས་དང་
ལོངས་སྟོད་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་སྟེ་མངོན་མཐོའི་

རྒྱའོ། ཤེས་རབ་ནི་ངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱའོ། །དེ་འབྲེན་པ་ནི་ཐོས་པའོ། །དད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུག་པའི་རྒྱའོ། །ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ནི། ཉེས་པ་དང་འགལ་བ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེ་
གསུམ་ལ་བསམ་པ་མ་འབྲུགས་པ་དང་སྤང་བ་མེད་པས་ཚིག་གིས་

སྒྲ་དབབ་པ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་བྱ་སྟེ་ཆད་པས་གཅོད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཉེས་པ་རྒྱུ་འབྱེད་ལ་ནི་དེ་དང་གཞན་དག་ལ་སླིང་བཅེ་བའི་བསམ་པས་སྒྲར་དགྲུག་པའི་ཕྱིར་ཁྱེ་བ་གཅིག་
གཉིས་སམ་ལོ་འགའ་ཙམ་རེ་ཞིག་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །ཉེས་པ་

ཆེན་པོ་ལ་ནི་དེ་དག་ལ་སླིང་བཅེ་བས་དེ་དག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་ཕན་པར་འདོད་པས་ཕྱིན་ཆད་འགྲོགས་པ་དང་ལོངས་སྟེད་པར་མི་བྱ་
བ་དང་། ཇི་སྟེན་འཆོ་ཡི་བར་དུ་རྒྱུར་མི་དགྲུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱད་

@24B དོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་རིགས་པར་དད་པས་བྱིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་ལས་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཉེས་པ་
ནི་བྱ་བའི་རིགས་པ་མི་བྱེད་པའོ། །འགལ་བ་ནི་བྱ་བའི་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའོ།

ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་དོ། །རྩ་འཕུལ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩ་འཕུལ་གྱིས་སྐྱག་པར་བྱ་བ་ནི། ཚ་གང་གི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བ་ནམས་སྤྱལ་ནས་མིར་གྱུར་པས་ཉེས་སྤྱོད་བསགས་པའི་

འབྲས་བུ་མི་སྤྱག་པ་འདི་ལ་བྱོད་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་སློབ་བར་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་སྤོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་ན་འདུག་པ་ལ་ངི་བས་སྒྲ་
དབབ་པས་ཆོག་མི་བཅུན་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའ་ལག་ན་དོ་ཇི་འཇ། གཞོད་སྦྱིན་ཁ་དོག་དཔའ་ཞིང་ལུས་དང་སྟོབས་ཆེ་བ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྤྱལ་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་བྱེད་དེ། དེས་ཡིད་ཆེས་པ་སྦྱིས་ཤིང་གུས་པར་གྱུར་པ་ན་ངི་
བ་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ལན་འདབས་སུ་གཞུག་པ་དང་སོ་སོར་དྲིས་པ་

ལན་བཏབ་པ་དེས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་དེ་དག་འདུལ་བའོ། །འདི་ནི་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་བསམ་པས་མི་སྒྲིབ་ལ་ཕྱིར་དྲིས་པའི་ལན་འདེབས་སུ་གཞུག་
པའི་ཕྱིར་དུ་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་སྒྲག་པར་བྱས་ནས་དྲིས་པ་ལན་འདེབས་

སུ་བཅུག་པ་ཡིན་པར་ངོ་ན་སུ་ཏུ་སོགས་འཆད་དོ། །རྩུ་འཕུལ་གྱིས་འདུན་པར་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཅིག་པ་དང་རི་
དང་ར་བ་ལ་ལུས་གྱིས་སོགས་པ་མེད་པར་ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་ནས་ཚངས་

@25A ༄། །པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་གྱིས་དབང་བྱེད་པ་དང་། སྟོད་ནས་མི་འབར་བ་དང་། སྤྲད་ནས་རྩུ་འབབ་པ་སོགས་ཆོ་འཕུལ་ཕྱགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། མེའི་ཁམས་ལ་
སྟོམས་པར་འརྱག་པ་སོགས་བསྟན་པས་འདུན་ཞིང་མགྲུ་ལ་དགའ་བར་

བྱས་ནས་མ་དད་པ་དང་རྩུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་དང་ཐོས་པ་ཉུང་དུ་དང་སེར་སྒྲ་ཅན་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དད་པ་དང་རྩུ་ལ་བྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་
རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དོན་བྱེད་བཅུ་

གཅིག་གི་བྱངས་འབྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་ནས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་སྒར་བཤད་པ་དེ་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གཞུང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གྲོགས་དང་ན་བ་དང་
སྤྱག་བསྐུལ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་གསུམ་ག་གཅིག་དུ་བསྐྱས་

པ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །རྩིན་སྐྱུ་ཏུས་བདག་གི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་པ་ནི་གཞན་དག་ལ་ཕན་གདགས་པ་སྐྱབ་པའི་བསམ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་སྐྱེ་གཞན་གྱི་དོན་

མི་བྱེད་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་ནས་བྱས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་བཤད་ཀྱང་འདིར་དངོས་སྐྱེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དངོས་སྐྱེ་མི་བྱེད་པའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ་

བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དངོས་སྐྱེ་སྤང་བྱ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་མེད་པ་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་དང་གཉིད་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་ཡི་དམ་
སྤང་བའི་ཆོ་ག་ལས། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ནི་སྒྲོམ་པའི་

@25B ཚུལ་བྲིམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡི་དམ་གྱི་སྟོང་པའོ། །མེས་པའི་སྟོང་པ་ཅན་ལ་ནི་དག་པའི་ཆོས་སྟུང་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་པའོ། །ས་
ལ་བཞུགས་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

སེམས་མགྲ་བའི་སྟོང་པའི། །ཞེས་གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་སྟོམ་པ་སྒྲངས་པའི་དུས་ཉིད་ནས་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་
རིང་ལ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་གནད་དུ་འགྲོ་དཀའ་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་

འདིས་དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་པར་གསུངས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་
གཞན་གྱི་དོན་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པོ་སྟོམ་པ་དང་དག་བ་སྟུང་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་
བའི་ཚུལ་བྲིམས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ནི་ཚུལ་

ཁྲིམས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུང་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱང་སའི་
རྣམ་པར་གཏོན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར་ནི་འདུལ་བ་རྣམ་པ་

གསུམ་དུ་བསྟུས་ཏེ་སྟོམ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་སོགས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་སྟོམ་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་རྒྱས་བཤད་དང་བཅས་པ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་པའོ། །དགེ་བ་སྟུད་པ་ནི་སེམས་
དྲུག་ལ་བརྟགས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས།

@026A ཨཱ། །འདུལ་བ་ནི་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལ་དང་པོར་སྟོམ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཇི་ལྟར་
བསྟུས་པ་དེ་ནི་འདུལ་བ་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་བཟུ་བར་བྱའོ། །དགེ་

བའི་ཆོས་སྟུད་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྟུས་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་སྟུད་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ལ་བཙོན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་མདོར་བསྟུ་ན་སེམས་དྲུག་ལ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་
སྟེ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། བྱང་དུ་གསོད་པའི་སེམས་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་

པའི་སེམས་དང་སྐྱིབ་པའི་སེམས་དང་བརྩལ་བས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བའི་སེམས་དང་གནད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་
བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སྤང་བར་སེམས་པ་ཉིད་དང་མི་མོས་པའི་སེམས་ཉིད་

དང་བརྟེས་པའི་སེམས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱད་དུ་གསོད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ལེ་ལོ་དང་གླག་ངལ་དང་བག་མེད་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་སེམས་ནི་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་
བྱའོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་སེམས་ནི་སྐྱིབ་པའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ངལ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་འཕྲག་པ་
ཟིལ་གྲིས་ནོན་པའི་སེམས་ནི་བརྩལ་བས་ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་སེམས་

ཞེས་བྱའོ། །གནོད་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཟིལ་གྲིས་ནོན་པའི་སེམས་སྦྱོར་བཟོད་པའི་མཐུ་མེད་པ་ནི་གནོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་ནི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་

@026B གསུངས། །སེམས་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་དང་དུ་སྒྲངས་པ་དང་མ་སྒྲངས་པ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སེམས་དུག་པོ་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟར་
སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་བདག་གི་སེམས་ལ་སེམས་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་

རྩང་བ་རབ་དུ་སྒྲོང་བ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་སྟུང་དུ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སེམས་དང་པོ་གསུམ་པོ་དག་ནི་སྐྱེས་སོ་ཅོག་དུ་དང་དུ་མ་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། གལ་
ཏེ་དང་དུ་ལན་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོང་བར་མི་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་

དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩལ་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བའི་སེམས་ནི་སྐྱེས་པ་ན་གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲུར་བ་གཏོང་བར་བྱེད་དེ། ཅི་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་
སེམས་ངལ་ཞིང་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་འདི་སོ་སོར་བསལ་ནས་ཡང་དག་

བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲུར་བར་བྱའོ། །སྟུང་དུ་སེམས་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་དག་བའ་སྒྲུར་བ་གང་གིས་བདག་ཆོ་འདི་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་
ལྟ་བུས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟུང་དུ་སེམས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

དུ་གཏན་སྟོང་བར་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཉི་བར་གནས་པར་གྱུར་པ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་བའི་སྦྱར་བ་ལ་
འདོད་དགྱར་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་དུ་སྒྲངས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་

དོ། །བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཉི་བར་གནས་པར་གྱུར་པ་ན་གལ་ཏེ་འདོད་དགྱར་བྱར་མེད་དམ། དོན་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འདོད་དགྱར་བྱར་ཡོད་དམ་དོན་མེད་

@027A ༄། །པའི་མ་དོན་ཆེས་རྒྱུང་བ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ལས་སེམས་
སྡུ་མ་གསུམ་པོ་དག་གི་བྱང་བ་དང་དུ་སྒྲངས་སེཛག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་

མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གཅིག་ཕུ་ནི་དང་དུ་སྒྲངས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །སེམས་རྒྱག་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་བ་དང་དུ་སྒྲངས་སེཛག་ནི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ནི་གནས་དྲུག་ལ་བརྟག་དགོས་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་བློས་ལ་བརྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གནས་དྲུག་ལ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བདག

དང་གཞན་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཐོངས་པ་དང་ཟང་ཟིང་འབྱོར་པ་དང་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་དང་ཆོས་འབྱོར་པ་ནི་གནས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་ཐོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གོས་
དང་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པ་རྣམས་མི་རྟེན་པ་དང་རྟེན་ཅིང་

འཇུག་པ་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྱུང་བའོ། །ཟང་ཟིང་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས་པ་དོན་དམ་པ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྟོན་མ་ཐོས་པ་མཉན་

དུ་མེད་པ་དང་སྟོན་མ་ཐོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་མ་བསམས་པ་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ཐོས་པའི་བར་ཆད་དང་བསམས་པའི་བར་ཆད་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་བརྗེད་པ་དང་བསྐྱོམས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་མ་ཐོབ་པ་མི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་

@027B ཉམས་པར་འགྱུར་པ་འོ། །ཆོས་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གིས་འབྱོར་པ་དང་རྒྱད་པའི་
གཞིའོ། །གནས་དྲུག་ལ་བརྟགས་ནས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་ཚུལ་དང་དེ་དག་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་མི་

འགྱུར་གྱི་ཚུལ་ཡང་།དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོར་བར་མི་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པས་བསྐྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་བསྐྱས་པ་དང་། འཐོབ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟང་ཟེང་གིས་ཕོངས་པས་

གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བ་བའི་ཕྱིར་ནི་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་
ནི་བརྩོན་པར་མི་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་

འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟང་ཟིང་འབྱོར་པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟིང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟིང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འབྱོར་

པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟིང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟིང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོར་བར་
མི་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ་སྒྲུར་བར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་

@028A ༄། །མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རེ་ཞིག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པའི་འདུལ་བ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་དུས་
རྟག་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གཞན་

གྱི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནམ་ཟང་ཟིང་གི་དོན་བྱས་པ་ན་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སུ་ཉམས་པ་དང་དངོས་སུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། སྒྲར་ཐོབ་པ་དང་
གསར་དུ་འཐོབ་པའི་ཆོས་ཉམས་པར་སྒྲུང་ན་གཞན་གྱི་དོན་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་

པ་མེད་ལ། ད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པ་ན་རང་ཉིད་ཟང་ཟིང་གིས་ཤོངས་པར་སྒྲུང་ན་ཆོས་ཀྱིས་ཤོངས་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་མ་བྱས་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་ཤོངས་པར་འགྱུར་ན་
ནི་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་འབྱོར་པར་གྱུར་ན་ཡང་

གཞན་ཡ་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གཞན་ཡང་བསྟུ་བ་ལས། འདི་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པན་
འདོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་མཚན་མའི་རྩིས་

སྟུ་འབྲང་ཞིང་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་སྟུ་བབྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཛའ་བཤའ་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་པ་བྱེད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་མཚན་མའི་

རྩིས་སྟུ་འབད་ཞིང་རྟོག་པའི་སེམས་དང་དབྱ་བོར་ཡོངས་སྟུ་བབྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་དབྱ་བོའི་བསམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པན་པ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐ་མལ་བའི་བསམ་པ་

@028B དང་བཏང་སྒྲིམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞིག་འོངས་ན་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་དུས་ཟ་
མའི་སྐྱོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་ཞིང་རབ་ཏུ་སྐྱིན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྦྱིང་བཅུ་

བའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གནས་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་འཁོར་
སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུང་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་པ་དེས་རྩལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་
གནད་དུ་ཆེ་བ་ནི་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་སོ་ཐར་གྱིས་བདུན་དང་ཐུན་མོང་

བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཤིན་དུ་ཡང་འབད་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་ལས། རྩལ་བྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་འདི་ནི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་འབྱོར་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གྱང་བསྐྱམས་ཤིང་

བསྐྱུང་པར་འགྱུར་བས། དེ་མ་བསྐྱུངས་ཤིང་མ་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མ་བསྐྱུངས་ཤིང་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་རྩྱལ་སྤྲིམས་
ཉམས་ན་སྒྲུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ན་རྩྱལ་སྤྲིམས་གསུམ་པོ་དེའི་ཕྱོགས་རེའི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་དུ་རྩང་ངམ་གསུམ་ཆར་ཆང་བའི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་དགོས་ཤིན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་རིམ་པ་མང་

@029A ༄༄༅། །པོ་མེད་ཀྱི་རིས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐད་པས་ལེན་པ་ན་ཡང་རིས་སྤྱུ་ཆད་པ་མེད་པར་མཐའ་དག་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཟུང་དགོས་ཏེ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱུ་བ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྩྱལ་སྤྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་

པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རྩང་བ་ཞིག་མ་ཆང་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱུམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བྱ་འམ་བསྐྱུམས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས། བསྐྱུམས་པ་
མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱུ་བ་

བདུས་ལས། དེ་བས་ན་ནང་གི་མཐུ་དང་སྒྲུར་ཏེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅིག་ཙམ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ལ་བསྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་ཇི་སྟེད་དུ། དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་པོ་
འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གྱི་གང་ཇི་སྟེད་འཆོ་ཡི་བར་དུ་

ཐ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བསྒྲུང་ལ་འོན་ཀྱང་ཆོག་འདི་སྟེད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ་ང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་ལོ་ཞས་ཟེར་ན། གང་
ཟག་དེ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་འཆོས་པ་བརྟུན་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་སངས་

རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུན་སྒྲར་འཇིག་རྟེན་ལ་སྟུ་བར་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྟུ་བ་སྟེ་དེ་མོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དུས་ཇི་སྟེད་དུ་རྩས་པ་དེ་སྟེད་དུ་ཡང་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་

ཏེ་གནས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ནི་སྟུན་གྱི་སྒྲ་བོ་རྒྱ་རྒྱ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་བཟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་རེ་ལེན་པའི་བྱང་ཐམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱང་
ཐམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མན་གྱི་སྟོན་ཐམས་བསྟེད་པ་དེས་བྱང་ཐམས་ཀྱི་

@029B སྒྲོམ་པ་གཟུང་བར་མི་རྒྱས་ན། གོམས་སུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རང་གི་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རེ་རེ་ཙམ་དང་། ཏུས་ཀྱང་ཇི་སྲིད་ཏུ་སྐྱུང་རྒྱས་པའི་ཉུང་ཟད་རེའི་བར་དུ་
བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་པ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་དང་སྐྱར་ནས་སྦང་དགོས་ཏེ་དེ་

ལྟར་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་བཅས་དང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་གསུངས་ནས་དེ་ནས་སྤར་གྱི་ལུང་དེ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་
སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་གང་དེ་ལྟ་བུ་ཐོས་ནས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་དགའ་

བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟགས་པར་བྱས་ན་སྒྲི་བོ་མ་ལུས་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱབ་པར་ཁྱར་བྱིར་བར་སྒྲི་བ་དེས་ནི། ཞེས་བསྐྱབ་པ་ཁས་སྦངས་ནས་མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཐོས་ཤིང་བང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་བྱ་དགའ་བར་ཤེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་

ཁྱར་འབྱེར་བ་ལམ་ཁྱུ་པ་ཞིག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འཇོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤར་མ་དེ་ཉེས་དམིགས་ཐོས་ཤིང་། སྒྲོད་པ་བྱ་དགའ་བར་ཤེས་པ་ན་བསྐྱབ་པའི་ཁྱར་འབྱེར་བར་མི་
རྒྱས་པ་ནམས་སྤྱད་པ་སྣ་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡི་དམ་བཅས་ནས་བསྐྱབས་

ཏེ། སྒོའི་མཐུ་རྒྱས་པ་ན་སྒྲོམ་པ་ལེན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྤྲན་སྒྲའི་མདོ་བྱངས་སུ་བྱས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་དེ་ནི་མདོ་དེ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་
དོན་དང་། དཀྱས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ཆོག་མཛད་ཀྱི་དེ་ལས་བྱུར་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ལས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གོ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བཤྱི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདག་གིས་མགོན་དུ་གཉིད། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཆོག་ཡིད་འོང་སྤྱད་

@030A ༄༄༅། །པར་བཤྱི། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག། །དེ་སྐད་ལན་གསུམ་བཞུས། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། །བདག་གི་སྤྱིན་པ་ཚེ་ལ་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་དང་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་པ་དང་

བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་དང་ཐབས་མཁས་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སྤྱད་
དུ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

ལས་བརྩམས་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྷགས་པ་ས་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །འཕགས་པ་དག་

བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཁས་
ལེན་པ་ཡོད་ལ་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་སྟོམ་

པ་བཟུང་བ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བརྟུས་དང་སྟོན་འཇུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྟོམ་པ་བཟུང་བ་ཡིན་པར་གཟུང་འདིར་གསུངས་

ལ་སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ་དང་ལྷ་རྒྱུ་ཀ་རས་ཀྱང་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་བསྐྱེས་ནས་མཛད་པ་དང་། ལམ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་རྩི་བོས་མཛད་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོམ་པའི་ཆོག་ནི་ཁྱུ་སྟུབ་དང་ཐོགས་

@030B མེད་དང་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ཡིན་པར་གསུང་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཀླ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཆོ་གའ་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྡོམ་པ་འཐོབ་པའི་ཆོ་
ག་ལ་དོན་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ། །དེས་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་དབྱ་མ་ལྟ་

དང་སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བྱས་ནས་སྤང་བའི་ཡུལ་དང་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་རྩ་ལྟར་མི་མཐུན་པར་སྐྱ་བ་ནི་མ་བཏགས་པ་ཆེན་པོའོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་
ཉེན་ལ་སྡོན་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་མ་

གཏོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་མཛད་པ་མི་སྤྲང་ལ་བྱམས་ཆོས་དང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་དོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ནི་སྟོན་འཇུག་
དང་སྡོམ་པ་གཟུང་བའི་རིམ་པ་གཉིས་མཛད་ལ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཀྱང་

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་སོ་སོར་མཛད་ཅིང་། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་གི་འབྲེལ་པར་ནག་པོ་པས་ཀྱང་སྟོན་འཇུག་གི་ཆོ་ག་སོ་སོ་བའི་རྣམ་གཞག་
མཛད་དོ། །འདི་ལ་འཇུག་པ་དང་སྤྲམ་པའི་ཆོ་ག་ཐ་དད་པར་མཛད་པ་འཐད་

སྒྲུལ་པ་མེད་ལ་སྒྲོན་པའི་ཚོག་སྒྲོན་དུ་སྒྲངས་ནས་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཚོག་མཛད་པའི་གཤེས་གཉིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་སྒྲོམ་པ་བརྟན་པར་འགྱུར་པའི་ཐབས་བཟང་
པོ་འོ། ། འོན་སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནི་སྒྲིང་རྗེས་སེམས་

ཅན་མཐའ་དག་མངོན་པར་གདོན་པར་དམ་བཅས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་
དང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེན་ལས་བརྟན་པའི་ཚོག་བཞི་

@31A ལྟོ། །དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་མཁས་པ་པ་རོལ་པོ་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞིན། དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་
གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ན་དོན་གྱིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་

པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོག་ཞེས་བྱའི་སྒྲོན་སེམས་རྒྱང་པའི་ཚོག་མིན་ནོ། འགྱུས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་ཡོད་པའི་ཚོག་དང་། སྒྲ་མ་མེད་པའི་ཚོག་འོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སྐྱེར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཇུག་གི་ཚོག་འོ།།

དང་པོ་ལ་ལྟ། གསེལ་བ་གདབ་པ། ཚོགས་སྐྱབ་པ། སྒྲོམ་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱལ་བ། སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ། བར་ཆད་ངི་བའོ། །གསེལ་བ་གདབ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བྱད་པར་དང་། ཚོ་གའི་བྱད་
པར་རོ། །གང་ཟག་གི་བྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས། ཉེན་གྱི་བྱད་པར་

ནི། སྒྲོམ་པ་ལན་པའི་ཉེན་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཤིན། བྱང་སེམས་སྤྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲར་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་སྤྱིམས་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་
ནས་སྒྲོ་བ་པར་འདོད་ཅིང་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྒྲོན་

ལམ་བཏབ་པ་སྟ་གདམས་ངག་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་པ་བརྒྱུང་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོ་བ་འདོད་མེད་པ་དང་སྒྲོན་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྒྲོམ་
པ་སྒྲོན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་

བར་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་བཞེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་སྟར་བའི་སྒྲ་རོལ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོད་ཀྱི་མ་མོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་འདི་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་
ཉེས་པའི་གནས་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་བསྐྱེད།

@31B པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཤམ་ཏེ་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས་སྟིང་ནས་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་པ་ལ་སྟོ་བར་གྱུར་ལ་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་པ་རོལ་
པོས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན། པ་རོལ་པོ་

དང་འགྲན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་བརྟན་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་བླིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུང་པ་འདིས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེས་ཀྱང་མཐོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་དཔོག་པར་
ཡང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་འདུལ་བ་དང་མི་འདྲ་བས་སྟོམ་པ་མ་བཟུང་

བའི་སྔ་རོལ་དུ་ལེགས་པར་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བ་ལ་སྟོ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་སྟོམ་པ་སྒྲུང་ངོ། །བསམ་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་སྟོམ་པ་སྟེ་ཡི། མི་ལྡན་ན་མི་སྟེ་བ་ནི་
བསྐྱབ་པ་ལས། གང་གཞན་ལ་བྲགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞན་གྱི་

དོར་བྱ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ན་དེ་ལེན་པར་བྱེད་པར་ཟད་གྱི་རང་གི་དད་བས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་བརྟགས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་རྗེའི་
སེམས་ཏེ་བར་བཞག་སྟེ། དག་བ་འདོད་པས་ལེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་

ཡང་བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེས་དགོ་བ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དང་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་དེའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་ཡང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བསྒྲིག་
པ་ནི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་དང་དགོ་བ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་

པ་དང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་
ཤི་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྦྱོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ་སྦྱོན་

@32A ༄། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་པ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཁས་པ་བསྐྱང་པ་ནད་པར་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་འཛིན་རྣམས་ཤིང་དོན་གོ་བར་རྣམས་པ་ལས་བྱང་ང། །ཇི་འདྲ་

བ་ལས་མི་བྱང་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པ་ནོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཉམས་པ་
ནི། དད་པ་མེད་པ་སྟེ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཆར་མ་མོས་ཤིང་འབྲིང་དུ་མི་འཇུག་ལ་རྒྱང་

ཕྱང་མི་རྟོག་པ་ལམ་མི་རྩོལ་བའོ། །སྒྲོར་བ་ཉམས་པ་ནི། ཕྱིན་དྲུག་གི་སྒྲོར་བ་ཉམས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོད་ལ་སྟེད་པའི་བཤམ་ཆགས་ཅན་དང་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་
ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་པ་ཆ་བ་དང་རྟེན་གྲང་ཆོག་།

མི་ཤས་པ་སྟེ་སྒྲིན་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བམ་པ་བྱང་བས་སྟོམ་པ་ལྷག་མ་མེད་པ་རྩལ་གྲིམས་ཉམས་པ་དང་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཉིས་པ་སྒྲོད་ཅིང་བསྐྱབ་
པ་ལ་མི་གྲུས་པར་སྟོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་དང་།

ཕྱད་པ་ན་མི་བཟོད་དེ་འཕྲལ་དུ་སེམས་འཁྲུག་པའི་ཁྲོ་བ་དང་གཞོད་པ་བྱས་པ་དྲན་པ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁྲུག་པའི་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆོས་བཞིའི་མི་མཐུན་སྟོགས་གྱིས་པ་
རོལ་གྱི་ཉིས་པ་བཞི་པོ་མི་བཟོད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། དགོ་བ་ལ་མི་སྒྲོ་བའི་

སྟོམ་ལས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་དགའ་བའི་ལེ་ལོ་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་ཤས་ཆེར་ཉིན་མཚན་དུ་གཉིད་གྱི་བདེ་བ་དང་སྒྲོས་འབེབས་པའི་བདེ་བ་དང་ཉལ་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
དང་འདྲ་འཛིན་གཏམ་གྱིས་དུས་ཡོལ་བར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཞི་གནས་

@32B ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་གནས་སྤྱི་བདུབ་པས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་ཏེ། ཐ་ན་བ་འཛེས་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་བ་ལ་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་མི་རྒྱས་པའོ། །དུག་པ་ནི།

འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་གཉིས་ལས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་རང་གིས་ཤེས་པར་

མི་རྒྱས་པའི་ཡིད་རྟུལ་བ་དང་བསྟན་ཀྱང་མི་ག་བའི་སྤོངས་པ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲ་འགོང་བའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོངས་པའི་སེམས་ཞུམ་པའོ། །ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱ་འཛིན་པ་
ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲ་སྒྲོད་དང་སྤྲ་སྒྲོད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་ངན་མོ་རུང་བ་མ་ཡིན་མོ་

ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལས་སྒྲོམ་པ་ནོད་པར་མི་བྱའོ། །འབྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ལས་དངོས་སྤྱན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་ཅུང་ཟད་ལྟ་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པ་ལས་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སྒྲོན་དེ་དག་ཆེས་ཆེ་བ་དང་མི་ལྷན་ན་ཅུང་

ཟད་དང་ལྷན་ཡང་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཆོ་གའི་བྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས། རྟེན་གྱི་ཆོ་གའི་བྱད་པར་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རྟེན་དེས་ཐོག་མར་ཡུལ་དེའི་རྒྱང་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་པའི་
ཕྱག་བྱ་སྟེ་མ་གུས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་

མཐུལ་བྱ་བར་ཇོ་ཏ་རི་དང་ཨྲ་བྱ་ཀླ་རས་ལའད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་བདག་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ལས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བ་ནོད་པར་འཚལ་གྱིས་
དེ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཆིས་ན་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སྤྲད་དུ་ཅུང་།

ཟད་ཅིག་གསུམ་ཅིང་སྒྲུལ་བའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་སྟ་སྒྲིམ་པ་ལེན་མི་འདོད་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལན་གསུམ་བྱེད་པར་ཇོ་ཏ་རི་བྱང་རྩལ་བཟང་པོ་མར་མེ་མཛད་ཨྲ་
བྱ་ཀླ་ར་རྣམས་ཀྱིས་ལའད་དོ། །དེའི་ཆོ་ཅོག་ཅོག་པོར་འདུག་ཅིང་།

@33A ༄། །ཐལ་མོ་སྐྱར་བའམ་གཡས་བའི་ལྷ་ང་ས་ལ་གཟུགས་པར་ཨྲ་བྱ་དང་ཇོ་ཏ་རིས་ལའད་པ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ལྷས་ཀྱི་སྒྲིད་ལམ་སྟ་གང་ཡང་རུང་བས་ཆོག་གོ། །ཡུལ་གྱི་
ཆོ་གའི་བྱེད་པར་ནི། དེ་ནས་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་པ་འབོགས་པར་རྩས་པ་དེས་བྱང་།

སེམས་སྒྲིམ་པ་འདོད་པ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་བཅོལ་ནས་སྒྲིམ་པ་འདོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྒྲིམ་ཡང་དག་ཀྱང་བཅོལ་ཅིང་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་ཡང་བྱ་སྟེ་འདི་སྤྲད་ཅས་
ཀྱང་བཅོལ་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག ། ཁྱོད་འདི་

ལྟར་སེམས་ཅན་མ་བཤལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་དབྱགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབྱགས་དབྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡངས་སུ་
སྤྱངན་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱན་མི་གཙོད་

པར་འདོད་དམ། དེ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཏན་པ་དང་ཡི་དམ་བཏན་པར་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོམ་པ་ལེན་པར་འདོད་པ་མི་ཤེས་པའི་རིགས་མཐོང་ན་
སྟོམ་པ་ལེན་པ་ལ་སྟོབ་སྟེད་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་བྱུང་འཛིན་པའི་

བསམ་པ་བཏན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བསྐྱུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བཏུས་ལས། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་ལའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས།
འཇམ་དཔལ་གང་གིས་གརྒྱའི་ཁྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་

རྒྱས་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གརྒྱའི་ཁྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དབུལ་བ་ཕུལ་ལ། དེ་ལྟར་འབུལ་བས་
གརྒྱའི་ཁྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་དབུལ་བ་ཕུལ་བ་བས། འཇམ་

@33B དཔལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གཞན་གང་གིས་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སོར་སྤེའདི་ལྟར་སེམས་གྲིས་མངོན་པར་རྟོག་ཅིང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོབ་པར་འདོད་ན་དེས་མ་བསྐྱབས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆས་

མང་ཏུ་བསྐྱེད་དེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་བས་ན་ད་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་
མཐོང་བའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་

ཉིད་ལས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་རྩལ་ལྟ་རབ་གྱི་རྩལ་སྟེད་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་ལས་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་འཇམ་བུ་སྤྱིང་ལ་
དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོག་འདི་སྐད་ཅེས་བདག་

ཅག་གིས་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལེན་པ་ངང་འཇིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་ཀུན་རྩལ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཤ་ལས་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་སྤང་ལྔ་ལྔ་སན་མོས་གཅད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་རྩལ་དེ་ལྟ་བུས་སྤེག་དང་
དབྱལ་ལེ་ཞེས་སྒྲོ་བ་ལ། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་བྱང་རྩལ་སེམས་

དཔའ་དེ་དེ་སྐད་སྒྲ་བས་མི་སྒྲག་མི་དང་དང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཐ་ན་སྒྲག་པའི་སེམས་གཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱིད་ལྷུ་པ་མེད་གོང་བ་མེད་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ་ཕྱིར་ཞིང་ཚོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་
བརྩོན་ཏེ་གྲོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་དེ་ནི། འཇམ་དཔལ་སེམས་དཔའ་བ་སྐྱིན་པ་ལ་དཔའ་བ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་དཔའ་བ་བཟོད་པ་ལ་དཔའ་བ་བརྩོན་འགྱུས་ལ་དཔའ་བ་བསམ་གཏན་ལ་དཔའ་བ་ཤེས་རབ་ལ་དཔའ་བ་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་དཔའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

@34A ༄། །དཔའ་དེ་གསོད་པའི་མི་དེ་དག་ལ་མི་བློ་ཞིང་ཐ་བ་དང་ཞེ་སྒྲང་གི་སེམས་མི་སྐྱིད་ན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཚངས་པ་དང་མཚུངས་པ་དབང་པོ་དང་
མཚུངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་

བཞིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་བསྐྱབ་པ་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གཞུང་གི་བྱེ་སྟེད་དུ། །སངས་
རྒྱུས་དག་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ལ། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མའི་

ཕྱིང་བ་དང་། །ཟས་དང་སྒོམ་གྱིས་དང་སེམས་མཆོད་བྱས་པས། །གང་གིས་ད་མ་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་པའི་ཆོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འགག་པ་ན། །ཉིན་ཞག་ཏུ་ནི་བསྟེན་པ་
གཅིག་གཟུང་བ། །དེ་བས་བསོད་ནམས་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་བསྟེན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟོད་པར་བྱའོ། །བསྟེན་པའི་གཞི་སྤྱི་ཡང་ནི། སྤྱི་བ་རྩ་ལྟར་དང་ཡང་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་
མ་བསྟུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཟོད་པ་སྟེ་བསྟེན་པ་བྱས་པར་བྱས་

སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་མདོ་ལས། ཅུང་ཟད་ཅིག་བསམས་ནས་མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡི་དགས་སུ་སྦྱིལ་དམ་བཅས་ནས་མི་སྦྱིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོའོ་
ཞེས་གསུངས་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་

དོན་དམ་བཅས་ནས་སྦྱབ་པར་མི་བྱེད་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་པས་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་བདེན་པ་ལྟར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་བྱ་སྟེ།
རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེན་པ་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ནི་ཆོས་ཡང་

@34B དག་པར་བརྗོད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་བདེན་པ་གང་ཞིན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་(DSO)ག་གི་
ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་ལོག་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་

རྩལ་སེམས་དཔའ་བདེན་པའོ། །གང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་དེ་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
འང་ལོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བརྩམས་དུ་སྒྲ་བ་ཐ་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཕམ་རྒྱལ་པོའི་སློན་པོ་ཆེན་པོས་གོད་བྱེད་བྱི་སྒྲི་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟན་
སྒྲིན་ནོ་ཞེས་མགྲོན་དུ་བོས་ནས་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་མ་

སྒྲུར་ན་དེས་སྒྲི་བའི་ཆོགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་མ་ཐོབ་པས་འཕྱ་ཞིང་སྒྲུར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་མ་
བརྒྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་གྲོལ་པ་དགྲོལ་བ་དང་དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་

དབྱགས་དབྱང་བེ་དང་། ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་བསྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱགས་ཕྱང་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་བ་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་དེ་ནི་ཇི་སྐད་སྒྲིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྟོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་འཕྱ་ཞིང་གཞོགས་
འཕྲས་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་དེ་གང་དག་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བར་དམ་བཅས་པ་ཉམས་

@35A ༄། །འོག་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བདག་པོ་དེ་དག་ནི་དགོན་ནོ། །སྟོ་བྱོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོག་གང་གིས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྒྲིབ་
བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ནས་མི་སྤང་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བརྟུན་གྱི་ཐ་ཆད་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སོགས་གྱི་ཉེས་
དམིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བར་བྱས་ནས་

སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང་སྡོམ་པ་ཁས་སྦངས་པའི་ཡི་དམ་བཟོན་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱིས་ནི་ཕན་ཡོན་དང་ལྷི་ཡང་བཟོད་པ་དོར་ནས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་
ཡི་དམ་བཟོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མཇུག་ཏུ་གཞན་དང་འབྲན་པ་མ་

ཡིན་ནམ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་ལེན་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་བར་མཛད་དོ། །སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ནི་འདོད་དམ་ཞེས་པ་སྒྲ་མ་བཞིའི་མཐར་ཡང་སྒྱར་ནས་འདྲི་ཞིང་། བྱོད་སྡོམ་པ་
ལེན་པ་འདི་གཞན་དང་འབྲན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནམ་གཞན་

གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ལེན་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དམ་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མ་མོ་ཐོས་སམ་ཤེས་སམ་དད་དམ་ཅུང་ཟད་སྤང་རྒྱས་སམ་ཞེས་ཀྱང་འདྲི་བ་ལ་ཅུང་ཟད་
ཐོས་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པའི་ཤུག་སྟོལ་ཡོད་

དོ། །ཁ་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་མ་བརྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་དེ་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་། གཏི་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་
ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་ལས་དགྲོལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་

@35B ལས་དབྱགས་མ་ཕྱིན་པའི་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱགས་དབྱང་བ་དང་སེམས་ཅན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་
སྟོབ་དཔོན་གྱ་བ་གྱ་བླ་ལའད་དོ། །ཚོགས་སྐྱབ་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་

ཚོགས་རྣམས་འདུས་པ་ཙམ་ལ་གྲས་པར་བྱས་པས་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྟོམ་པ་འདི་ནི་དེ་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་
མཆོད་པ་བྱ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྟོམ་པ་འདོད་

པ་དེ་སྒྲ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་མདུན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་འདས་པ་དང་མ་ཕྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་
དང་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་ཟབ་པའི་ཡེ་

ཤེས་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོག་པ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ལ། སྟོམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་གྱིས་མངོན་དུ་བྱན་པར་བྱས་ལ། སྟོམ་པ་དེ་

མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་བསམ་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ད་ལྟར་གྱི་ཚུལ་བའི་ཅི་ལྟས་པ་དང་། སྡོན་གྱི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཅི་ཡོད་པས་དང་བའི་སེམས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའམ་ཡང་
ན་རྒྱ་རྒྱེན་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་བསྐྱེད་ནས་ལེ་ཤ་པར་མཆོད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་

ས་ཕྱོགས་བྱེ་དོར་ལེགས་པར་བྱ་ཞིང་ལེགས་པར་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྐྱུ་ཐོག་དངས་པའི་རྟོན་མང་ཏུ་བཤམ། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་རྣམས་མདོན་སྤྱི་པ་ལྟ་བུར་
དམིགས་ཏེ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དཔྱད་པ་སྡོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་དད་པ་དག་པོ་པ། ལྷ་མ་སེར་

@36A ༄༄༅། །གའི་བྲི་ལ་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་ལ་ཆོ་ག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱ། མེ་ཏོག་དང་བདུག་པ་དང་སྟོས་དང་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་བཟང་ལ་མང་བ་
མཛོས་པར་བཤམ། ཕྱག་དང་བསྟོད་པ་སྡོན་ཏུ་འགྲོ་བས་མཆུལ་དང་མཆོད་

པ་རྣམས་སོ་སོར་དགོན་མཆོག་དང་ལྷ་མ་ལ་ལྷ་མས་སྟོབ་མའི་སྟོ་ལེགས་པར་བྲིད་ཅིང་དབུལ་ཏུ་གཞུག་གོ། །སྟོམ་པ་སྦྱར་ཏུ་བསྐྱུལ་བ་ནི། དེ་ནས་འདུད་པའི་རྩལ་གྱིས་ཕྱས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་
ངས་མེ ལ་བཅུགས་པའམ་ཅོག་ཅོག་པོར་འདུག་སྟེ་བྲིས་པ་ཞིག་ན་རིགས་

གྱི་བྱ་ཞེས་པའམ་བཅུན་པ་ཡིན་ཞིང་གཞོན་ན་ཆོ་དང་ལྡན་པའམ་རྒན་ན་བཅུན་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་བྲིམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བདག་ལ་སྦྱལ་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་གདབ་བོ། །སྦྱར་དུ་སྦྱལ་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་དང་ལན་གསུ་

བྱ་བར་དཔལ་མར་མེ་མཛོད་གྱིས་བཤད་དོ། །རིགས་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་རབ་བྱུང་དང་རང་ལས་བསྐབ་པ་རྒན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོམ་པ་བླང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་དོ། །མཁས་པ་རྩོན་གྱིས། སྟུ་

སོགས་ལས་དང་སྦྱིན་སོགས་གྱི། །ལམ་ཉིད་དག་ནི་དག་སྟོང་གིས། །དག་སྟོང་མཁས་ལ་བླང་བྱ་ཡི། །གཞན་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དག་སྟོང་གིས་སྒྲོམ་པ་གོང་
མ་གཉིས་བླང་བར་འོས་པའི་དག་སྟོང་ཡོད་ན་བྲིམ་པ་སོགས་ལ་མི་བླང་ཞེས་

སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་བླངས་པས་མི་སྦྱི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཚོག་ཏུ་སྟོ་བསྟོམ་པ་ནི། དན་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ་སེམས་དང་བཞེན་བསྐྱེད་ནས་ད་ནི་བདག་གིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་བསོད་ནམས་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཟད་མི་ཤེས་ཤིང་དཔག་

@36B ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲུམ་དུ་དོན་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་བསམ་ཞིང་ཅང་མི་སྒྲུ་བར་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་འདུག་པར་བྱའོ། །བར་ཆད་འདྲི་བ་ནི། མོད་པ་པོ་དེ་ལ་འབོགས་པ་པོ་མཁས་པ་
འགྲུང་མ་སྟན་ལ་འདུག་པ་དེས་སེམས་མ་གཡེངས་པར་བྱས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་

ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱོད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནམ་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་བམ་ཞེས་དྲི་ལ། དེས་ཀྱང་ལེགས་སོ་ཞེས་ཁས་སྐྱུང་དོ། །དྲི་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་ལེགས་པར་སད་པ་དང་སྒྲོན་སེམས་བརྟན་པ་ལ་བྱའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་

མཛད་ཀྱིས་བར་ཆད་དྲི་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲོ་བ་སྒྲོམ་པ་མཛད་ཅིང་དེ་ནས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་གྲིམས་དེ་དག་ཅི་
བདག་ལས་ལེན་པར་འདོད་དམ་ཞེས་སྒྲོབ་མ་ལ་འདྲི་ཞིང་སྒྲོབ་མས་ཀྱང་

ལེན་པར་འཆལ་ལོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་འབོགས་པར་བཞེད་དོ། །དངོས་གཞིའི་ཆོག་ནི། ཆོ་གའི་བདུན་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་འཕྲོད་པར་བྱས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱོད་འདས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་བྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་ཚུལ་བྲིམས་སྟུ་བྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། ཚུལ་བྲིམས་སྟུ་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་ན་ཕྱོགས་བཅུ་

དག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་ཚུལ་བྲིམས་གང་ཡིན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་ཚུལ་བྲིམས་གང་ལ་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་བྱུང་པ་དང་། མ་འོང་

@037A ༄། །པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སྐབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་ན་སློབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྲིམས་ཐམས་

ཅད་དེ་སློམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་དགེ་བའི་ཆོས་སྟུད་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ང་ལས་མོད་དམ། ཞས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལན་རེ་རེའི་མཐར་དྲི་ཞིང་དེས་ཀྱང་ལན་རེ་རེ་ཞིང་མོད་ལགས་སོ་ཞེས་ལན་གསུམ་ཁས་

སྒྲུང་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞིན་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དེ་ལ་སློབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཐུན་མེད་
བར་བསྟན་པ་དང་དེ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་དེ་དག་མདོར་བསྟུས་

པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཁས་སྒྲུང་བྱར་བཞག་ནས་ལེན་པའོ། །འཇུག་གི་ཆོ་ག་ལ་བཞི་ལས་མཐུན་པར་གསོལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྒར་ཕྱོགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་བ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདིས་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུང་བ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཛོལ་

ལགས་ཏེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདིའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ལ་བདག་དབང་དུ་གྱུར་
པར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་དག་ཏུ་

@37B འཕགས་པའི་མཆོག་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་རྣམས་ལ་མཁྱེན་པར་གསོལ་ལོ་ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་མ་དེ་འདུག་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་

བཅས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གདུགས་པར་མོས་པ་བྱས་ནས་དངོས་སུ་ཕྱོགས་རེ་རེར་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་དང་མེ་ཏྲོག་རེ་གཏོར་ནས་མཐར་འགྲུང་སྟེ་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་

དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་པས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་མཁྱེན་གསོལ་མཛད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཡོད་དོ། །སྟེང་དང་འོག་གི་ཕྱག་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཏེ་ཤར་དང་རྩབ་ཏུ་བྱའོ། །ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བདག་
ཅག་ལ་འོ། །མ་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྲས་བཅས་ལ་འོ། །ཕན་ཡོན་གྱིས་གཟེངས་

བསྟོད་པ་ནི། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་སྟོམ་པ་སྦྱང་བའི་ལས་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མེད་པ་དག་ན་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་པོར་རྟུན་པའི་བྱང་སེམས་
བཞུགས་ཏེ་འཆོ་བ་རྣམས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་

དག་པར་མཉམ་སོ་སྒྲིམ་དུ་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟས་གདན་གཡོ་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ། །དེའི་རྗེས་ལ་གང་དུ་གང་ལ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྒྲངས་སྒྲིམ་དུ་དགོངས་པར་འགྱུར་ཏེ་
དགོངས་པར་གྱུར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་གོ། །གཟིགས་པ་དེས་བྱང་

སེམས་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ག་གོ་མོ་ཞིག་ཏུ་བྱང་སེམས་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྒྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་པ་ལེགས་པར་མཉམ་སོ་སྒྲིམ་
བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་རྩད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྩལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དང་

@038A ༄། །འདྲ་བ་དང་རྩལ་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིམ་དང་འདྲ་བར་བར་ཆད་མེད་པར་དོན་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དགོངས་པ་བཟང་པོས་སོ་སོ་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བར་མཇུག་ངོ། །དེ་
ལྟར་མཇུག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་དགོ་བ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་མི་རྣམས་

སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྒྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲང་བ་འདི་ནི་རྩ་བ་སྒྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་པར་བཞིས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་ནི་ཆེས་གོང་མར་གྱུར་པ་མེད་
པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་

བསྐྱུལ་པས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེའི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བསྐྱེད་པས་ན་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་མཆོག་ཏུ་དག་བས་
བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉིས་སྟོད་འཇུག་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྒྲངས་པས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བླིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆ་དང་སྟོང་གི་ཆ་དང་གྲངས་དང་ཆ་དང་བགྲང་
བ་དང་དཔེ་དང་རྒྱར་ཡང་ཉ་བར་མི་འགོའོ། །གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ནི། དཔོན་སྟོབ་གཉིས་

ཀས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་པ་དག་ན་བརྟགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཙམ་ དག་ལ་སྤྲར་ཡང་སྤར་བཞིན་མཆོད་པ་བྱས་ལ་ཞབས་ལ་
གཏུགས་པར་མོས་ནས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ལྷང་བར་བྱའོ། །སྟོམ་པ་གྱི་ཚོམ་དུ་མི་

བསྐྱགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་འདི་དོན་གཟུང་ཞིང་ཆོག་ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་སྟོད་ལ་སྤང་ཞིང་སྟོང་ལ་མ་དད་ཅིང་མོས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་གྱི་ཚོམ་དུ་སྟོད་མ་བརྟགས་པར་ཆོག་མི་བསྐྱག་ཅིང་དོན་ཤེས་པར་

@38B མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་ཐོས་ན་མ་མོས་ཤིང་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱིབས་པས་ངན་ནོ་མ་རུང་ངོ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དེ་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་

པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཇི་ཙམ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་དུ་དེ་ནི་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་སྒྲིག་པའི་ཆོག་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཞེན་པའི་སྒྲིག་པའི་ལྟ་བ་དང་འདྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྒྲིག་
པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་དེ་དག་ཇི་སྟོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྤངས་

ཀྱི་བར་དུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཡུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་མཇུག་ཆོག་བཞིར་བསྐྱས་པ་ལྟར་གཞུང་ལ་ཡང་
གསལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་དེས་མཁྱེན་གསོལ་གྱི་འོག་ཏུ་གཏང་རག་གི་མཆོད་

པ་མཛད་ལ་གཞུང་ནས་སྐར་ལྟར་འབྱུང་ཡང་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་མཇུག་ཏུ་བྱས་ན་ལག་ལེན་ལ་བདེའོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱས་
དང་བཅས་རྣམས་ལ། །ཀྱུས་པས་ཕྱག་འཆོལ་ཅི་རྒྱས་མཆོད། །ཕྱོགས་

དུས་ཀྱི་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྲིམས། བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་གྱུར་གང་། དེ་ནི་བསམ་པ་དམ་པ་ཡིས། ཁྲི་མ་སྒྲིམ་ལ་གནས་ཤིང་
མཁས། རྟུམ་དང་ལྷན་ལས་སྒྲང་བར་བྱ། དེ་ཆོ་དེ་ལ་དག་བའི་ཕྱིར། སངས་

རྒྱལ་སྐུ་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། དག་བའི་བྱུགས་ཀྱིས་རྟག་པར་ཡང་། བྱ་སྒྱུག་འདྲ་བར་དགོངས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དེ་ཆོག་རྒྱང་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྦྱོར་བའི་ཆོག་འཛོལ་བྱེད་
དོ། དེ་ནས་དུག་ནི་སྒྲང་བྱ་དང་ལེན་པའི་བསམ་པ་དང་སྒྲང་བའི་ཡུལ་སྟོན་

@39A ༄༄༅། ལ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་རྒྱང་པ་བཞི་ནི་ཕན་ཡོན་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་པ་སྟེ་མཁུག་ཆོག་གི་མཛོན་བྱེད་དོ། ཁྲི་མ་མེད་པའི་ཆོག་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་

ཀྱི་སྒྱུན་སྤར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་གོས་ཕྱག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟེར་ནས་ཕུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་པའམ་ཙོག་ཙོག་པོར་འདུག་
ནས་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་

བ་ཕྱོགས་བཅུ་ཉི་ཤེས་གཤེགས་པ་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་འཆའ་ཏེ། དེ་དག་གི་སྤྱན་རླུང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
ཐམས་ཅད་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་གྱིས་ཐམས་

ཅད་དེ་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་གྱིས་དང་དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་རྩལ་གྱིས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་རྩལ་གྱིས་གང་ལ་འདས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་
དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབ་

པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་ན་ད་ལྟར་བྱང་བའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་སློབ་པ་རྣམས་བདག་གིས་ཡང་དག་པར་བླང་ངོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས་ལྷང་བར་
བྱའོ། །ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོག་གཞན་

རྣམས་སྤྲ་མ་ཡོད་པའི་ཆོག་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་འདོར་ལེན་གྱི་རྩལ་མ་བྱུང་ཡང་ངི་བ་བྱ་བའི་སྒྲོར་དང་མཁྱེན་གསོལ་དང་གྱི་ཆོམ་དུ་མི་
བསྐྱུག་པ་རྣམས་བཞག་པས་ཆོག་གམ་སྤྲུམ་མོ། །སྤྲ་མ་ཡོད་མེད་

@39B ཉི་ལུས་སྟོག་དང་ཚངས་སྟོད་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྲོ་ན་ཐག་ཉི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་ཡང་མི་ལྡན་ན་ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་བཙལ་དགོས་པར་མདོ་ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་ལས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་སྤར་སྒྲངས་པ་ཉམས་ནས་སྤར་

གསོ་བ་དང་མ་གུས་པས་སྟོམ་པ་ལེན་ན་སྒྲ་མ་མེད་པའི་ཚོ་གས་མི་རུང་བས་སྒྲ་མ་ཡོད་པའི་ཚོ་ག་ལ་བཏེན་དགོས་པར་འཆད་པའི་ཕྱི་མ་སྒྲ་མ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་མ་གུས་ནས་རང་གིས་ལེན་པ་
ཡིན་ན་བདེན་ཡང་། སྤར་གསོ་བ་ལ་ནི་འགྲེལ་པ་རྙིང་མ་ལས་སྒྲ་མ་ཡོད་

ན་དེ་ལས་སྒྲང་ཞིང་མེད་ན་སྒྲ་མ་མེད་པའི་ཚོ་གས་སྒྲང་དུ་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱང་སའི་སྒྲ་མ་མེད་པའི་ཚོ་ག་དངས་ནས་བསྐྱབས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་
པ་སྤར་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་དམས་ཤིང་བྱུང་པར་དུ་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྱག་སྒྲོ་སྟོམ་པ་གོང་འོག་སྒྲངས་ནས་རང་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅིས་སྤྲས་སུ་བྱས་ཏེ་
སྤང་བ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དུ་སོང་བས་སོ་ཐར་དང་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྟོམ་

པ་དང་པར་ཆོགས་ལེན་པ་ལ་སྒྲུ་མ་མེད་པར་སྒྲུང་ཐབས་མེད་ལ། ལེན་པའི་ཡུལ་ཡང་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲིན་གཉིས་ལས་ཡོན་
ཏན་ཤས་ཆེ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྒྲུང་ན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་

འདི་ནི་དང་པོར་ལེན་པའི་ཆོ་ཡང་ཡུལ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མ་རྟེན་ཀྱང་ཏིན་གྱི་སྒྲིན་སྒྲུར་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པས་སྒྲུངས་ན་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲིབས་ན་དང་པོར་འཐོབ་པའི་
ཚུལ་སྒྲོམ་པ་གཞན་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བས་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལེ།

@40A ༄༄༅། །པར་སྒྲུངས་ནས་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲོ་བྱུགས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲིས་བྱའི་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱས་ཞི་བ་ལྷས། དེང་དུ་བདག་ཆེ་འབྲས་བུ་
ཡོད། །མི་ཡི་སྲིད་པའང་ལེགས་པར་ཐོབ། །དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྒྲིས།།

སངས་རྒྱས་སྤྱས་སུ་ད་བྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྒྲོམ་པ་འདི་ཐོབ་ན་ཆོ་དོན་ཡོད་པ་དང་མིའི་ལུས་ཐོབ་པའི་སྤིང་པོ་སྒྲུངས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཡང་དེ་ཚུད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསམས་ལ། ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་

བཙམས་ཏེ། །སྟོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ། །སྟོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ནི་ཅི་ལ་བྱག་གྲང་ལྟར་བའི་སྟོག་བསམ་གོས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་
བསྐྱེད་དོ། །ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་

སྐྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེས་འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་གྲང་བརྟག་ཅིང་བརྟག་ཅིང་འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱར་རུང་བའི་ཆ་

ཡིན་ནོ་འདི་ནི་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་འཇུག་ཕྱོག་གི་གནས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ནི་དེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ལས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེད་བར་
བྱའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་སྡོད་དམ་སྡོམ་སྡོད་ཀྱི་མ་མོ་བསྐྱེད་པ་འདི་ལས་

གྲང་མཉན་ཏེ་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་གསུངས་པ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བདུས་སུ་ཡང་། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི། རྒྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་།

@40B དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་ཞིང་། །མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་ཏྲག་བཟླ་བས། ཞེས་ཐབས་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་བར་གསུངས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་གོམས་པ་གཙོ་
བོར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏོང་བ་ནི་སྤྱང་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ལ།

གཞན་ཡང་སྤྱིར་ན་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་བྱུང་པར་དུ་བྱངས་དང་བསྐྱབ་བརྟུས་རྣམས་མཉན་དགོས་ལ། དེ་ཙམ་མ་རྟུས་ནའང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ལཱ་ཙམ་རེ་ངེས་པར་མཉན་ན་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྫོངས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཐེག

པ་ཆེན་པོ་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ་བྱིས་པ་རྣམས་འདྲིད་པར་རྟུས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་པའི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར། དེ་དག་ཉན་ནས་
ཀྱང་འབད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོབ་དགོས་ཀྱི་དབུལ་པོས་ཕྱག་པོའི་རྩོར་བབྱང་

བ་ལྟར་མི་བྱ་སེཆོམས་ལས། གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་མང་དུ་སྦྲས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་ཕྱགས་རྩིས་གཞན་གྱི་ཕྱགས་བབྱང་ལྟར། །དེ་དག་དགོ་སྟོང་
སྐལ་བ་ཐོབ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཉུང་པ་སྦྲ་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་

གྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞི་སྒྲུང་གཏི་མུག་སྦྱོང་བྱེད་པ། དེ་དག་དག་སྦྱོང་སྐལ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྦྱོད་པར་
བྱ། །ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ། །སྤྲོན་དཔུང་བསྐྲགས་པ་

ཙམ་གྱིས་ནི། །ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལས་དང་པོ་པས་མདོ་སྤེལ་ལས་འབྱུང་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལས་
དང་པོ་པ་ལ་རྒྱལ་བས་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་། མ་བཀག་ཀྱང་

@41A ༄༅། །ལས་དང་པོ་པའི་སྐྱབས་སུ་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་གླང་མི་རུང་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བསྐྱབ་ན་ཉིས་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་
བརྟུས་ལས། གང་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

སྦྱིར་བསྐྱལ་པ་དེ་ཡང་གོམས་པར་བྱར་མི་རུང་བའམ་དགག་པའི་དབང་གིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ་

གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལ་སློབ་པ་ན་མ་རྩས་པ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡང་བསྐབ་པ་གཅིག་སྐབ་པ་ན་བསྐབ་པ་གཞན་སྐང་མ་རྩས་ཀྱང་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་སྐད་
དུ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མི་ཟད་པས་བསྐྱན་པའི་མདོ་ལས།

སྐྱིན་པའི་དུས་ན་ཚུལ་བྱིམས་ལ་རྟུལ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལ་སྟོད་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ་ལྷག་མ་གཞན་ལ་མི་སྐྱབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་ཅི་རྩས་ཅི་འོས་སུ་
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བོ་ཞེས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །བསྐབ་པ་དེ་དག་ལ་སློབ་པ་ན་ལྟུང་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་ནི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
པ་དང་སྐྱབ་བསུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དུ་གཡོ་མེད་པར་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྒོ་གསུམ་བཙོན་པས་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པར་ཡལ་བར་བོར་ན་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཙམ་ཡལ་བར་བོར་ཡང་
འདྲའོ། །བཙོན་པས་ནན་ཏན་བྱེད་ཀྱང་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་པ་མི་

@41B ཆོལ་བ་དང་བརྩོན་པ་དེའི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཉིན་པོ་ལ་མི་འབད་པར་སྒར་བཞིན་ཡལ་བར་བོར་ན་ཡང་ལྟར་བ་དང་བཅས་པ་འོ། །སྤྱག་བསྐལ་དང་ཡིད་མ་བདེ་རྒྱུད་དུས་དེ་གཉིས་ཆེན་
པོའི་གཉིན་པོ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་རྒྱུད་དུ་ཉམས་པར་

མི་བྱེད་པར་སྐྱད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་ཡལ་བར་བོར་ཡང་ལྟར་བ་དང་བཅས་པ་འོ། །རང་གིས་མི་རྣམས་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་ནི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་

ལྟར་བར་འབྱུང་ལ་ལྟར་བ་དེ་ཡང་སྤྱིར་སྤིག་པ་བཤགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྒོས་བཤགས་མི་དགོས་པར་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འབྱུང་རོ། །རྣམས་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་
ན་ཉིས་པར་འབྱུང་རོ། །འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབར་

གསུངས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ལྟར་བར་འབྱུང་རྒྱལ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་མདོར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟར་བ་གཉིས་ཏེ་མ་བརྟགས་པར་ཞགས་པའི་ལྟར་བ་དང་
བརྟགས་གྱང་འོས་པ་ལས་འདས་པའི་ལྟར་བའི། །དང་པོ་ནི་

ཅི་རྒྱས་པར་བྱ་བར་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་མ་བརྟགས་པར་བྱ་བ་དེ་རྩོམ་པའམ་དེ་ལས་ལྗོན་པའམ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇུག་ན་ལྟར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱ་བར་རིགས་མི་རིགས་བརྟགས་
ཏེ་འཇུག་པ་དང་ལྗོན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་འོས་པ་

ལས་འདས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལོག་པར་སྤྱད་ན་ཐན་གདོལ་པའི་བྱན་གྱིས་འཕྲས་བ་ལས་འདས་ན་ཡང་ལྟར་བ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བསྐྱབ་པ་སྤྱི་ཁོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །བྱ་
བའི་ཆ་དང་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་པ་མདོར་བསྟུས་པ་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་

@42A ༄༄༅། །པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་རྣམས་དང་ནི་བདག་ལའང་རུང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ཡང་གང་པན་དང་། །པན་དང་བདེ་བ་རྣམས་བྱ་སྟེ། །བདེ་ཡང་མི་པན་མི་
བྱའོ། །ཞེས་བའོ། །དེ་ལ་པན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བདེ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་བདེ་བར་ཆོར་བའོ། །འབྲལ་དུ་བདེ་ལ་ཕྱགས་སུ་པན་པ་ནི་རང་གཞན་ལ་བསྐྱབ་པར་ངེས་ལ་འབྲལ་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཕྱགས་སུ་
གཞོད་པ་ཡང་རང་གཞན་ལ་མི་བྱ་བར་ངེས་སོ། །འབྲལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་

ཕྱི་མར་པན་པ་ཡིན་ན་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དམ་པས་སྤྲད་པའི་ཉེས་སྤོད་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ན་འཕྲལ་དུ་སྤྱག་བསྐལ་བ་སྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྲན་ཆ་བ་རོ་ཤིན་དུ་མི་ཞིམ་པ་འཕྲལ་དུ་གཞོད་པར་
སྤང་ཡང་ནད་ལ་པན་པས་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ལོག་གཤམ་

སྟ་བུ་འཕྲལ་དུ་བདེ་བར་སྤང་ཡང་ཕྱི་མར་སྤྱག་བསྐལ་མང་པོ་འཕེལ་བ་ནི་དུག་བཅས་ཀྱི་འབྲས་ཆན་ཞིམ་པོ་བཞིན་དུ་དགག་དགོས་སོ། །འདི་རྒྱས་པར་བྱང་སའི་བདག་གཞན་གྱི་དོན་པན་
བདེའི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་བ་སྟ་བུར་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་དུག།

སྤང་བྱའི་ལྷང་བ་དེ་ལས་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཚུལ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཐབས། ཆགས་པ་ཉེས་པ་རྒྱང་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ། ཉེས་པ་ཆེ་རྒྱང་གི་དབྱེ་བ། བདེ་བ་ལ་རིག་པར་གནས་
པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་

ལ་ལྷང་བ་སྤྱི་ཆན་དུ་སྦྱིད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སེམས་འཁྲུགས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཚོར་བས་ཉེན་པ་དང་སྤྲོམ་པ་མ་མཐོས་པ་ལ་ནི་ཤིན་དུ་ཉེས་པ་མེད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གཞུང་ལས་གསུངས་པས་སྤྲོམ་པ་ཐོབ་ལམ་

@42B བཏང་བ་དང་བསམ་པ་ནལ་དུ་གནས་པ་སྟེ་ཆོས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ལྟར་བའི་སྟེ་ཆེན་ནམ་རིས་ནི། གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་སྟེ་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་རྙིང་མ་
ལས། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལ་ཉེས་པའི་རིས་གཉིས་སུ་

ཟད་པར་འབྱུང་སྟེ་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པ་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པའོ། །དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ལས་ཉེས་པའི་རིས་ལྟ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། འབྲེལ་པ་གསར་མ་དང་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་ལྟར་བའི་

ལུས་ནམ་སྟེ་གཉིས་ཁོ་ནར་གསུངས་ཤིང་གཞུང་གི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བོད་ཁ་ཅིག་དང་ནག་པོ་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལ་
ཕམ་པའི་གནས་དང་སྟོམ་པའི་ལྟར་བ་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟར་བ་རྣམས་

བསྐྱུང་དགོས་པས་ཞེས་རིས་གསུམ་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། འཐད་ན་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་གི་ལྟར་བ་རྣམས་སྟོམ་པོར་བྱ་དགོས་ན་དེ་དག་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་ཉེས་བྱས་སུ་གཞུང་
འདིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་གི་ལྟར་

བའི་ངོ་བོ་ཉམ་བྱས་ཡིན་ལ་ངེས་སམ་སྡེ་ཚན་ནི་ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྡོམ་པོ་དང་ཉམ་བྱས་རྣམས་ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་
བྱའི་ལྷང་བ་ལ་གཉིས། ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་དང་། ཉམ་བྱས་ཀྱི་སྡེ་

ཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ཕམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། དེ་དག་གི་བྱེད་པ། ཀྱན་དགྲིས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། གསོར་རུང་བའི་བྱེད་པར། ཞར་ལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
གཞུང་འདི་ནས་བཤད་པ་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་

@43A ༄༄༅། །ནི། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་རྩྱལ་བྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ་བཞི་གང་ཞིན། འདི་ལ་ཕམ་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་བྱམ་མོང་བ་
དང་། བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། བྱམ་མོང་བ་ནི། ཀྱན་

དགྲིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཞིན་ཏེ་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་
པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་པོའོ་

འདི་ལ་གསུམ་སྒྲ་སའི་ཡུལ། བཟླ་བྱ་གང་སྒྲ་ས་པ། སྒྲ་བའི་ཀྱན་སྟོང་ངོ། །དང་པོ་ཡུལ་ནི། འདི་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕམ་འདྲ་ཡིན་པས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སྒྲ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བ་རང་
དང་རིགས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་ཅིག་དགོས་ཏེ་གསལ་བར་མ་བྱུང་

ཡང་དོན་གྱིས་འཐོབ་ཐོ། །བཟླ་བྱ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ཡོན་ཏན་ཅན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱར་བའི་གནས་ལ་སྟོད་
པའོ། །ཀྱན་སྟོང་ལ་བཞི། ཆགས་ཡུལ་རྟེན་བཀྱར་གྱི་ཚད། ཡུལ་ཅན་

ཆགས་པའི་ཚད། རྟེན་བཀྱར་འཐོབ་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར། ཀྱན་སྟོང་ལ་རྟེན་བཀྱར་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་པ་དགོས་མི་དགོས་བརྟག་པའོ། །རྟེན་བཀྱར་གྱི་ཚད་ལ་རྟེན་པ་ནི། གོས་དང་ཟས་
དང་གནས་ཁང་དང་བཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་གང་ཡང་

རུང་བའོ། །བཀྱར་སྟོན་གྱི་ཁྱི་དང་སྟན་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་བར་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་དམན་པ་ལ་སྟོང་བཅུ་བས་ཐོངས་པ་གསལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱིར་རྟེན་བཀྱར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཙམ་མིན་གྱི་རྟེན་བཀྱར་ལ་རང་གི་

@43B དེ་བའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པ་སྟེ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་འོ། །ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། རྟེན་པ་ལ་རང་དང་མོར་མི་གཅིག་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དོན་མེད་པས་
སོ། །བཀྱར་སྟི་ནི་རང་གི་འཁོར་ལ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བས་མོར་སོ་སོ་པ་མི་དགོས་སོ། །

ཀུན་སྟོང་ལ་གཉིས་ཀ་དགོས་མི་དགོས་ནི་བསྟོད་སྟོད་ཀ་ཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་བཀྱར་གང་རུང་ལ་ཆགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་མ་དགོས་སོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་ཀུན་སྟོང་གིས་
བསྟོད་སྟོད་གང་རུང་སྟོས་པ་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ནི་ཡམས་འདྲ་

དང་པོའོ། །སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་གཞན་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱར་བའི་གནས་ལ་བཤའ་ཅིང་། ས་སྐྱ་དྲས་བྱས་ཟེར་བ་ལས་ཀྱང་གཞན་ཡོན་
ཏན་ཅན་ལ་བཤའ་པ་སྒྲ་མ་དང་མཐུན་ནོ། །ནམ་མཁའི་

སྟིང་པོའི་མདོ་ལས་བཤའ་པ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རྟེན་བཀྱར་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་ན་འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས། རྟེན་པར་བྱེད་པས་ན་རྟེན་པ་སྟེ་གོས་དང་བླས་ལ་
སོགས་པ་འོ། །བཀྱར་སྟི་ནི་ལེགས་པར་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་

དག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ནི་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཞིན་པའོ་ཞེས་དང་། ས་མུ་བྱས་བྱས་ཟེར་བ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཟའ་བ་དང་བགོ་བ་དང་ནོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའོ། །བཀྱར་སྟོན་
རི་མོར་བྱས་ཏེ་ཕུ་དྲུད་དང་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་དང་གྲི་སྟན་ལ་

སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འོངས་སྟོན་དག་ཡོད་དེ་བདོག་བཞིན་དུ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་སྟུག་བསྐལ་བ་དང་བཀྱེན་པ་དང་མགོན་མེད་པ་དང་། རྟེན་མེད་པའི་
སྤང་བ་པོ་ལེགས་པར་འོངས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་སྤྱོད་བས་ཟང་

@44A ༄༄༅། །ཟིང་མི་གཏོང་བ་དང་ཆོས་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལེགས་པར་འོངས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའ་མི་བྱེད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་
ཆོས་གཉིས་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། སྟོང་པ་པོ། བསྐྱང་བུའི་རྩེས།

བསྐྱང་སའི་ཡུལ། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་མ་བྱིན་པའོ། །དེ་ལ་སྟོང་བ་པོ་ནི། རོར་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྟུག་བསྐལ་བ་དང་ཟས་དང་མི་ལྡན་པའི་བཀྱེན་པ་དང་། ཇོ་བོ་ལྟ་བུ་གསོ་བར་
བྱེད་པའི་མགོན་མེད་པ་དང་གཉིན་བཤེས་སམ་ཕན་འདོགས་

རྒྱས་པའི་རྟེན་མེད་པ་ཞེས་འབྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །མདོར་ན་ལོངས་སྟོང་དེ་གཉིས་གྱིས་ཐོངས་ཤིང་། དེ་སེལ་བ་ཡང་བྱང་སེམས་ལས་གཞན་ད་ལྟ་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་པ་
ཐག་པ་ནས་སྟོང་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱིར་རང་གི་དྲུང་དུ་ལེགས་

པར་འོངས་པའོ། །ས་མུ་དྲས་བྱས་ཟེར་བ་ལས། སྟོང་བ་མངོན་དུ་གནས་ན་ཞེས་འཆད་དོ། །བསྐྱང་བུའི་རྒྱས་ནི་མཆོན་ལ་སོགས་པ་མི་འཕྲོད་པ་དང་དུག་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བ་མིན་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་གཞོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེན་འོ། །བསྐྱང་སའི་

ཡུལ་ནི། འབྲེལ་པ་གསར་མར་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་པའོ། །བསམ་པ་ནི་སེར་སྒྲའི་འརྱངས་པས་ཟེལ་
གྱིས་ནོན་ནས་མི་སྟེར་བར་ཐག་བཅད་པའོ། །གཞུང་

ལས་ཟང་ཟིང་མི་སྟེར་བ་ལ་སྟེང་སྒྲ་བ་དང་། ཆོས་མི་སྟེར་བ་ལ་སེར་སྒྲ་སྒྱུར་ཡང་འབྲེལ་པ་གསར་མ་དང་། ས་མུ་དྲས་བྱས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀ་སེར་སྒྲས་མི་
སྟེར་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། རྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་

@44B དེ་ལྟར་དགོངས་པ་སྒྲངས་པ་ལེགས་སོ། །པོད་ཁ་ཅིག་རང་གིས་མི་སྟོར་བར་ཐག་བཅད་པས་མི་ཚོག་གི་སྤོང་བ་པོ་རེ་བ་ཆད་པ་དགོས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་
དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་ཚིག་རྩལ་མོ་སྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་གཏོང་བར་མི་བྱེད་དེ་ཁྱོ་བའི་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ་ཁྱོ་བས་ཟིལ་གྱིས་མོན་ནས་ལག་པའམ་བོད་པའམ་དབྱུག་པས་ས་ནམས་ལྟ་
ཅན་ནམས་ལ་དེག་པར་བྱེད་ནམ་པར་འཆོ་བར་བྱེད་ནམ་པར་མཐོ་འཆམ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོ་

བའི་བསམ་པ་བདོ་བ་ཁོ་ན་ཞེ་ལ་བཟུང་སྟེ་གཞན་དག་གིས་ཤད་གྱིས་སྒྲངས་ཀྱང་མི་ཉན་ཞིང་མི་བཟོད་ལ་བསམ་པས་མི་གཏོང་བ་འདི་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་
གསུམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། འཆོགས་པ་ལ་བསམ་པ་དང་སྟོར་

བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་གཞན་ལ་ཁྱོས་ནས་ཚིག་རྩལ་པོ་སྟོ་ཞིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཁྱོ་བ་མི་གཏོང་བར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེས་ཟིལ་གྱིས་མོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་དབང་
གིས་ལྷས་དངོས་སམ་དེས་འཕངས་པའམ་དེ་དང་འདྲེལ་བས་

གཞན་ལ་དེག་པ་དང་གོ་རང་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་ལྷུག་གིས་བཞུ་བ་དང་འཆིང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་འཆམ་པར་བྱེད་པའོ། །འདིའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་འགྲོ་བ་གང་
ཡིན་མི་གསལ་གྱང་རང་དང་རིས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་དོན་གོ་བ་དགོས་པ་

འདྲ་སྟེ། ཆོག་རྩ་བ་མོ་སྤྱོད་པའི་ངག་གི་ཐ་སྲིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤྲང་བ་དང་། བསྐྱབ་བཏུས་ལས་གྱང་། རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་རྩ་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤད་སྤྱང་མི་ལེན་པ་
ལ་བཞི། ཤད་སྤྱང་བྱེད་པ་པོ། བྱེད་པའི་རྩལ། ཀྱན་སྤྱོད་། ཤད་སྤྱང་མི་ལེན་

@45A གྲུ། །པའི་ངོ་བོའོ། །བྱེད་པ་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་གསར་མ་དང་ཇིན་སྤྱུ་ཏུས། གཞོད་པ་བྱེད་པས་གཞོད་པའི་ཉིས་པ་ཤད་ཀྱིས་སྤྱངས་གྱང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤྱང་བྱེད་སེམས་ལ་
གཞོད་པ་བྱས་པ་ད་ལྟ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཤད་སྤྱང་བྱེད་འདོད་པའོ། །རྩལ་ནི་

དུས་དང་མཐུན་པ་དང་ཆོས་དང་མཐུན་པས་བཟོད་གསོལ་གྱི་བརྟེན་སྤྱོད་པའོ། །ཀྱན་སྤྱོད་ནི། སྤྱང་གི་གཞོད་པ་ལ་ཁྲོས་པའི་བསམ་པ་བདོ་བ་ཞེས་བརྩམས་པའི་ཁོན་འཛིན་ནོ། །ངོ་བོ་ནི། ངག་
མི་ཉན་ཞིང་བཟོད་པ་ཁས་མི་ལེན་ལ་བསམ་པས་ཁྲོ་བ་མི་གཏོང་

བའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལ་སྦྱར་པ་འདེབས་པ་དང་བདག་ཉིད་དམ་གཞན་དག་གི་གཡམ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ལ་མེས་ནས་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་སྟོན་པ་དང་
འཇོག་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་

པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་སྟོང་བ་ལ་གཞི་དང་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱར་པ་གའ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ཆོགས་
པའི་སྟོའོ། །སྟོང་ཚུལ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྦྱར་པ་

འདེབས་པའོ། །ལྟར་སྦྱང་སྟོན་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་བསྟན་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི། གཞན་རྣམས་ལས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ལ། ས་མུ་བྲས་བྲས་ཟེར་བ་ལས་ཉི་ཆེ་བའི་བསྟན་པ་འམ་ཕྱི་རོལ་པའི་
བསྟན་པ་ལ་བཤད་དེ། འོན་ཀྱང་དམ་ཆོས་ལྟར་

སྦྱང་བྱ་འདུག་གི་ཐེག་ཆེན་ལྟར་སྦྱང་བྱ་མི་འདུག་པས་ནག་པོ་བསྟན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ། །སྟོན་པའི་ཚུལ་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལ་དགའ་བཞིན་བྱ་གཞན་ལ་སྟོན་ཞིང་དེའི་ལྟ་
བ་ལ་གཞན་འཇུག་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་མདོར་

@45B བསྐྱུས་པ་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་བྲག་ལས་འབྱུང་བ་ཡི། །སྒྲོམ་པ་ཞིག་པར་གང་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཉེས་པ་བཞི་པོ་ནི། །ཕམ་པ་འདྲ་བར་དགོངས་པ་
ཡིན། །ཆེད་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆགས་པ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། །

སྟུག་བསྐྱེད་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ། །སེར་སྐྱས་ཆོས་ལོར་མི་སྟར་དང་། །གཞན་གྱིས་ལཤགས་གྲང་མི་ཉན་པར། །སྒྲོས་པས་གཞན་ལ་འཆོག་པ་དང་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་།
དམ་ཆོས་འདྲར་སྒྲུང་སྟོན་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ལོ། །ཉོན་མོངས་

བྲག་པོ་ནི་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོ་ལོ། །དེའི་ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལྟན་དེ་ཡི་ལོ། །པ་རོལ་རྒྱལ་ནས་འདི་དག་གིས་སྒྲོམ་པ་ལས་ཉམས་ཤིང་འཇིག་པར་བྱེད་པས་ན་ཕས་ཕམ་པ་ལོ། །སྒྲོམ་
པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པས་ཕམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ་དག་སྟོང་ཕམ་པ་བྱུང་བ་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་མེད་གྱི་འདི་ལ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ་འཆད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་འཁྲིག་པའི་ཆགས་པས་རང་གཞན་སྟན་
ཕྱུང་བས་སྐལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཆེད་

བདུར་ལ་སྟེན་པས་རང་གཞན་སྤྱོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་བརྟམ་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རོར་བརྟམ་ན་པམ་པར་འགྱུར་ལ་འདིར་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་སྟེར་ན་པམ་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་ནི་མི་བསད་པས་པམ་པར་འགྱུར་ལ་འདིར་ནི་

སེམས་ཅན་ལ་མནར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་ཤད་སྐྱུང་བྱས་པ་མི་ཉན་ན་པམ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མེད་བཞིན་དུ་ཐོབ་པའི་ཆོས་
བསྐྱུགས་པས་པམ་པར་འགྱུར་ལ་འདིར་ནི་ཡོད་པ་མི་སྟོན་

@46A ༄། །ཞིང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱུར་པ་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པས་པམ་པའི་ཞེས་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་དང་གངས་
དང་ཀུན་སྟོང་འདྲ་བ་པམ་པ་དང་འདྲ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ།།

འདིར་པམ་པར་འགྱུར་ཚུལ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་ནས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡི་ཉིས་པ་བཞི་པེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པས་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བརྒྱད་
དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་ཏེ་འདི་ཡི་ལུགས་ལྟར་ན་པམ་

པར་རེ་ལ་བསྟོད་སྦྱད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་གཉིས་ཆོགས་པ་དགོས་སོ། །ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་བསྟོད་སྦྱད་ལ་སོགས་པ་ཡ་ཁྱལ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཕམ་པར་འགྱུར་བས་བརྒྱད་དང་སོ་ཐར་གྱི་
ཕམ་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྦྱ་སྟེ་དབྱུག་པ་དང་སྦྱུམ་འབྲུར་

གྱི་རིགས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་ནས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོན་བྱས་པས་ཕམ་པར་འགྱུར་ན་འབྲིག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྦྱབ་བྱེད་སྟོན། །འདི་རྒྱ་མཚོ་
སྟོན་འདོད་ཅས་པ་ནི་བྱང་སའི་འགྲེལ་པར་ནི་བྱར་ཙམ་ཡང་

མེད་ལ་ས་སུ་དྲ་མེ་གླས་བྱས་ཟེར་བའི་རྩལ་སྤྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་སོགས་མི་བྱེད་ན་འབྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་
རྣམས་ལས་ཕྱོག་པར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་

ལ་དེ་དག་ཕམ་པར་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཁྱད་ས་བྱབ་གྱི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་རང་བཟོ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཕམ་པ་བཞིར་གསུངས་པ་ནི་བསམ་པའི་ངོས་ནས་ཡིན་ཏེ་
འདི་ལྟར་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་དང་ལོངས་

@46B སྟོད་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་སེམས་དང་ཆོས་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོངས་པའི་ཕམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། བརྒྱད་དུ་བྱས་པ་ན་སྟོར་བའི་ངོས་ནས་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་
བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་ཆོས་མི་སྟོར་བ་དང་ནོར་མི་

སྟོར་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་འཆོག་པ་དང་ཤད་སྦྱང་མི་ལེན་པ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བ་དང་ཆོས་ལྟར་སྒྲུང་སྟོན་པའི་ཕམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཞིར་གསུངས་པས་
བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་གཞོད་དོ། །དེས་ན་སྐྱབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ནི་རྩ་བའི་ལྟངས་བ་བཞི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟངས་བ་བཞི་པ་འདི་རྣམས་
ཀྱང་སོ་སོར་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་།

འདིར་བསྟོད་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་སོ་སོར་ཕྱལ་ནས་གསུངས་ཤིང་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱིས་ཕམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་བ་པོ་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མ་བྱིན་ནམ་ཆོས་ཀྱི་བག་བཤའ་མ་བྱས་ན་
ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡ་ཁྲལ་རེ་རེ་ལ་ཕམ་པར་བཤད་ལ་དེའི་རགས་པ་

གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་ཨ་བྱས་བརྒྱད་དུ་མཛད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་པམ་པ་བརྒྱད་དུ་གསལ་བར་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཅིས་འབྱུང་བ་དང་།
དཔལ་མར་མེ་མཛད་ནས་བརྒྱད་པའི་བཤེས་གཉིན་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་དུ་

བཤད་པས་པམ་པ་བརྒྱད་དུ་བྱའོ། །བསྐྱབ་བརྟུས་དང་སྒོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར་པམ་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཏུ་བརྟུས་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་འབྱུར་གྱི་བྱུང་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་བྱ་སྟེ་སྒོམ་པ་
ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྙིང་མར་བྱང་ས་ལྟར་བཤད་པ་དང་སྟོན་འཇུག་གི་

@47A ༄༄༅། །འགྲེལ་པ་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་ཀྱིས་མཛད་པར་བྲོས་ནས་སེམས་ཅན་བདེག་པ་དང་། །བསྐྱེམས་ཏེ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ན། །སེམས་ཅན་ལ་ནི་མི་བཟེད་དང་། །ཞེས་བསྐྱབ་
བརྟུས་རྩ་བ་དངས་པའི་འབྱུར་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡ་བྲུལ་རེ་རེར་

ལ་པམ་པར་འདོད་ན། །ཆོས་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད། །ཅས་དང་། །ཁོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད། །ཅས་དང་། །གཤེལ་ལན་དུ་གཤེལ་སོགས། །ཞེས་དང་། །པ་རོལ་ཤད་ཀྱིས་འཆགས་པ་སྟོང་།
ཞེས་དང་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་བར་བྱེད། །ཅས་དང་། །བརྩོན་མིན་ཕྱི་

རོལ་བསྟན་བཅས་བརྩོན། །བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགའ། ཞེས་དེ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སྟུགས་ཅད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ལོར་མི་སྟར་བའི་ཕམ་པ་ལ་ནི་ཀུན་སྦྱོང་ལ་
སེར་སྒྲ་དགོས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་གཉིས་ལ་ནི་སེར་སྒྲའི་ཀུན་སྦྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་ཀྱང་ཆོས་མི་སྟར་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ནས་གཞན་ལ་ཡང་ཀུན་སྦྱོང་མི་འདྲ་བས་དབྱེའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེག་པ་ལ་སྒྲར་དེག་པ་ནི་བདེག་པའི་ལན་ཡིན་ལ་ཕམ་པའི་
དག་པ་ནི་ལན་ལ་མི་སྟོས་པའོ། །ཤད་སྤྱང་མི་ལེན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སྟུགས་

གསུངས་པ་ལ་ནི་ཁོ་ན་འཛིན་མད་ལ་ཕམ་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཚན་སྦྱོང་བ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཕམ་པར་གསུངས་པའི་བྱད་པར་ནི་ས་སྟུངས་བྱས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོན་གོང་དུ་
ཕམ་པའི་སྐབས་སྟུ་སྟེ་སྦྱོད་སྦྱོང་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེན། གོང་མ་ནི་ཐེག་

པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྦྱོད་ཀུན་ལ་བྱའི་འདི་ནི་མདོ་སྟེ་ལས་གང་ཟབ་པའི་ཕྱོགས་ཉི་ཆོ་ཙམ་ལ་མོས་པ་མ་རྒྱད་པས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཟབ་མོ་ཁོ་ཁོ་ན་
ལ་སྒྱུར་པ་འདེབས་པ་མི་དགོས་ཏེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །ཕྱི་རོལ་

@47B བའི་གཞུང་ལ་བཙོན་པ་ལ་ཉིས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བཙོན་པ་བྱར་ཡོད་བཞིན་དུ་བཙོན་པར་མ་བྱས་པར་སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བཙོན་པའི་
ཉིས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ཉིས་འབྱུང་དུ་བཙོན་པར་བྱེད་

ཅིང་སློ་མི་འབྱུང་བའི་དབང་ཚོན་ལ་སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བཙོན་པ་གནང་ཡང་དེ་ལ་དགའ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་མ་གནང་བས་དགའ་ཞིང་རངས་པར་བྱེད་ན་ཉིས་བྱས་སུ་གསུངས་པས། དམ་
ཆོས་ལྟར་སྤྲང་སྟོན་པ་ལ་པམ་པར་གསུངས་པ་ནི་རང་དགའ་བ་ཙམ་མ་

ཡིན་གྱི་རང་དགའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱིས། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པས་པམ་པར་འབྱུང་རོ། དེ་ལ་
དགའ་བ་ན་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་

འཆད་པས་ན་སྟོན་པའོ། །འཛོག་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ས་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་ཅིས་དེ་ལ་ཉིས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ནི་ཀུན་སྟོང་མི་འདྲ་སྟེ་འོག་དུ་སྟོན་ནོ། །འགའ་བ་སྟོང་ཚུལ་དེ་ལྟར་

བྱའི་ངོ་ཚ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་སོགས་གྱིས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་ཡང་ཟག་པ་རྒྱུ་འབྱེད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་མི་འཐད་དོ། །གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་
ནི། བསྐྱང་བཀུས་ནས་འབྱུང་བའི་ཙུ་ལྟ་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་སྟོང་

དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོས་ནི་ནམ་མཁའ་འཁྱིལ་པོའི་མདོ་ལས་ཙུ་ལྟ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཙུ་ལྟ་མིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དང་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཉིས་གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་སྐབས་པ་བྱེད་ནི་
དེ་རྣམས་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་འཇིག་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མདོ་དེ་ཉིད་

@48A ༄༄༅། །ལས། ཙུ་བའི་ལྟ་བུ་དེ་དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱུར་བ་སྟོན་བསྐྱུན་པའི་དགོ་བའི་ཙུ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་ལྟ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་རྣམས་ལས་
ཕམ་པར་འགྱུར་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོམ་པ་མ་གྲངས་

པའི་སྐར་བསྐྱུན་པའི་དགོ་ཙུ་ལྟ་མིའི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཙོད་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་བྱེད་ནི་གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་གྲངས་པ་ལ་ཡང་ལྟ་བུ་བ་འདི་རྣམས་སྟོམ་པ་འཇིག་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཕམ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྟོམ་ལྡན་གྱི་བྱང་

སེམས་ལ་པམ་པའི་ལྟང་བ་འདི་ནམས་ལས་གང་རུང་བྱང་བས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གཏོང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྡོམ་ཞེས་རྒྱ་དང་བཅས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མ་མོ་བྱང་སར་གསུང་
དགོས་ན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱལ་རིགས་ལ་རྩ་ལྟང་ལྔ་

དང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྡོམ་པ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་དེ་དག་གི་རྩ་ལྟང་སོ་སོ་བ་ཡོད་ན་དེ་རིགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཞེས་འཆད་དེ།
མདོ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ལྔ་ལས་

དང་པོ་པ་ལ་རྩ་ལྟང་དུ་མི་འགྱུར་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་བརྒྱད། རྒྱལ་རིགས་ལ་རྩ་ལྟང་དུ་མི་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་སྡོམ་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲམ་དུ་བསམས་
པའོ། །སྡོམ་དཔོན་ཨ་བླ་ནི་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དང་བྱང་

སའི་རྩ་ལྟང་མི་འདྲ་བའི་འགལ་སྡོང་ལ་གང་ཟག་འབྱིང་དང་རྒྱང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྔ་དང་བརྒྱད་དང་བཞིའོ་ཞེས་ལྟང་བའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། གང་ཟག་གཅིག་
ལ་ཡང་གཞན་ལྟང་བ་དེ་ནམས་ཀྱང་རོ་ཞེས་རྒྱལ་རིགས་

@48B ལ་ལྔ་གསུངས་པ་གང་ཟག་འབྲིང་དང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་བརྒྱད་གསུངས་པ་གང་ཟག་རྒྱང་དུ་དང་བྱང་སར་བཞི་གསུངས་པ་གང་ཟག་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་
དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྟང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཛོག་པར་བཞེད་དོ། །དེ་

ལྟར་ན་གང་ཟག་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྟང་བ་བཅུ་བདུན་བཅུ་བདུན་དུ་འབྱུང་ཏེ་བྱང་སའི་དང་པོ་ནམ་སྒྲིང་གི་མདོར་གསུངས་པས་དེ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་བཞི་དང་། བྱང་སའི་ལྷག་མ་
གསུམ་གྱི་བར་བ་གཉིས་དང་ཐ་མའི་དམ་ཆོས་ལྟར་སྒྲུང་སྟོན་པ་

སྟེ་ཅ་ལྟང་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོཞེན། བྱང་སར་གསུངས་པའི་བཞི་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་བསྐྱས་པས་བཞིར་མ་འདུས་པའི་ཅ་ལྟང་གཞན་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་རོ། །བསྐྱས་ཚུལ་ལ་
སྟུང་བྱེད་ནི་བདག་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་བརྒྱད་དོ། །བསྐྱ་

བྱ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྟོང་བ་དང་ཉིད་བཀྱར་གྱི་ཕྱིར་དུ་བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་སྟོད་པ་སྟུང་བྱད་ན་ཡོད་པས་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་ནམ་སྒྲིང་གི་མདོ་ནས་འབྱུང་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནས་
གསུངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འདོར་བ་སྟ་ཅ་ལྟང་བཅུ་

བཞིའོ། །ཇི་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་སྒྲོང་བ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མི་སྒྲོང་བར་འཛིན་པ་དང་ཟབ་མེའི་དོན་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིས་རྒྱན་སྒྲ་བ་གསུམ་ནི་
བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དུ་འདུ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་བྱང་

སེམས་རང་གི་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཐེག་དམན་ལ་སྒྲོད་པ་དང་རྒྱན་དུ་སྒྲ་བས་ནི་གང་ཟག་རང་ལ་བསྟོད་ཅིང་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྒྲོད་པས་གསུངས་སོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
དགོར་དང་ཆོས་གོས་འཕྲོག་པ་དང་དགོ་སྒྲོང་ཆད་པས་གཙོད་འཇུག་སོགས་

@49A ༄༄༅། །གསུམ་དང་ཡང་དག་འཛོག་གི་འོངས་སྒྲོད་ཁ་ཉོན་པ་ལ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ནི་སེར་སྒྲས་ནོར་མི་སྟེར་བར་འདུ་སྟེ། སེར་སྒྲ་དྲག་པོས་ཆགས་ནས་པ་རོལ་པོས་རྩས་དེ་འོངས་
སྒྲོད་པ་མི་བཟོད་པས་རྩར་ལ་འཕྲོག་པ་དང་སྟེར་དུ་འཇུག

པ་དང་སྟེར་བ་དང་ཡིན་པ་དང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སེར་སྒྲར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་འདོར་དུ་འཇུག་པ་ནི་སེར་སྒྲས་ཆོས་མི་སྟེར་བར་འདུ་སྟེ་
ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེར་སྒྲས་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་མི་བཟོད་པས་

འབྲེད་པ་དང་མེར་སྐྱ་དྲག་པོས་རང་ཡང་མི་སྟོན་ལ་གཞན་ཡང་སྟོན་དུ་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དང་མཚམས་མེད་གཞན་བཞི་དང་གོང་ལ་
སོགས་པ་འཇིག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པས་བསྐྱུས་སོ།།

ཉན་རང་གི་ཆོས་སྟོང་བ་དང་སྟོ་མ་སྤངས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བརྟེན་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྟོང་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤང་བས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ཡང་སྟོན་པས་དེ་
སྤངས་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྟོང་བ་དང་སྟོ་མ་སྤངས་པས་སྟོང་ཉིད་

སྤངས་པའི་རྒྱ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ལྷ་བབྱང་ནས་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་རང་གཞན་འགོད་པ་དང་རྫོགས་བྱང་ལ་ཞུགས་པ་བསྐྱོག་
ནས་ཐེག་དམན་ལ་སྤྱར་བ་ནི་དམ་ཆོས་ལྟར་སྤང་སྟོན་པར་འདུ་སྟེ་

ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོས་ན་ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་དམ་ཆོས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །པོད་ཁ་ཅིག་གཏུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་པའི་མདོ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ཆོ་ག་ཐ་དད་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་བཀུས་དང་སྟོན་འཇུག་ནས་

@49B གསུངས་བའི་ཚོགས་ལེན་ན་ནམ་སྒྲིང་གི་མདོ་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ཙུ་ལྟུང་དུ་འབྱུང་ལ་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པའི་ཚོགས་ལེན་ན་བྱང་སར་བཤད་པ་རྣམས་ཙུ་ལྟུང་དུ་འབྱུང་བར་སྒྲི་
ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་དབྱ་མ་དང་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་གྱིས་བྱས་པར་ཡང་

འདོད་དོ། །དེ་ལ་འབྲེལ་པ་གསར་མའི་ལུགས་དེ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ་མདོའི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་དང་འགལ་བར་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་དེས་རྒྱལ་རིགས་དང་ལས་དང་པོ་པ་དེ་དག་བྱང་སེམས་

གྱི་སྟོམ་ལྡན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལ་ལྟ་དང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་བརྒྱད་སོ་སོར་ངས་པ་མི་འཐད་དོ། །སྟོམ་ལྡན་མིན་ན་ནི་དེ་དག་གི་ལྟུང་བ་འཆའ་བ་མི་རིགས་སོ་ཉིས་པ་དེ་
དག་སྟོམ་ལྡན་གྱི་ཉིས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེན་ཞེས་དྲི་བ་བཏོད་

པའི་ལན་དུ་གང་ལ་འབྱུང་ཉི་པ་དེ་དག་ལ་དེའི་ལྟུང་བ་རང་མིང་ནས་སྟོས་ཏེ་བརྟན་པས་ཏེས་པ་དེ་ལ་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟུང་བར་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་དུ་
སྒྲིང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་

མ་ཐོབ་ཆེ་བས་ན་སྡོམ་པ་མ་བླངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྐལ་བ་མེད་པ་དང་དགེ་ཕྱིན་ཆད་པར་འགྱུར་ན་སྡོམ་ལྡན་ལ་ནི་ཆེས་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་ན་སྡོམ་པ་མ་བླངས་པའི་གོང་གི་དགེ་ཕྱིན་གཙོད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་གཙོད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་ཡང་

འགལ་ལོ། །ཙུང་ཏུ་འགྱུར་ན་བྱང་པར་གསུངས་དགོས་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ་དེས་ན་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་མ་བཤད་ན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྡོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཙུང་བཞི་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་སྡོབ་པ་ན་ཙུང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྡོམ་པ་བཙོམ་ཡང་དེར་མི་

@50A ༄། །ཤེས་པས་སྤང་མཚམས་མི་ཤེས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ཙུང་མ་ཡིན་ན་ཡང་ཙུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱང་པར་དོགས་པ་གཙང་དགོས་ཏེ་ཙུང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཙུང་ཏུ་གཟུང་ནས་སྡོམ་པ་མ་ཞིག་པ་ལ་ཡང་ཞིག་པར་

འཛིན་པས་སྤང་མཚམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནམ་རྒྱིང་གི་མད་ནས་གསུངས་པའི་བཅས་པ་རྣམས་བྱང་པར་མ་གསུངས་ལ་འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བཅས་པ་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་མ་གསུངས་པས་ད་དག་ཏུ་བསབ་པ་ཐམས་

ཅད་འཆད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་བཏུས་གཉིས་ཀར་མདོ་སྡེ་ལྟ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཨ་བླ་ཀླ་རས་བསྐྱབ་བཏུས་ནས་གསུངས་པ་ནམས་ཙུ་ལྟང་དུ་བཞེད་པ་
ལེགས་ཀྱང་བྱང་སར་བཤད་པའི་བཞི་པོས་བསྐྱས་

པར་འདོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཡིད་བཏྟན་མི་རུང་བར་སྒྲུང་སྟེ། འདི་འདྲ་བའི་བསྐྱས་ཚུལ་ལ་ན་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཁྱབ་པའི་སྒྲིས་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་སྟུང་པ་ཡིན་ན་དེ་གཏན་མི་རུང་བ་ཕལ་མོ་
ཆེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ནི་བསྐྱབ་

བཏུས་སུ་སྒྲོམ་ལྡན་ཡིན་ན་ལྟང་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་དྲི་བའི་ལན་མཇོད་པས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་རྒྱལ་པོའི་ལྟང་བ་ལྟ་ཙུ་ལྟང་
མིན་ཞིང་ལས་དང་པོའི་བརྒྱད་ཙུ་ལྟང་མཚན་ཉིད་པར་

བཤད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་སྟུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱང་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་ཕན་ཚུན་གྱི་ལྟང་བ་ནམས་བསྐྱས་ནས་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དོར་བར་
བྱའོ། །དེས་ན་མདོ་ནས་ཀྱང་ཙུ་ལྟང་དུ་གསུངས་ལ་སྟོབ་

@50B དཔོན་ཞི་བ་ལྟས་དེའི་དོན་བཤད་པ་ན་ཡང་ཙུང་ལྷུང་དུ་བཀྲལ་ཞིང་བྱད་པར་དུ་ནམ་མཁའི་སླིང་པོའི་མདོ་དང་བྱང་སའི་དོན་གཉིས་ཀ་བསྟུས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཐད་
པས་ལྷགས་གཉིས་ཆར་(BSBE)་བར་བྱ་སྟེ་བསྐབ་བརྟས་ལས། ཙུང་བའི་

ལྷུང་བ་འདི་དག་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྒྲངས་ཤིང་བཟུང་བ་དང་གཅིག་གི་འདོད་པ་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཆོག་ལེན་པར་བྱས་པ་དག་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འགྱུར་སྟངས་ལས་འབྱུང་ལ། འགྱུར་གསར་ལས་
འགའ་ཞིག་གི་ལྷགས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟུ་བའི་ཆོག་

ལེན་པར་བྱས་པ་དག་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྔ་མ་ལྟར་ན་ལྷགས་གཉིས་ཆར་གཅིག་ཏུ་སྟུད་པར་གསལ་ལ་སྟེ་མ་ལྟར་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་དེའི་ལྷགས་
གནས་པ་སྟེ་བཞག་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྟོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཡང་ཙུང་ལྷུང་དུ་བཤད་ལ་དག་བ་ལྟའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། །ནམ་མཁའི་སླིང་པོའི་མདོ་སྟེ་ནི། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བཞུ་བར་བྱ་སྟེ་ཙུང་བའི་ལྷུང་བ་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྟེ་མ་
པ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཙུང་

བའི་ལྷུང་བ་དག་ནི་ནམ་མཁའི་སྤིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་པལ་ཆར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་ནམ་གྲོལ་རྒྱ་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཅུ་བའི་ལྷུང་བ་ནི་
སྡོམ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་སྤིང་པོའི་

མདོ་སྡེ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ནམ་སྤྱང་འཛོལ་འགྲེལ་པ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པས་ཅུ་ལྷུང་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཅུ་བའི་ལྷུང་བ་ནམས་བསྐྱས་
པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་

@51A ༄། །བྱི་དགོར་འཕྲོག་པ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྷུང་བར་འདོད། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤྲོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་བྱབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་དགོ་སྤོང་
ལའང་། །རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་དེག་པ་དང་། །བཙོན་རར་འཇུག་

པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་དུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །མཆོམས་མེད་ལྔ་པོ་བྱེད་པ་དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བ་འཇིན་པ་དང་། །བྲོང་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པ་ལ། །ཅུ་བའི་ལྷུང་བར་རྒྱལ་བས་
གསུངས། །སྒོ་སྤྲོང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྤོང་

པ་ཉིད་ནི་བཟོད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དང་། །ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོད་པ་དང་། །སེ་སེར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། །སྦྱོབ་པའི་ཐེག་པ་ས་
ཆགས་ལ་སོགས། །སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཇིན། །

ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཇིན་འཇུག་དང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་དང་། །རྟེན་པ་དང་ནི་བཀྱར་སྟེ་དང་། །ཆོགས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྦྱོད་དང་། །བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་
ཞེས། །འོག་པ་ཉིད་ནི་སྦྱ་བ་དང་། །དགོ་སྦྱོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་།

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞི་གནས་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འཇོག་གི་ཡོངས་སྦྱོད་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་
རྣམས། །དེ་དག་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་

ཆེན་པོའི་རྒྱ། །མི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་སྟིང་པོའི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཞགས་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡོངས་འདོང་དང་། །ཆགས་དང་སེར་སྒྲ་མི་བཟོད་པས། །སྦྱོང་ལ་སྦྱིན་
པར་མི་བྱེད་དམ། །བསྐྱིམས་ཏེ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ན། །

@51B སེམས་ཅན་ལ་ནི་མི་བཟོད་དང་། །སྤྱོད་པས་སེམས་ཅན་རྟོག་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་པ་དང་གཞན་མཐུན་པས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་བཟོད་པའོ། །ཞེས་བསྐྱབ་བདུས་ནས་གསུངས་
པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཕམ་པ་དང་པོ་ནི། དགོན་མཆོག་གི་དགོར་མ་

བྱིན་པར་ལན་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་བྱུག་ལས་རྫས་བདག་ནི། མདོ་ལས་མཆོད་རྟེན་དང་དགོ་འདུན་དང་སྤྱོད་པས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་གྱིས་
སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་གཉིས་བསྟན་པས་དགོན་མཆོག་

གསུམ་མོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ནི་རྒྱལ་བ་དངོས་དང་སྐྱུ་གཟུགས་སོགས་གང་རུང་ངོ། །ཆོས་ཀྱང་ལུང་ངམ་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དགོ་འདུན་ཞེས་པ་ནི་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པས་
བཞིའི་དགོ་འདུན་ནི་རིས་སུ་མཆད་པའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་

བོ་ཡིན་ན་དགོ་སྟོང་བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རེ་རེ་ཡང་དགོ་འདུན་ནོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་འགོག་
ལམ་ཟག་མེད་དང་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་

མི་གཟུང་སྟེ། མཆོད་རྟེན་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲ་མ་ལྟར་གསལ་ལོ། །མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱས་འཕྲོག་གམ་དགོ་འདུན་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་ཞེས་
གསུངས་པས་རྒྱས་བདག་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་

ག་མི་དགོས་ཀྱི་གང་རུང་གཅིག་གོ། ལྷང་བྱའི་རྒྱས་ནི་གསལ་ཁ་མི་སྒྲུང་བས་ཞིང་ཁང་སོགས་གནས་དང་བཟའ་བཏུང་དང་བཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ཆེ་ཆུང་གི་
ཆད་ལ་ཡང་གསལ་ཁ་མི་སྒྲུང་ཞིང་དོན་ཐོབ་བྱས་

@52A ལྷ། །པའི་ཆད་ཀྱང་དཀའ་བར་སྒྲུང་བས་ཇི་ཙམ་ལྷངས་པས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་དེ་ཡོ་བྱད་དུ་བགྱང་བ་ཙམ་མོ། །དགོ་འདུན་ལ་
ཕུལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱས་བདག་གིས་

བདག་གིར་བྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་འདྲའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་བསྐྱོས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དག་དབང་པའོ། །རྒྱ་བ་པོའི་རྟེན་ནི། དགོ་འདུན་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ་ན་རང་དེའི་གསེབ་ཏུ་མི་
གཏོགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་

ཤེས་ནི། གུན་སྒྲོང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མ་འབྲུལ་བ་དང་སྤྱི་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་དོར་བ་དགོས་ཏེ་མོར་ནས་བརྟུན་པ་ལ་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་བྱིན་
ལེན་གྱི་སྤྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གུན་སྒྲོང་ནི། དགོན་མཆོག་གི་ཡིན་ལ་རང་མི་དབང་ཡང་གཏན་དུ་འབྲུལ་དགོས་སྟུང་པའོ། །སྤྱིང་བཅུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པས་གཞན་དོན་དུ་འཕྲོག་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་
ལྟང་མེད་ཀྱི་སྐབས་སྲིད་པར་གསུངས་ལ། སྡོམ་པ་

གཞན་གྱི་རྩ་ལྟང་སྡོམ་པ་གཞན་ལ་གནང་བ་སྲིད་ཀྱང་སྡོམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལྟང་དེ་ལ་གནང་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རང་ཆེད་དུ་འཕྲོག་པའམ་ཡང་ན་གུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་ཅན་དགོས་སོ། །ཁ་
ཅིག་འདོད་ཆགས་དགོས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་དེས་སོ། །

སྤྱིར་བ་ནི། འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་དུ་འབྲུག་པ་ཞེས་གསུངས་པས་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་གཉིས་འདའོ། །དེ་ཡང་མ་ཆོར་བར་འཇབ་བྱས་རྟུ་བ་དང་མཐུས་འཕྲོག་པ་གཉིས་
གང་རུང་སྟེ་འགྱུར་རྙིང་ལས། དགོན་མཆོག་གསུམ་

@52B གྱི་འཕྲོག་ཀྱི་བཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་གྱིན་པར་བླངས་པའི་ཚད་ནི། ཐབ་སྒོ་ལ་བྱའོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀོར་འཕྲོག་པའི་ཕམ་པ་སོགས་གསུམ་མོ། །ཕམ་པ་གཉིས་པ་
ནི། དམ་པའི་ཚོས་སྒྲོང་བའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་

སྒྲོང་བྱའི་དམ་ཚོས་ནི། མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་སྒྲོང་ཞིང་
འགོག་ཏུ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཙུ་བའི་ལྷུང་བ་གཉིས་པའོ། །

ཞེས་འམ་བྱ་སྐས་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྒྲིག་ང་རུང་དོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བར་བྱེད། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབ་མེའི་དོན་ནམ་
མཐུའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་སྒྲུངས་པ་ལ་ཉིས་བྱས་

སུ་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་བྱང་ས་དང་སྐབས་འདིའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོང་བའི་ཕམ་པ་འདྲ་བར་བཞེད་པས་ན། ཐེག་ཆེན་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཆར་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲོལ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཏེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེལ་དེ། འདི་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ཆ་རེ་རེ་ཙམ་སྤངས་ན་ཉིས་བྱས་སུ་འབྱུང་བ་ཐེག་ཆེན་
དང་འདྲ་འམ་སྟམ་མོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྤྲེལ་

དོན་གྱི་ཆ་རེ་རེ་སྤངས་པ་ལ་ཉིས་བྱས་དང་ཉན་རང་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་སྤངས་པ་ལ་ཕམ་པར་མི་རིགས་ཏེ་སྤྲེལ་སྤངས་པ་ཕྱི་མ་སྤངས་པ་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོཞེན་
སྤྲོན་མེད་དེ་སྤྲོམ་པ་གོང་འོག་གང་ལའང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆ་ན་

@53A ༄། །ལྟར་བའི་བཅས་པ་ཆེ་བ་དང་རྩུང་ན་བཅས་པ་རྩུང་བའི་ངེས་པ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱབས་སུ་མི་ཐ་མལ་པ་བསད་ན་ཕམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བཀོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་མཚལ་ཕྱུང་ན་སྤྲོམ་པོར་གསུངས་

ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་བྲིམ་པ་ཐ་མལ་པའི་ནོར་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་ལ་ཕམ་པ་མ་བཅས་ཤིང་སྤྲོང་བ་པོ་ཉམ་ཐག་པ་ལ་རང་གི་ནོར་སེར་སྒྲས་མི་སྟོར་བ་ལ་ཕམ་པར་བཅས་པ་ལྟ་
བུའོ། །སྤྲོང་བའི་རྩལ་ནི་བསྐྱབ་བརྟུས་

དང་མདོ་བདུས་སུ་སྒྲོང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྲངས་པ་ནི་མདོ་ལས་སྒྲོང་བར་བྱེད་འགོག་པར་བྱེད་ཅེས་འབྲུང་ཞིང་བྱང་སར་ཐེག་ཆེན་རང་གིས་སྒྲོང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སྒྲོང་
ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ལ་འདི་གཉིས་འབྲ་བར་ཡང་བཞེད་པས་

སྒྲོང་ཏུ་འཇུག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ལ། རང་གིས་སྒྲོང་རྩལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད། ཅེས་དེ་
ལ་ཉིས་བྲས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིན། དེ་ནི་བྱད་ཏུ་

གསོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འདི་ལྟ་བུའི་རྩལ་གྱིས་སྤངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོང་བ་སོགས་གསུམ་མོ། །ཕམ་པ་གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱུང་ལ་འཆོ་བའི་
ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་འཆོ་བའི་ཡུལ་ནི། མདོ་ལས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྲས་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཟུང་མ་བཟུང་དང་རྩལ་སྤྲིམས་འཆལ་བ་དང་རྩལ་ལྡན་གང་རུང་ལ་གསུངས་ཤིང་ཆོགས་བཅད་དེ་ལའང་འང་གི་སྐྱ་ཡོད་པས་
རྩལ་སྤྲིམས་འཆལ་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཞེས་པ་མཆོན་པ་

@53B ཅམ་མོ། །འཆོ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཀྱན་སློང་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་གནོད་ཅིང་འཆོ་བའི་བསམ་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མོ། །སྒྲོར་བ་ནི། གོས་རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་པ་དང་རབ་བྱུང་ལས་ཕབ་སྟེ་
བྱིམ་ན་གནས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གང་རུང་བྱས་པ་འོ། །ལག་ཆས་བསྟུན་

པ་དང་བཙོན་རར་འཇུག་པ་དང་སྐག་དང་ཕྱལ་བ་ལ་རྩ་ལྟུང་དུ་གསུངས་པ་ནི། བདེག་པ་དང་རྣམ་པར་འཆོ་བ་དང་། མཐོ་འཆམ་པའི་ཕམ་པས་བསྟུས་སོ། །རབ་བྱུང་སྟོམ་ལྟན་གྱི་རྩར་སྒྲིག་
འཕྲོག་པའི་བདག་པོ་ལ་དགོ་སློང་བཞིར་མ་ཆང་བ་

དགོས་ཏེ་བཞིར་ཆང་ན་རྩ་ལྟུང་དང་པོར་འགྱུར་བས་སོ། །འདི་ལ་རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་པ་དང་རབ་བྱུང་ལས་ཕབ་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ། །ཕམ་པ་བཞི་པ་ནི། མཆམས་མེད་བྱེད་པའི་ཕམ་
པ་འོ། །དེ་ཡང་ཕ་དང་མ་དང་དབྱེ་བཙོན་པ་བསད་པ་དང་དགོ་

འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་བྲག་འབྱེན་པའི་མཆམས་མེད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་ལྟེ། །འདི་ཡི་ཡང་དབྱེན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ནི་བྱང་སའི་ཕམ་པ་ལྔ་པས་
བསྟུས་སོ། །ཕམ་པ་ལྔ་པ་ནི། འོག་ལྟ་འཛིན་པའི་ཕམ་

པའོ། །དེ་ཡང་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་དོན་ཞེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པའོ། །འདི་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་དགེ་རྩ་གཅོད་པས་མི་དགེ་བ་བརྒྱ་སྒྲངས་པ་དང་གཞན་ལོན་དུ་འབྱུག་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་སོ། །ཕམ་པ་དྲུག་པ་ནི། གནས་

འཇིག་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། གཞིག་པར་བྱ་བའི་གནས་ནི་གྲོང་དང་གྲོང་བྱེར་དང་སྒྲོང་ས་དང་ཡུལ་འཁོར་གང་རུང་དོ། །འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་ནི། དེ་དག་གཞིག་
པའི་བསམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །སྒྲོར་བ་ན།

@54A ༄༅། །འཇིག་པའི་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་བཞིག་པའོ། །དང་པོ་ལྔ་རྒྱལ་པོའི་ལྷུང་བ་དང་དྲུག་པ་གཉིས་པར་བྱས་ནས་མཚམས་མེད་ཡན་ཆད་ལྔ་པོ་སྒྲོན་པོའི་ལྷུང་བར་མདོ་
བཏུས་སུ་བྲངས་པ་ལྟར་མདོ་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །

འདི་ལ་གྲོང་ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་བཙམ་པའི་རྩ་ལྷུང་ཡིན་ན་ནི་བདེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕམ་པས་བསྐྱས་ལ་དེ་དག་ན་ཡོད་པའི་ལོངས་སྒྲོད་བཙམ་པའི་རྩ་ལྷུང་ཡིན་ན་ནི་ཕམ་པ་
དང་པོ་འམ་བརྒྱ་གསུམ་པར་འདུ་བས་

འདི་ནི་གནས་འཛིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་གྲོང་འཛུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྩ་ལྷན་བཞིའོ། །ཕམ་པ་བདུན་པ་ནི། སྡོད་མིན་ལ་ཟབ་མོ་བཤད་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཡུལ་ནི། ནན་ཏན་གྱིས་སྒོ་མ་སྤྱངས་པའི་སེམས་ཅན་

ཏེ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ན་སྐག་པར་འབྱུང་བ་དང་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །གང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །བསྟན་པས་ཇི་ལྟར་
བྱུང་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པས་སྐག་ནས་རྫོགས་

བྱང་གི་སེམས་ལས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་རྩ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་སྟོད་མ་བརྟགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་སྟོད་བརྟགས་པ་ན་རང་གིས་སྟོད་དུ་རྩང་བར་ཤེས་ན་དངོས་པོ་ལ་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་གྱང་ཕམ་པ་མི་སྐྱེད་དམ་སྟུམ་མོ། །ཕམ་པ་

བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་བརྒྱུད་པར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་
པའོ། །བརྒྱུད་པའི་རྩ་ལ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱད་པར་མི་

@054B ལྷ་མ་འཛེར་རྒྱ་བར་མི་ལྷ་མ་གྱིས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་སྒྲིག་པའོ། །འདི་ལ་སྒྲིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་ལོག་པ་དགོས་ཤིན།
སྒྲིད་འཇུག་གི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཐབས་དང་བཅས་པའི་བླ་ན་མེད་པ་

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་གཉིས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་ལོག་པ་དགོས་པ་འདྲའོ། །ཕམ་པ་
དགྲ་པ་ནི། སོ་ཐར་སྒྲོང་བའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་

གོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་རྩལ་སྤྲིམས་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པའོ། །གོ་བར་བྱེད་རྩལ་ནི་འདུལ་བའི་རྩལ་སྤྲིམས་དག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་རྫོགས་བྱེད་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཆེན་ལྷོགས་ཤིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་

བྱང་བའི་སྒྲོག་ལྷུམ་གྱི་ཉེས་སྒྲིད་ཐམས་ཅད་དག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་བསྐྱུགས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་འགྱུར་རྟིང་ལས་སོ་ཐར་དང་སེམས་
བསྐྱེད་ལས་བསྒྲིག་ནས་ཐེག་ཆེན་གྲོག་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ཡོད་

ཀྱང་འགྱུར་གསར་དང་ནམ་སྤིང་གི་མདོ་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་སྟེ་སྟོད་འཇུག་གི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། སེ་སེར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་སྤངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དང་དེ་
སྟོག་པས་ཕ་རོལ་དག་པར་བསྟན་པ་ལས་ནི་གསུམ་

པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉེས་བྱས་ནི་གོ་བར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་
ཕམ་པ་ལ་ནི་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་ལོག་པ་དགོས་

@55A ༄། །པར་མངོན་ནོ། །ཕམ་པ་བཅུ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་སྐྱར་པ་གདབ་བྱའི་ཡུལ་ནི། སྟོབ་པའི་ཐེག་པ་ཞེས་ནི་སྟོབ་
མའི་ཐེག་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དང་

འབྲ་བས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ངམ་སྤྱི་ལའོ། །སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་རྩལ་ནི། ཐེག་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ཙམ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་འབྲིན་པའམ་མ་ལུས་པར་སྟོང་མི་རྣམས་ཞེས་བསམ་པ་
ཐག་པ་ནས་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །འདིར་མདོ་ལས་ཁྱོད་

གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་མ་ཉན་ཅིག་གཞན་དག་ལ་ལུང་མ་འབོགས་ཤིག་གཏམ་དེ་ཆོ་མས་ཤིག་ཅས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཏམ་ཉིད་ལ་དད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅས་སོགས་འབྱུང་ཡང་
ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་

པའི་ཆོ་ཡུལ་དེས་དེ་ལ་མ་ཉན་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཡང་ཙུ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། ཞེས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
གཟུང་དོ། །འདིར་ཡུལ་ལ་ཙུ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཙུ་

ལྟར་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡུལ་དེ་སྒྲོམ་ལྡན་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་འདོར་གྱི་ཙུ་ལྟར་འབྱུང་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་དེ་དག་གི་ཙུ་ལྟར་ལ་མི་བགྱང་དོ། །པམ་པ་
འདི་དང་པམ་པ་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ཆོས་སྤངས་

པ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་སྟེ་སྒྲུ་མ་ལུང་ཡིན་ལ་འདི་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དང་སྒྲུ་མ་ནི་རྒྱལ་བས་མ་གསུངས་ཞེས་སྟོང་ལ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་ཙུ་བ་གཙོད་མི་རྣམས་པས་འཁོར་བ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རྣམས་
ཞེས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །པམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། བདག་

@55B བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཀྱི་པམ་པའོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས་སྐྱས་སའི་ཡུལ་ནི། དེ་དག་ལ་འདུད་པ་ད་ནམས་ལ་ཡང་ཕྱག་དོག་གི་རྒྱས་བདག་བསྟོད་ཅིང་ཞེས་བསྐྱབ་བརྟམ་སུ་བྱངས་པས་
སྟོད་ས་ལ་འདུན་པའི་གང་ཟག་དང་། ཡང་ཞེས་པ་གཞན་སྟོད་བྱས་ཡུལ་དུ་

བྱས་པ་ལ་བསྟོད་སྟོད་བྱས་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བས་སྟོད་པའི་གང་ཟག་གང་རུང་དོ། །མདོ་བྱུང་དུ་བསྐྱུར་བ་ལས་དེ་དག་ལ་འདུན་པ་ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་ཡོད་པར་གསལ་
ལོ། །ཅི་ཞིག་སྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་གཞན་གྱི་མི་

བསྐྱགས་པ་བརྟེན་པའོ། །བརྟེན་ཚུལ་ནི། རྟོན་བཀྱར་དང་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་འདོན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་བཞིན་དུ་བདག་ནི་རྟོན་བཀྱར་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་
ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་གཉིས་བྱེད་པའོ།།

མདོར་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་སྟོགས་པའི་བདག་བསྟོད་གསུངས་པ་འོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་འདི་དང་གོང་མ་གཉིས་བདག་བསྟོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་བྱེད་དོ། །ཀུན་སྟོང་
ནི་རྟོན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་རྟོན་

བཀྱར་ལ་ཕྱག་དོག་པའོ། མདོ་ལས་ཕྱག་དོག་གི་དབང་གིས་སྐྱས་པར་སྐྱབས་བཞིར་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་བྱང་སར་བཤད་པའི་པམ་པ་རྣམས་དྲངས་པའི་སྐྱབས་སུ་པམ་པ་
དང་པོ་མ་དྲངས་པ་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་པམ་པ་དང་དོན་

གཅིག་པར་བཞེད་པས་ན་བྱང་སར་གསུངས་པའི་དོན་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། བྱང་སའི་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་བྱེད་ན་འདིར་དེ་མ་འདུས་པས་བྱང་སའི་དེ་དྲངས་དགོས་སམ་སྐྱམ་
མ། །འོན་ཀྱང་བསྟོད་སྦྱད་སོ་སོར་འཕྲལ་བ་དང་ཆེད་བཀྱར་

@56A ༄། །གང་རུང་ལ་ཆགས་པས་ཆོག་པ་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བསྟོད་སྦྱད་ལ་བདེན་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་ནི། མདོ་ལས་ནི་མདོར་བསྟན་དུ་ཕྱེ་གཉིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་།
དོན་བསྟར་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱི་བ་ཆེན་པོའི་རྣུང་བ་འབྱུང་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་ས་སུ་དྲས་བྱས་ཟེར་བ་ལས་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་བརྗེད་པ་ལ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བ་གསར་མ་ལས་ཀྱང་། བསྟོད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ་ལོག་པར་བསྟོད་

ཅིང་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚིག་སྒྲ་མས་བདེན་རྒྱུན་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུང་ན་ཡང་ཚིག་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སྒྲ་མའི་དོན་ཡོན་ཏེན་མཚོག་དམན་ལ་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དོན་བརྒྱན་གྱིས་སྒྲས་པ་ལ་བྱ་
དགོས་པ་འདྲའོ། །ཕམ་པ་བརྩ་གཉིས་པ་ནི། མི་ཚོས་བླ་

མ་བརྒྱན་སྒྲའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་སྒྲ་བའི་ཡུལ་ནི། དོན་གོ་བའི་གང་ཟག་གོ། །སྒྲ་ཚུལ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཚོས་བསྟན་ནས་འདི་ནི་ཁོ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་བྲོད་ལ་སྟེང་
བརྩེ་བས་བསྟན་གྱི་བྲོད་གྱིས་ཀྱང་འདི་མངོན་

སུམ་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོམས་ཤིག་དང་ཁོ་བོ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བའོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཕྲག་དོག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་
པས་རྒྱན་དུ་སྒྲ་བ་སྒྲེ་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་

ནའོ། །འདི་ལ་ནི་ཏེན་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་དག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཕམ་པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་དོ། །སྟོང་འཇུག་གི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། བསྐྱུགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཟབ་མེའི་
ཚོས་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་

@56B བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཙུ་ལྟར་དུ་འཆད་པན་མདོ་དང་འགལ་བར་སྒྲུང་ངོ། །ཕམ་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གི་དགོར་ལེན་པའི་ཕམ་པའོ། །འདི་ནི་
མདུན་ན་འདོན་དང་སྒྲོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱལ་རིགས་རྣམས་ལ་

བཏེན་ནས་དགོ་སྒྲོང་ལ་ཉོར་གྱི་ཆད་པས་གཅོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་འམ་དགོ་འདུན་གྱི་འམ་སྒྲོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་གྱི་འམ་མཆོད་ཏེན་གྱི་ཡོ་བྱད་དག་རྒྱར་བཅུག་
ནས་དེ་དག་ལ་གསུག་ཏུ་འབུལ་ལོ། །དེ་དག་གིས་

ཀྱང་སྐྱལ་རིགས་ལ་འབུལ་ཏེ་སྐྱལ་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཙུ་ལྟར་ངོ། །དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་ཆད་པས་བཅད་པའི་ཙུ་ལྟར་ནི་ཙུ་ལྟར་གསུམ་པར་འདུ་ཞིང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉོར་
ལེན་པའི་ཙུ་ལྟར་ནི་ཙུ་ལྟར་དང་པོར་འདུ་བས་འདི་ནི་མ་

བྱིན་པ་ལེན་པའི་ཙུ་ལྟར་ངོ། །འོན་ཀྱང་ཙུ་ལྟར་དང་པོ་ན་རིང་གིས་བརྒྱས་པའམ་རྒྱར་བཅུག་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཉོར་གྱི་ཆད་པས་བཅད་པ་ན་དེས་བརྒྱས་པའམ་རྒྱར་བཅུག་པའི་
དགོར་སྒྲངས་པའི་ལྟར་བའོ། །འདིར་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་

གམ་གཉིས་གསུམ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དཀོར་ལའད་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤར་བསྟན་པ་བཞིན་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་རོ། །པམ་པ་བཅུ་བཞི་པ་ནི། ཁྲིམས་ངན་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་པམ་
པ་འོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་ཁྲིམས་ངན་

འཆའ་པ་ལ་ཁྲིམས་འཆའ་བའི་ཡུལ་ནི། ཆོས་སྤྱོད་པའི་དག་སྤོང་རྣམས་སོ། །ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བཅས་པ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་
ཡིད་བྱེད་འདོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་

@57A ༄། །མང་དུ་འགྱུར་བའི་ཁྲིམས་བཅས་པ་འོ། །ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་མ་གྱིན་པར་གླངས་པ་ལ་བཞི་ལས་རྩས་བདག་ནི། སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་དག་སྤོང་རོ། །འདིའི་
རྩས་བདག་འཕགས་པ་དང་དག་འདུན་དུ་ལོངས་པ་

ཡིན་ན་པམ་པ་དེ་རྩ་ལྟར་དང་པོར་འགྱུར་བས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བཞིར་མ་ལོངས་མའོ། །རྩས་ནི་དེ་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ནི་དེ་དག་ལ་སྤར་བའི་བསམ་
པ་འོ། །སྤྱོར་བ་ནི། དེ་དག་གི་རྩས་མ་གྱིན་པར་གླངས་

ནས་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྒྲིན་པའོ། །མདོ་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཙ་ལྟུང་དུ་གསུངས་པའི་གཉིས་ནི་རྒྱལ་ཐིགས་དང་དེ་ལ་སྒྲོང་བ་པའི་མི་སྒྲིན་པ་བརྗོད་པའི་དགེ་སྒྲོང་ངོ། །འདི་ཁ་ཏོན་པ་ལ་ཙ་ལྟུང་
དུ་སྒྲིབ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་དག་ཅས་པ་ནི་རྩ་

ལྟར་ཚན་པ་སྤྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་སྒྲུབ་ཏེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་མདོ་ལས་ལས་དང་པོ་པའི་ལྟུང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཉིས་དམིགས་སོ། །མི་ལམ་ཞེས་པ་ནི་ལྟུང་
བ་ལས་ལྟུང་བའི་ཐབས་ཏེ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བལྟའོ། །

གལ་ཏེ་རྩ་ལྟུང་བྱུང་ན་སྒྲོམ་པ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུང་བྱུང་བྱུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་བཤགས་པ་འདིས་ངེ་ལྟར་ལྟུང་བར་རྟུས་ཤིན། བཤགས་པ་དེས་མདོ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་སོར་རྒྱད་པ་ལ་ནི་

སྒྲོམ་པ་བརྒྱུད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་དངས་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་ལྟུང་བྱུང་ཡང་སྒྲུབ་གསེར་རུང་བ་བཤད་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པས་སྐབས་འདིར་མ་
སྒྲོམ་སོ། །ནམ་གངས་གཞན་ཡང་ལྟུང་བ་འདི་དག་གི་

@57B ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་ན་པམ་བའི་སྡེ་ཆོན་དུ་གཏོགས་པའི་ཐག་པ་རྒྱུང་འབྲིང་གི་ལྷུང་བ་བཤགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་བཤགས་པས་དེ་ལས་
ལྷུང་བར་བསྟན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་

འདོར་བ་ནི། སྟོན་སེམས་དོར་བའོ། །དེ་ལ་ཙུ་ལྷུང་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ནས་གསུངས་ལ་ཙུ་ལྷུང་འདི་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོམ་ལྷན་དགོས་པས་སེམས་དོར་བའི་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟོམ་པ་ཡོད་ལ་གཉིས་པ་ནས་སྟོམ་པ་གཏོང་།

བ་ཡིན་གྱི་དོར་བ་ཙམ་ནས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོག་ལྷ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་ནི་བྱང་བ་ཙམ་གྱིས་ཙུ་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐུན་
མོང་གི་ཡན་ལག་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ལ་

གཞན་ལ་ནི་དགོས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་དང་སེར་སྒྲ་ཞེས་པའི་རྒྱུང་པ་གཉིས་གྱིས་ནི་ཆོས་དང་ནོར་སྟོང་བ་ལ་མི་སྐྱེན་པ་གཉིས་བསྟན་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་པ་གསུམ་
ཡང་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པར་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་ནི་བྱུང་པ་དགོངས་རྒྱུ་དུ་དངས་པའི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལམ། ཉོན་མོངས་པས་གཞན་རྗེས་ཞུགས་པས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷགས་ཏེ་བྱང་སར་བདག་ཉིད་
དམ་གཞན་དག་གི་གཡམ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་

ལྟར་བཅོས་པ་ལ་མེས་ནས་ཞེས་འབྱུང་བས། ཉོན་མོངས་པས་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ནི་བདག་གི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ནི་གཞན་གྱི་

@58A ༄། །གཡམ་རྒྱགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕམ་པའི་བྱེད་པའམ་ཉོས་དམིགས་ནི། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་དག་ལས་གང་རུང་ཞིག་བྱས་ན་ཡང་ཆོ་འདི་ལ་བྱང་
རྒྱུ་གྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོཾ་པ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་

སྐལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ཐམས་ཅད་བྱས་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཡང་མེད་དེ་བྱང་སེམས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པའི་བྱང་
སེམས་མིན་ནོ། །དེ་ལ་གསོགས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་

བ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་སྐྱིད་པར་བྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་བཤད་དོ། །འབྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་ནི་སའི་རྟོགས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཚོགས་བསལ་པའི་མཐུ་མིད་པ་ལ་འཆད་
དོ། །བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་

ས་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་དེ་ས་དང་པོའོ། །མདོར་ན་ཕམ་པ་གཅིག་བྱང་ན་ཡང་ཆེ་དེ་ལ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤར་ཡོད་འཕེལ་བ་དང་སྤར་མིད་སྐྱིད་པའི་
སྐལ་བ་མིད་ན་ཕམ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེའི་ཕྱིར་

ཕམ་པ་བྱང་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་སྒྲང་དུ་ཡོད་པས་སྒྲུམ་དུ་མི་བསམ་པར་རྩ་ལྱུང་གིས་གཏན་མ་གོས་པ་ལ་སྟོག་བསྟོས་བྱའོ། །སྟོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ལྱུང་བ་སྟོབས་ལྡན་
དང་། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་སྟོབས་ལྡན་པ་དང་། འཁོར་བར་

རེས་གྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན། །ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕམ་པ་བཞི་ནི་གཞུང་འདིར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བཏུས་ནས་གསུངས་པའི་ཕམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་
ལས་འདི་དང་འདྲའོ། །ནམ་མཁའི་སླིང་པོའི་མདོ་

@58B ལས་གྲང་ཉེས་དམིགས་གསུངས་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། ཅ་བའི་ལྟར་བ་དེ་དག་གི་ས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལས་དང་པོ་པ་འབྲུལ་པ་རྣམས་དགེ་བའི་ཅ་བ་སྡོན་བསྐྱེད་པ་
ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་སྒོ་ག་སྟེ་ཕམ་པར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་དང་མི་དང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདེ་བའི་གནས་ལས་ལྟར་ནས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་། ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བར་འགྱུར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཀུན་དགྲིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཀུན་དགྲིས་ཇི་ལྟ་བུས་མི་

གཏོང་ལ་ཇི་ལྟ་བུས་གཏོང་བའི་རྩལ་ནི། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་གིས་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དེ་
བཏང་བར་མི་འགྱུར་ལ་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོས་ནི་གཏོང་ངོ། །

དེ་ལ་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲར་བཤད་པའི་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞི་དང་སྟོར་བའི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད་དུ་བྲས་པ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་སོགས་སོ། །འདི་བརྒྱད་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ་བསྐྱབ་
བཏུས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་

མ་ཚང་ན་པམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེར་གསུངས་པའི་མཚམས་མེད་ལས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་སྟོང་བ་དང་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་ནས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ལ་འདིར་ཀུན་
དགྲིས་ཆེན་པོ་མ་ཚང་ན་པམ་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཡང་དེ་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བ་ལ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་ཚང་མི་དགོས་ཏེ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །དེ་ན་ནམ་སྟིང་གི་མདོར་གསུངས་

@59A ༄། །བ་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་མ་ཚང་བ་རྣམས་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་གང་རྒྱང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་པམ་པའི་སྤྱི་ཆེན་ལ་པམ་པར་མ་སོང་བ་རྣམས་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་དུ་གཞུང་འདིར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་ངོས་གཟུང་

བ་ནི་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཀུན་དུ་སྟོད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་བྲིལ་ཡོད་པ་རྒྱང་དུ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེད་པ་དང་དེས་མགྲ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་དགའ་བ་
དང་དེ་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ནི་

ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། བམ་པ་ཞེས་པ་ནས་སྟོད་པ་དང་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་ཆོས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་
འཆད་པ་ལྟར་བཞི་ག་ཆང་བ་མི་དགོས་ཀྱང་།

གང་རུང་གཅིག་གོ། རྒྱན་མ་ཆད་ཅེས་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ལན་གཉིས་ཡན་ཆད་བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་ཁ་ཅིག་སྟོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ཆང་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་
མ་བཤད་ཅིང་དོན་ལ་ཡང་མི་ཐོབ་པས་།

དོར་བར་བྱའོ། །དེས་ན་ཕམ་པར་འགོ་རྒྱུ་དེ་རྣམས་གང་རུང་ཞིག་སྟུང་ཅིང་ད་དུང་དེ་ལ་ཕྱི་ཕྱིར་རམ་སྒྲར་ཡང་སྟོད་འདོད་ཡོད་པ་ནི་སྒྲ་མ་དེ་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་དོན་ཏེ་འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས།
ཉོན་མོངས་དྲག་པ་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཕྱིར་།

ཞིང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོད་ཀྱང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་བྲིལ་ཡོད་པ་རྒྱང་རྩ་ཙམ་ཡང་མི་སྦྱིད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ་ས་སྐྱ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞི་འམ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་།
བ་ལ་ཕྱི་ཕྱིར་ཞིང་སྟོད་པར་བྱེད་འདོད་དེ་།

@59B ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་དང་ཇི་ན་སྤྲུངས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པས་ནི་དེ་ལྟར་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་བྲིལ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཅུང་ཅུ་ཙམ་

ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་སྦྱོད་པ་ངོ་ཆ་བྲིལ་ཡོད་ཉམས་པའི་རྒྱར་བསྟན་ཏེ་དོན་ནི་སྤྲུལ་གཉིས་དང་འབྲེལ། །འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱན་ཆོད་ལས་མ་འདས་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་དོ། །ཡན་ལག

གཉིས་པ་ནི། ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་མི་སྦྱོད་པ་དང་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་ངོ་ཆ་དང་བྲིལ་ཡོད་ནི་བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ན་བདག་གི་ཆ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་འཇོམ་པ་ནི་ངོ་ཆ་

ཤེས་པ་འོ། །དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་ལ་འཇིགས་ཤིང་གྲུས་པས་འཇོམ་པ་ནི་བྲིལ་ཡོད་པ་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་འོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་འོ། །རྣམ་པ་ནི་འཇོམ་པར་བྱེད་པ་འོ། །བྱད་པར་ནི་འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་བའི་

ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲིམ་ནས་རང་རྒྱུ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་ན་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱིས་སྟོད་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞན་རྒྱུ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་ན་ཁྲིལ་ཡོད་དོ། །འདི་གཉིས་ཆེན་པོ་དང་
འབྲིང་ལྟ་ཞིག་རྒྱུང་དུ་ཙམ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་གང་

ལ་མ་སྐྱེས་པའི་གཞི་ནི་ཕམ་པར་འགོ་རྒྱུའི་ཉེས་སྟོད་ལ་ཞུགས་པ་ལའོ། །ཕམ་པར་འགོ་བ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་སྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ངོ་ཚ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་གང་རུང་ཞིག་རྒྱུང་དུ་ཙམ་ཞིག་
སྐྱེས་ཀྱང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་

@60A ལྟོ། །སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕམ་པར་འགོ་རྒྱུའི་ཉེས་སྟོད་ལ་ཞུགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡིན་གྱི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་རྩན་ཆད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་གསུམ་པ་ནི། དེས་མཁྱེས་པ་ནས་དགའ་

བ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་མཆོ་སྤྲིན་དང་རྩིན་སྲུ་ཏུས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དེས་ཀྱང་མཁྱེས་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཞི་གང་ལ་ངོ་ཚ་མི་སྐྱེ་བའི་ཉེས་སྟོད་དེས་མཁྱེས་བའམ་ཡང་ན་ངོ་ཚ་དང་
ཁྲིལ་མེད་པ་དེས་བྱ་བ་དེ་ལ་མཁྱེས་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱ་སྟེ་

ས་མུ་བྲས། རོ་ཚ་དང་བྲེལ་མེད་པ་ཉིད་གྲིས་རངས་ཏེ་དགའ་བར་བྱེད། ཅེས་འཆད་པ་ལྟར་རོ། ཉེས་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པ་ལ་འཛེམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྲིས་མི་ཚོག་བྱ་བ་དེས་རང་གི་ཡིད་མཁྱ་
བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་རོ། །དེ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་དེ་

ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་བ་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་དང་ཇི་ན་སུ་ཏུ་གཉིས་ཀས་བཤད་དོ། །འདི་རྣམས་སྲུ་མ་རྣམས་གཞིར་བཞག་ནས་ཕྱི་མ་མ་ཚང་ན་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་མི་ཚང་བས་སྤོན་
པ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ། མི་སྤྱོད་བ་མེད་ན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་

ལ་སྤྱོད་ན་ནི་འཛེམ་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཡང་མ་ཚང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་སྤྱོད་བ་ནི་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་ལ་མི་བྱེད་དོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན་འདི་ལ་སྤྱོད་
དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྲིས། མཁྱ་བ་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་

ནས་དགའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་དགའ་བ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་མཁྱ་བ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་དེ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་དེ་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་བ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་ལ་བྱས་
ན་དགོངས་པ་མཐུན་ནམ་སྟམ་མོ། །འོ་ན་རྒྱན་མི་

@60B ཆད་དུ་སྒྲིད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲིད་འདོད་ཡོད་པ་དང་སྒྲོམ་སོ་ཞིན། མི་སྒྲོམ་ཏེ་དེ་ལ་འདོད་པ་དང་དེ་ལ་དགའ་བ་གཉིས་སེམས་བྱུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་བཞི་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་འདི་ཡི་དོན་བྱ་བ་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་

སྤྱ་མི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་དང་རྩི་སྤྲུལ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་དམིགས་སྤྱ་ལྟ་ན་འཛུམ་པའི་སྒྲོ་མི་སྤྲི་བ་དང་དེ་ལ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་འོང་སྟུམ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཉེས་
དམིགས་སྤྱ་ལྟ་བུ་དང་ཚ་བྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཉེས་དམིགས་སྤྱ་མཐོང་ཡང་དགའ་བས་འཇུག་པ་ནི་བྲིམས་ལྟན་ལོག་གཡེམ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དགའ་མགུ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་བརྗེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ས་སྤྲ་
ཡང་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་

འོད་ཀྱིས་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་འདི་དག་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕ་མ་པའི་
གནས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྟོན་མེད་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདོད་

པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱ་བའི་སྤྲུགས་སུ་ལྟ་ཞིང་མི་འདོད་པའི་སྤྲུགས་སུ་མི་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པས་འབྲེལ་བ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །མདོ་བརྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་
རྒྱན་མ་ཆད་པ་ནི་སྤྲུན་ཚོད་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་

མ་ཆད་པ་ལ་འཆད་ཅིང་། དེའི་དོན་ནི་སྤྲུ་མ་མང་པོས་དེའི་བར་ལ་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་མ་སྤྲེས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པ་ལ་འདོད་དེ་བདག་བསྟོད་སོགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་མ་ཆད་པ་
དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་སྒྲིམ་དུ་བསམས་པའོ། །སྤྲུན་ཚོད་

@61A ༄། །ཀྱང་ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་སེམས་ལ་སྤྲོད་ལྟར་བ་བྱུང་ན་ཕྱིད་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་གནས་ན་དེའི་རྩལ་བྲིམས་མཐའ་མེད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱིད་ལ་བྱུང་ན་ཕྱི་ངོ་དང་ཕྱི་ངོ་བྱུང་ན་སྟོད་ལ་དང་སྟོད་ལ་

བྱུང་ན་ནམ་གྱང་དང་ནམ་གྱང་ལ་བྱུང་ན་ཐོ་རངས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་ན་རྩལ་བྲིམས་མཐའ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོ་རངས་བྱུང་ན་སྤྲོད་ལ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་འཐོབ་པས་
ཉིན་ལ་ཆ་གསུམ་མཚན་ལ་ཆ་གསུམ་བྱས་པའི་ཉིན་

ཞག་གི་བྱུག་ཆའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ་སྒྲ་མ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མ་ཆད་པའི་དོན་དང་ངོ་ཚ་དང་བྲལ་ཡོད་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་གཞུང་ནས་ཡན་ལག་སོ་སོར་བགྲངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །འདིར་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་གྲིས་

མ་བསྟན་ཀྱང་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཐུན་ཚོད་བྱེད་ན། བྱང་སར་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཚང་བར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྲིས་བསྟན་ཡིན་བྱེད་ན་དེར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་
དུ་མ་འཇུག་པར་རིགས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཕྱི་མ་ཐུན་ཚོད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མདོ་ཡི་དོན་མིན་ཏེ་མདོ་དེ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་ཇི་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཅོས་སུ་
ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་གྱི་

བསྐྱབ་པ་བཅོས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས། ཉེ་བར་འཁོར་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་གལ་ཏེ་སྒྲ་དོའི་དུས་གྱི་ཆོ་ཉིས་པ་བྱུང་ལ་གྱུང་ཆོགས་གྱི་
དུས་གྱི་ཆོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་སེམས་དང་

@61B མ་བྲལ་བར་གནས་པར་བྱེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་གཏུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་གྲུང་ཆོགས་དང་ཕྱི་ངོ་གཉིས་དང་

ཕྱི་ངོ་དང་མཚན་མེའི་ཐུན་དང་པོ་གཉིས་དང་ཐུན་དང་པོ་དང་མཚན་མེའི་གྲུང་ཐུན་གཉིས་དང་གྲུང་ཐུན་དང་ཐུན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་གསུངས་ནས། ཉེ་བར་འཁོར་དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འགྲོད་པའི་ཀྱན་ནས་ལྡང་བ་ཏ་ཅང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་ཞིང་ཏ་ཅང་ཡིད་ལ་བཅགས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཉེ་བར་འཁོར་
དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉེས་

པ་བྱུང་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉམས་པ་དང་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ད་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་པའི་ཕྱིར་མགོ་དང་

གོས་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལྟག་པའི་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་བཙེས་སུ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་ལྟར་བ་བྱང་ན་ཞེས་

པའི་ལྟར་བ་དེ་ནི་རྩ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ལྟར་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ན་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཕྱིར་བཙེས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལན་དུ་གསུངས་ལ་དེའི་དོན་བསྟར་ཡང་དེ་
ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཙེས་སུ་ཡོད་

@62A ༄། །པ་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལ་ཉིས་པ་བྱང་ན་སྤྱར་བཙེས་སུ་མེད་པར་གསུངས་པས་ཤེས་ཏེ་རྩ་ལྟར་ལས་གཞན་ཕྱིར་བཙེས་སུ་རུང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་

དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྩ་ལྟར་ཡིན་ན་རྩ་ལ་བྲིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་གཏུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྩ་ལ་བྲིས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་དོན་ནི་ཉམས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་བསྐྱབ་བཏུས་

སྤྱད་ས་པའི་འགྱུར་ལས་ཚུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་མཐའ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་བདེ་སྟེ་དེའི་དོན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སེམས་དེ་ཙུང་ལྷུང་བྱུང་བས་ཕྱིར་སྒྲུབ་དུ་མེད་ན་དེའི་མཐའ་དེ་
ཙམ་དུ་ཟད་པས་མཐའ་ཡོད་ན་ཡང་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་

པས་མཐའ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེས་ཐུན་ཚོད་བསྟན་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ་ཐུན་ཆད་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཐུན་དེའི་ནང་དུ་གཉིན་པས་སླེབ་དགོས་ལ། སྤྱོད་ལྷུང་བ་
བྱུང་ན་གྲུང་ཚིགས་ལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་

གཉིས་ཀྱང་ཐུན་ཚོད་སོ་སོ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་གཞུང་ནས་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་དང་ཉིས་དམིགས་སུ་ལྟ་བུ་ཡོད་མེད་ལ་བཤད་ལ། མདོ་ལས་སྟོན་སེམས་དང་མ་བུལ་བ་ལ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལམ་སྟོན་འབྲེལ་པར། ཐུན་

ཚིགས་དུག་པོ་དུམ་བུ་བཙེ་བརྒྱུད་འགྱུར། །སྤྱོད་འཁྱུར་ལ་དུམ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི། །དུམ་བུ་དང་པོ་དུམ་བུ་བར་མ་ལ། །ཉིས་པ་བྱུང་བ་དུམ་བུ་ཐ་མ་དེར། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་བརྩོད་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཉམས། །ཕྱི་མ་ལྔ་ཡང་

@62B དེ་བཞིན་བསྐྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལུང་དེའི་གོང་དུ། སྒྲིག་པའི་གྲོགས་སྤངས་ཐུན་ཚིགས་སྦྱོར་དང་ལྡན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་

པ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་ཚིགས་སྦྱོར་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་ཐུན་དུག་རེ་རེའི་དུམ་བྱ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཉིས་པ་བྱས་པ་དེ་དུམ་བྱ་ཐ་མ་ཚུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲན་ནས་སྤར་གསོ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་
དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཐ་

མའི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་ཉམས་སོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དུམ་བྱ་དང་པོར་ལེགས་པར་གསོ་བྱེད་པ། རྒྱེས་བྱ་རབ་ཡིན་འབྲིང་ནི་གཉིས་
ལས་སོ། །དུམ་བྱ་ཐ་མར་གསོ་བ་ཐ་མ་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་རྒྱེས་བྱ་རབ་ཀྱི་རབ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་རབ་ཀྱི་འབྲིང་ནི་གཉིས་པ་དང་རབ་ཀྱི་ཐ་མ་ནི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པར་གསོ་བས་དགྲ་དུག་ལྔ་བརྒྱུད་བཞིར་ཡང་
གསུངས་ཏེ་ཕྱིར་འཛོམས་པའི་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ཕམ་པར་

འགྱུར་བའི་ཐུན་ཆོག་ས་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཙུང་བྱུང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲར་གསོར་རུང་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱེད་དམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲར་གསོར་རུང་བ་ལ་སྒྲོན་སེམས་མ་བྲལ་ན་ཞེས་པའི་བྱུང་

པར་བརྗོད་པ་མི་རིགས་ཏེ་སྒྲོན་པ་བྱང་བ་སྒྲར་ཡང་སེམས་བརྒྱེད་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་ལྟན་ལ་པམ་པ་བྱང་ནས་སྒྲར་བྲངས་ཀྱང་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོམ་པ་འདྲ་བ་ཕྱིར་བྲང་ཤ།

@63A ༄༄༅། །དུ་མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲོན་སེམས་དང་མ་བྲལ་ན་སྒྲར་སྒྲོམ་པ་གསོར་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ན། ཙུང་གིས་སྒྲོམ་པ་སྒྲར་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པ་བྱང་ཞི་བ་ལྟས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་སྒྲིག་ལྟར་འདག་པའི་

ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ལ་མདོའི་དོན་ནི་ཙུང་བྱུང་བྱུང་ཡང་སྒྲོན་སེམས་དང་མ་བྲལ་ན་སྒྲར་སྒྲོམ་པ་གསོར་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ན། ཙུང་གིས་སྒྲོམ་པ་སྒྲར་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བཀའ།

ཅེས་བཤད་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་མངོན་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་སྡོན་སེམས་བཏང་བ་ལ་ཡང་སྤྲར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤྲར་བྱངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་ལྟུང་བ་སྟོབས་
ལྡན་དང་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྟོབས་ལྡན་འདྲེས་མར་སྤྱོད་

ན་ས་ཐོབ་པ་ལ་རིང་ཏུ་ཐོགས་ཞེས་སྡོན་སེམས་བཏང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་ནི། དེ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ། །ལྟུང་བའི་ནང་ན་ལྷི་བ་སྟེ། ཞེས་
ལྟུང་དེའི་གོང་ཏུ་གསུངས་པའི་སྡོན་སེམས་བཏང་བའོ། །དེ་དག་

སྡོན་སེམས་སྟོབས་ལྡན་རེས་གྱིས་འདྲེ་བར་བྱེད་པ་ནི་ལྟུང་བ་དེ་བྱང་ནས་སྤྲར་ཡང་སྡོན་སེམས་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་སོར་རྒྱད་ན་སྡོམ་པ་མི་སྤྱེ་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་བ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་

གྱི་ཐེག་པ་པ་ནམས་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བཟྱ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་པ་ནམས་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བཟྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཉུགས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་

@63B རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བཟོད་པར་བགྱི། ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་ལྷས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མ་ལྷས་པས་གང་ཟག་ཐེག་དམན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
སོ་ཐར་གྱི་ལྷ་བ་མཛད་པའི་ལན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་

པ་བཙེས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཙེས་སུ་མེད་པར་སྒྲོམ་ཤིག་ཅིས་གསུངས་པ་དེ་སྐར་གྱི་མདོ་དེས་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྒྲོན་སེམས་དང་མ་བུལ་ན་བཙེས་སུ་ཡོད་
པ་དང་བུལ་ན་བཙེས་སུ་མེད་པའི་བྱད་པར་འོང་བ་

ཅི་ཞེན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བ་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་ཡོད་ན་བྱད་པར་དེ་དོན་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་དེ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་རྩ་ལྷུང་
བྱུང་ན་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆེད་དུ་

སྐར་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་མ་བུལ་ན་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཡང་རྩ་ལྷུང་གི་སྒྱུར་དངོས་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཡན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་ནས་མི་ལྡན་པར་བུལ་ན་
ཕྱིར་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་རུང་ན་ཐེག་པ་དམན་པའི་རྟེན་ལ་

ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་ཅེས་ཤར་ནས་གྲང་ཆོགས་ལ་མ་སྤྱོད་པའི་བར་སྤྱོད་ལ་བྱེད་པས་གྲང་ཆོགས་ལ་ཞེས་པ་ནི་ལྟར་བ་བྱང་བའི་དེ་མ་ཐག་གི་མཚོན་
བྱེད་དོ། །མདོར་ན་རྩ་ལྟར་བྱང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་དུ་

སྤོན་སེམས་དང་མ་བྲལ་ན་སེམས་དེའི་མཐུས་རྩ་ལྟར་བྱང་ཡང་ལྟར་བ་དེ་སྤོན་པ་སྤྱར་སྤྱོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་སྤྱོད་མི་རྣམས་ལ་བྲལ་ན་དེའི་རྣམས་པ་འགོག་བྱེད་མེད་པས་སྤྱར་གསོར་མི་རུང་ཞེས་
པའོ། །དེས་ན་རྩ་ལྟར་མ་བྱང་བའི་གོང་ནས་སེམས་དེ་བཏང་

@64A ༄། །ཞིང་བྲལ་ན་བཅོས་སྤྱི་མི་རུང་བས་ལྟར་བ་དེ་བྱང་མ་ཐག་གི་མཐུག་ཚུན་ཆད་དུ་སེམས་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བྲལ་ན་ཞེས་སྤྱར་བ་སྤྱེད་པ་དེ་
དང་མ་བྲལ་ཞིང་མ་བཏང་བ་ལ་གསུངས་ཀྱི་དུས་དེར་སེམས་

དེ་མ་བསྐྱེད་ན་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཅི་སྟེ་བརྒྱ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་སྤྲིག་པའི་གོགས་
པོའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱང་ན་དེ་འདི་ལྟར་སྤོབ་པོ། །གལ་

ཏེ་བདག་གིས་ཕྱང་པོ་འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་ན་ལས་འདེལ་བར་བྱ་ནི་བདག་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་ལྡན་པར་ཡང་འགྱུར་གྱིས་འདི་ལྟར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་
སུ་སྤྲོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྱར་འཁོར་པ་ན་གནས་

པ་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་བགོས་ལ། བདག་གིས་སེམས་ལ་གདུང་བར་ནི་མི་བྱའི་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འཁོར་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །ལྟར་བ་འདི་ཡང་ཆོས་བཞིན་
དུ་གསོ་བར་བྱའོ། །ཕྱིས་ཉེས་པ་མི་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་

སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་ན་གལ་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྩ་བའི་ལྟར་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པར་གྱུར་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདིས་སེལ་བར་བྱེད་
པ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟར་བར་མི་

འགྱུར་བར་ང་སྤྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྟར་བའི་རྟེན་ལ་བྱང་སེམས་དགོས་ཀྱི་དང་པོར་རྟེན་གཞན་ལ་རྩ་ལྟར་བྱུང་ནས་ཕྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སོང་བས་སོ་ཐར་སྐྱོར་དུ་མི་རུང་སྟེ་མདོ་
གཉིས་ཀ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སོ་ཐར་ཁོ་ན་

@64B ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་ཐེག་ཆེན་པའི་ལྷགས་གྱི་སོ་ཐར་ལ་ཕམ་པ་བྱུང་ཡང་ཕྱིར་བསྐྱར་བས་སྡོན་བཞིན་སྡོམ་པ་འཐོབ་བོཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་གྲུབ་
མཐའ་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབྱུང་བའི་

ནོར་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སོ་ཐར་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལ་ཉུག་པའི་རྗེས་སྤྱོད་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་ཕྱིར་བཙས་
སྤྱོད་མེད་དང་རིང་དུ་རྗེས་སྤྱོད་ཉུགས་པ་དང་མཐར་

ཆགས་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་གསུངས་པའི་ཐ་མའི་དོན་བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་འཕྲོལ་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་རིང་དུ་ཉུགས་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མདོ་དེ་ལས། བྱང་སེམས་དགོ་
ཅ་སྒྲིན་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཆེ་

གཅིག་ལ་བཟད་པར་མི་བྱ་བར་རིམ་གྱིས་བཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཉན་ཐོས་དགོ་ཅ་སྒྲིན་པས་ནི་མགོ་ལ་མི་འབར་བ་ལྟར་བྱེད་པས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་བ་གཉིས་
རིང་དུ་ཉུགས་པ་དང་མཐར་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏུ་

གསུངས་པས། སྲིད་པར་འཁོར་བ་ཆེད་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་པས་ཆོག་གོ། །དེ་ནི་དགུས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་ལ་
དགག་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་ཚ་བྲེལ་ཡོད་མ་སྒྲུམ་པ་དང་ཉེས་དམིགས་

སྲུ་མི་ལྟ་བ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲོད་འདོད་དང་མགུ་ཞིང་དགའ་བ་གཉིས་ཆང་བ་དགོས་ན་མེད་པ་གཉིས་གང་ནས་གཟུང་སྟེ་གང་གི་བར་དུ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱང་
གང་ནས་གཟུང་སྟེ་གང་བར་དུ་ཡོད་པ་དགོས་ཤིང་། འདི་ལ་

@65A ༄༄༅། །མེད་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་སྒྲོང་བྱང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་དུ་མེད་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དགོས་ཀྱི་བར་དེ་དག་ཏུ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་འཕམ་བྲེལ་
ཡོད་པ་འཕམ་ཉེས་དམིགས་སྲུ་ལྟ་བ་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་

ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་མི་ཆང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་དེ་དག་གང་རུང་དུ་བྱུང་ནས་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་དུ་ཡོད་དེ་དག་ལས་མ་ལོག་པ་
དགོས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དགོས་ན་ཉ་ཅང་

ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཀུན་དགྲིས་རྒྱང་འབྲིང་གི་བྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་དང་ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཇི་ན་སྤྱུང་དང་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་རྙིང་མ་རྣམས་གྲིས་མ་
བཤད་ལ། ས་སྤྱུངས་ཉོན་མོངས་ལ་འབབ་པ་དང་

གཞོལ་བ་དང་བབ་པ་གསུམ་སྟེ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་དང་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སྤྱད་ལ་སེམས་གཞོལ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱན་ཆ། དགྲིས་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་
འཛོག་པའི་རང་ལུགས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ནས་

དུག་གསུམ་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ་གསུངས་པ་དང་སྦྱོར་བའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་སྤྲ་མ་གཞུང་ལས་ཡེ་མི་གསལ་ཞིང་སྤྱི་མ་ཡང་འདི་དང་མི་མཐུན་པ་སྤྲང་ངོ། །སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་
པའི་འབྲེལ་པ་གསར་མ་ལས། སར་གྱི་ཡན་

ལག་བཞིའི་སྟེང་དུ་གཞན་གྲིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མི་ལྷོག་པ་བསྐྱན་པས་ལྷ་ཆང་ན་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་དང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལྷོག་ན་འབྲིང་དང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་
རང་སྟོབས་གྲིས་སྤྱུར་བར་ལྷོག་ན་རྒྱང་དུ་

@65B བཤད་མོད། འཐད་སྒྲུམ་པ་མི་སྤྱང་སྟེ་འགྲོལ་བྱེད་རེས་ཡན་ལག་བསྒྲུན་ཡིན་བྱེད་ན་ཡན་ལག་གི་མཚམས་གཟུངས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། འདིར་སྟོབ་དཔོན་
གྲིས་ཀྱན་དགྲིས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ཅིང་གསུམ་

གའི་ལྟང་བ་ངོས་ཀྱང་བཟུང་དགས་ཆ། ཉེ། མ་ཟིན་ན་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་བཤགས་དགོས་པའི་བྱེད་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པས་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོ་
ངོས་བཟུང་བའི་སྟོན་པ་ཤེས་ལྟས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་

བྱ་བ་དེས་མགྲ་ཞིང་དགའ་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་སྟོད་འདོད་ཡོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བ་གཉིས་ནི་ཕྱི་མ་ཉོན་མོངས་ཆེ་བར་གསལ་ཉེ་སྡུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་ན་འཛུམ་པ་
སྟེས་ཡོད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཡེ་མི་ལྟ་ན་འཛུམ་པ་

སྟེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་ལ་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་དང་ལྡན་པས་མ་བྱུང་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་མེད་ན་དེ་གཉིས་མི་སྟེ་བས་བྱུང་བོ། །དེས་ན་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་
ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཆོ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་

བ་འདུག་ན་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚང་ཡང་རྒྱུ་རྩེས་པར་བྱ་ལ་ཉལ་དམིགས་སུ་ལྷ་བ་མི་འདུག་ན་འབྲིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཉལ་དམིགས་སུ་ལྷ་བ་མི་ད་པ་ན་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་མེད་ལ་ངོ་ཚ་
ཁྲིལ་ཡོད་བྱུང་ན་ཉལ་དམིགས་སུ་ལྷ་བ་འབྱུང་།

བར་ངེས་པས་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །བཞི་པ་སྤྲུང་གསོལ་རྩུང་བའི་བྱུང་པར་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པའི་ཆོས་ལན་ཅིག་ཙམ་ཀྱན་ཏུ་སྤྲུང་པས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་པ་མི་
གཏོང་ངོ། །དེའི་དོན་ནི་ཕ་མ་བསད་པས་

@66A ཨྲ། །དག་སྒྲོང་གིས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཏང་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྒྲ་མ་དེའི་གོང་དུ་གསུངས་པས་སོ་ཐར་བཏང་བ་དང་འབྲ་བར་མི་གཏོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་སོ་ཐར་ཕམ་པ་བྱུང་ནས་
བཏང་ན་སྤྲུང་སྤངས་པས་སྒྲོན་བཞིན་མི་སྤྱི་བར་

གཏོང་བ་དང་མི་འབྲ་ཞེས་བྱའི། ཕམ་པ་ལན་ཅིག་གིས་མི་ཆོག་པར་ལན་ཁ་ཡར་སྤྲུང་པས་གཏོང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་སྒྲ་མའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་
སྤངས་པ་བཏང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོ་འདི་ལ་ཕྱིར་ཞོད་པའི་

སྐལ་བ་ཡོད་དེ་དག་སྒོར་པམ་པ་བྱང་བ་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་ན་སོ་ཐར་ཡང་སྔ་མ་ཡུལ་ནས་བྱངས་ན་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་

ཅིའི་ཕྱིར་སྐར་བྱང་དུ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤེ་ན། འདི་ལ་སྒྲེ་པ་ཁ་ཅིག་འཆབ་པ་མེད་ན་པམ་པར་མི་འགྱུར་བས་པམ་པ་ཐམས་ཅད་འཆབ་བཅས་སུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཕྱིར་བྱང་དུ་མེད་པ་སྒྲ་སོར་
བཞག་གིས་ཆོག་གོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་རྟེན་

ལ་དགོངས་ཏེ་སྒར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །པམ་པ་འཆབ་མེད་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བྱང་དུ་ཡོད་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ་བྱང་སེམས་ལ་ནི་སྐར་བྱངས་པས་སྒྲོམ་པ་ནམ་དག་སྒྲེ་ལ།
ཐེག་པ་དམན་པའི་རྟེན་ལ་ནི་སྐར་བྱངས་ཀྱང་དག་སྒོར་གི་

སྒྲོམ་པ་ནམ་དག་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་རྟེན་ལ་སྟོས་ནས་བསྟེན་པར་མ་རྫོང་པ་དང་རྫོང་པ་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སོ་ཐར་ལ་སྐར་བཅོས་སུ་མེད་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་ལ་པམ་པ་བྱང་བ་སྐར་བཅོས་སུ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་

@66B ཅི་ཞེན་འདི་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཅུ་བའི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཆད་པར་གྱུར་ན་ངོ་ཚ་
མེད་པ་དང་བྲིལ་མེད་པ་དྲག་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས། རོ་ཆེ་ཤེས་

པ་དང་བྲིལ་ཡོད་པ་ཉམས་པར་བྱས་པས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོ་འདི་

ལ་ཕྱིར་ནོད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་དེ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་བྲིལ་ཡོད་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་བྱུང་ན་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་ཉམས་པར་བྱེད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་པམ་
པས་ཉམས་པར་མི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་

ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སོ་ཐར་དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དེ་ངོ་ཚ་སུ་ཏུ་དང་ས་སུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །སྟོགས་འདི་ལ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་བྱུང་
བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བྱིས་ན་ལན་

དཀའ་བར་མཐོང་ངོ། །རང་གི་ལུགས་ནི་སྤར་བྲངས་པའི་ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལ་པམ་པ་བྱུང་ན་དེའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ཉན་ཐོངས་པ་ཐམས་ཅད་

སྤོང་བའི་ཕྱིར་མགོ་དང་གོས་ལ་མི་འབར་བ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ད་ལྟོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཅོས་སུ་མེད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། ཡུང་པོ་འདིས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་

@67A ༄། །བར་བྱ་ན་ནི་བདག་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་གྱིས་ཞེས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་པར་མཐོང་ངོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་སོ་ཐར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་
གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པས་སོ་ཐར་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་གཉིས་

སུ་ཡོད་ཀྱང་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་གང་ལ་མཇད་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གོ། ཐེག་དམན་གྱིས་ནི་ཆོ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་གང་ཡིན་ཡང་ཆོ་དེ་ལ་
ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་པའི་གོ་ཆ་

ཆེན་པོ་བགོས་ནས་མགོ་འཕགས་ལ་མེ་ཤོར་བ་གསེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩམ་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ཡང་ཆོ་དེ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་ལ། གཤམ་ཏེ་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་

བྱང་ན་དེས་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་འཐོབ་མི་སྲིད་པར་བྱེད་པས་སྡོམ་པ་སྦངས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་གཏན་ལྡན་གྲོག་ལ། བྱང་སེམས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩ་ལྟར་བྱང་ཡང་སྡོམ་པ་མཁོས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་མི་

ལྷག་པ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་སུ་རུང་མི་རུང་གི་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་སྟེ། སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་མདོ་གཉིས་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུལ་བ་མདོ་ཡི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྡོམ་པ་སྦངས་པ་རྩམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ཕམ་པ་བྱང་བ་དེས་རྩམ་གྲོལ་

ཐག་རིང་དུ་བསྐྱངས་པས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནི། མདོར་བསྟུན་རྒྱ་གཉིས་ཁོ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྦངས་པ་གཏོང་སྟེ་རྫོགས་བྱང་དུ་སྡོམ་པ་བཏང་བ་དང་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱན་དགྲིས་

@67B ཆེན་པོས་སྤྱད་པ་འོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་ལས་དེ་གཏོང་བ་ནི་མདོར་ན་རྒྱ་བཞིས་འགྱུར་ཏེ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བར་ངས་པའི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བདུན་པའི་བྱང་ཏུ་འབྱུལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་ཚེད་པར་བྱེད་པ་དང་།

པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེའི་ཉིས་པ་འབྱིན་པ་དང་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེ་ལ་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེན་པོའི་ཉིས་པ་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་

སྒྲོམ་པ་བཏང་བར་བཅེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཞན་ཡང་གཏོང་རྒྱ་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ་སོར་བབྱང་རྒྱལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱང་སར་གཉིས་ལའགད་པ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱངས་དེ་ལས་

མང་བར་ལའགད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཏོང་རྒྱ་དང་པོ་ནི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་

སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲངས་པའི་སེམས་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་ངས་པ་སྟེ་མི་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྟོན་སེམས་བཏང་བའོ། །གཏོང་རྒྱ་གཉིས་པ་ནི་མི་དོན་གོ་
བའི་རྒྱ་དུ་བསྐྱབ་པ་འབྱུང་བའི་ཆོག་བཟོད་

ནས་པ་རོལ་པོས་གོ་བའོ། །འདི་སོ་ཐར་གྱིས་སྟོམ་པ་འབྱུང་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྤྱང་བར་མི་རྣམས་པ་ན་ཕུལ་བས་སྟོམ་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་པ་ཡིན་གྱི་ཕུལ་བ་རང་
གི་ངོ་བོ་ནས་སྤྲིག་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེད་ལ། འདི་

@68A ༄། །ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཕུལ་ན་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་པན་བདེ་སྐྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྟོམ་པ་གཟུང་བ་བཅད་པས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འབྱུང་
དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་བདེ་བ་བཞིག

པ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོད་གོས་ན་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གི་བདེ་བ་བཞིག་ན་སྟོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་རྒྱ་མཚན་དུ་མས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་
དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས། །ལས་ཀྱིས་

སྒྱུ་པ་མ་བྱས་ན། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱན་བསྐྱེས་ནས། །བདག་གི་འགྲོ་བ་ཇི་འདྲར་འགྱུར། །དངོས་པོ་ཕལ་པ་ཅུང་ཟད་ལ། །ཡིད་ཀྱིས་སྤྱིན་པར་བསམ་བྱས་ནས། །མི་གང་སྤྱིན་པར་མི་
བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་འགྱུར་གསུངས་ན། །

སྒྲ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགྲོན་གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་བྱས་ན། །བདེ་འགྲོར་ཅིག་འགྲོ་འགྱུར་རམ། །ཞེས་དང་། །གང་གཞན་སྐད་ཅིག་འདི་
ཡིན། །བསོད་ནམས་བར་ཆད་གོགས་བྱེད་པ། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་དམན་

གྱུར་པས། །དེ་ཡི་ངན་འགྲོ་ཟུ་མཐའ་མེད། །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་བདེ་བ་ཡང་། །བཞིག་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན། །ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐའ་གྲས་པའི། །ལུས་ཅན་བདེ་བཞིག་
སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་

ནི་སྒྲོན་སེམས་བཏང་བ་དང་དེ་མ་བཏང་ཡང་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲོད་པའི་བྱུར་བྱེད་བའི་ཡི་དམ་བཏང་བ་གཉིས་འདྲ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱལ་དུ་མི་རུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་
བརྟགས་ནས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་

@68B ཆེ་བ་བསྐྱབ་བརྟམ་སྲུ་མདོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཏོང་རྒྱ་གསུམ་པ་ནི་ཉིས་པ་བཞི་ག་ཚོགས་པ་འམ་རེ་རེའི་ཉིས་པ་གང་རུང་ལ་བཤད་ཅིང་གཏོང་རྒྱ་བཞི་པ་
དེ་གཉིས་ཀྱན་དགྱིས་ཆེན་པོས་སྤྱད་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཀྱན་དགྱས་

ཆེན་པ་མ་ཆད་ན་པམ་པའི་སྤེ་ཆན་དུ་གཏོགས་པའི་ཉིས་པར་འབྱུང་གི་པམ་པར་དངོས་སྲུ་མི་འབྱུང་བས་སྤྲོམ་པ་གཏོང་བའི་བྱུང་བ་མིན་ལ་གཏོང་རྒྱ་བཞི་པ་བྱུང་ན་གསུམ་པ་གསུངས་པ་
ཡང་འབྱུང་བར་སྤྲང་ངོ། །དེས་ན་ཀྱན་དགྱིས་ཆེན་པོས་

སྤྱད་པའི་ཉིས་པ་རེ་རེ་དང་གཉིས་མན་ཆད་ཚོགས་པ་གཉིས་ནི་གཏོང་རྒྱ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་འདིར་གསུངས་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སྲུ་ཕྱེ་བའོ། །བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་གཉིས་མན་ཆད་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་

བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་སྤྲོམ་ལྡན་གྱི་སྤྲོན་སེམས་ཀྱང་མ་བཏང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་མ་ཕུལ་ལ་པམ་པའི་གནས་གྱི་ཀྱན་དགྱིས་ཆེན་པོ་མ་སྤྱད་ན་ཆོ་འཕོས་ཀྱང་འོག་དང་སྟོང་དང་ཐད་ཀ་རྣམས་སྲུ་
སྤྲོས་པ་ན་བྱང་སེམས་གྱི་སྤྲོམ་པ་མི་གཏོང་ངོ། །ཆོ་འཕོས་

པའི་ཆོ་བརྗོད་ན་ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བརྟེན་ནས་དྲན་པ་བསོ་བའི་སྤྱིར་མོད་པར་ཟད་གྱི་གསར་དུ་ལེན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་ནི་སྣ་དང་ཐད་ཀ་ནི་མི་དང་འོག་ནི་ངན་སོང་སྟེ་དེར་
སྟོན་ལམ་མམ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནམ་ལས་གྱི་དབང་གིས་

སྤྱིས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་རྣམས་གྱིས་བཤད་དོ། །སྟེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་དང་མི་འཆོམ་པའི་ལས་ལ་མི་འཇུག་པར་འཇོན་སྟུང་དང་ས་སྟུངས་འཆད་དེ་སྟོམ་པ་གནས་པའི་
མཐུའོ། །གཉིས་པ་ཉིས་བྱས་གྱི་སྡེ་ཆོན་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་

@69A ༄། །བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ཉིས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་ཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་ཉིས་པ་རྣམས་གྱི་ཆུང་དུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་རིག་པར་

བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་སྤྱིར་བ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་ནི་ཉིས་བྱས་རྣམས་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནི་སྐབས་འོག་མར་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཉིས་བྱས་སྟོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དག་བའི་ཆོས་སྟུང་སྤྱིན་

དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འོ། །དང་

པོ་ལ་ལྡེལ་ས། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པའི་གཙོ་བོ་ཉམས་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད། ཅེས་པ་སྟེ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང་བྱད་པར་དུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་མི་བྱར་

མི་རུང་བས་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་འོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་མཆོད་པའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེའི་མཆོད་ཉིན་ནོ། །ཆོས་ནི་ཆོས་སམ་ཆོས་ཀྱི་སྟེགས་བམ་དུ་བྱས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོད་དམ་སྟེ་སྟོད་དེའི་མ་མོའོ། །

དག་འདུན་ནི་དག་འདུན་ལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་དག་ནས་ཆེན་པོར་ཆུད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དག་འདུན་ནི། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ་མཆོད་ཉིན་ནི་སྐྱའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །ཆོས་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་ལམ་དང་སྟེགས་

@69B བམ་དུ་བྱས་པ་ནི་ལྷང་གི་ཆོས་ཏེ་དེ་ཡང་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གཉིས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཅིས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དགོས་སོ། །དགོ་འདུན་ནི་དགོ་
འདུན་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་དོན་ས་ཆེན་པོར་རྒྱད་པར་བཤད་པས་ན་

བྱང་སེམས་འཕགས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་ཞེས་པས་ནི་དེ་དང་མཆོད་རྟེན་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཆོག་པར་སྟོན་ལ། ཆོས་སྤྱི་ཞེས་པས་ནི་ལྷང་རྟོགས་གཉིས་གང་རུང་དང་སྡེ་སྡོད་
དམ། ཞེས་པས་ནི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གཉིས་

གང་རུང་གིས་ཆོག་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནམ་ཞེས་པ་དང་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མ་མོའམ་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཆོད་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་ལ་
མཆོད་པ་གྲུབ་ན་ཡང་མཆོད་པའི་མ་མཐའ་བྱས་པས་ཉིས་

བྱས་ཁེང་པར་སྟོན་པའོ། །མཆོད་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ་མཆོད་པའི་བྱ་བ་རྒྱང་རུའམ་ཆེན་པོ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་ཐ་ན་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་གཅིག་ཙམ་འཆའ་བ་དང་ཐ་ན་དག་གིས་ཡུལ་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོག་

བཞི་པ་གཅིག་ཙམ་བརྗོད་པ་དང་ཐ་ན་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་དད་པ་གཅིག་ཙམ་བྱེད་པའོ། །འདི་གསུམ་ལ་ཡུལ་ལ་གསུངས་པ་སྒྲར་གདམ་པ་ཅན་གྱི་
སྒྲ་མེད་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་

གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡང་གསུམ་ག་བྱ་དགོས་སོ། །འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས། ཅི་འབྱོར་བའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱ་སྟེ་ཐ་ན་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་གཅིག་ཙམ་འཆལ་བ་དང་། ཞེས་
བཤད་པ་དང་ས་སྤྲུངས་ཀྱང་། ཉིན་ཀྱང་རུང་མཆོན་

@70A ལྟོ། །ཀྱང་རུང་དགོ་བ་སྟོན་པ་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་མ་རྩལ་ན་རྒྱུང་རུ་ན་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་
འགོགས་རྩལ་སོ། །དུས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པ་དེ་མ་བྱས་པར་

ཉིན་ཞག་གཅིག་འདས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེད་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་བས་འགལ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བསམ་པ་དག་པའི་སར་རྒྱུད་པ་
ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ་དཔེར་ན་དགོ་སྟོང་གིས་ཤེས་ནས་དད་

པ་ཐོབ་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བྱ་ཀྱང་བྱེད་ཅིང་མཆོད་པ་དམ་པས་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བསམ་པ་དག་
པའི་ས་རབ་རྟུ་དགའ་བ་ཐོབ་པས་མཆོད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་

ཉེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། །ས་དེ་ཐོབ་པ་རྟག་རྟུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་མི་འབྲལ་བས་ཉེས་བྱས་འདི་དེ་ལ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའོ། །ལྟར་བ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་གྲས་པ་དང་
དད་པ་མེད་པའི་སྟོམ་ལས་དང་ཉེས་པ་ལ་སྟོ་བའི་ལེ་ལོས་

བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་བརྗེད་པས་བྱས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའོ། །འབྲལ་པ་གསར་མར། ཆགས་པ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་སོགས། ཉོན་མོངས་ལྟར་བར་འདི་བསྟན་ཏེ། །ལེ་ལོ་
བརྗེད་ངས་ལ་སོགས་པ། །མཆོད་ལས་གཞན་དུ་ཉོན་

མོངས་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ལྷི་བ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལེ་ལོ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཡང་བ་ལས་དམན་པ་ལ་དགག་སྐྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཉེས་བྱས་གྱི་
སྐབས་ནམས་སུ་གསུངས་ཏེ་འོན་ཀྱང་། སྐབས་

@70B འདིར་སྒྲོམ་ལས་དང་ལེ་ལོ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་ངས་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གྲོ་ལུང་བ་གསུང་ངོ། །ཉེས་བྱས་འདི་སྤར་བཤད་པའི་དགོ་
བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྲེལ་

པ་གསར་མར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་སེར་སྒྲུའི་གཉེན་པོ་ཉམས་པ་ནི། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག། ཅིས་པ་སྟེ་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཆོ་ག་མི་ཤེས་པ་དང་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་གསུམ་
མམ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་

དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་འགོག་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་ཏེ་འདི་ལ་སྤྱང་བ་བྱུང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །སེམས་དེ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད་
ཅིང་འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་

སུ་འཛིན་པས་དེའི་གོགས་ལ་གནས་ཏེ་བརྒྱུག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེས་ཟིལ་གྱིས་མ་ནན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོད་པ་ལ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་
མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ཡེ་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་

ཁྱིམ་མང་གི་སྐྱབས་གི་ཆེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་དང་དུ་མི་ལོན་ཞིང་འདོད་རྒྱུར་ཆོག་གཤམ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་གསུང་མས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་མི་འཇིགས་པའི་སྤྱིན་པའི་རྗེས་
སུ་མི་མཐུན་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཡུལ་གྱི་བྱང་།

པར་དང་འབྲེལ་པ་ནི། གན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ལས་སྟོམ་པའི་སྟོན་ཆས་གན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆས་གསོང་པོར་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པའི་^(SU)བྱུང་པའི་

@071A ༄། རྩིས་བཀྲར་སྟི་བྱ་བར་འོས་པ་རང་དང་ཚོས་མ་བྱུན་པ་མཐོང་ན་ལངས་ཤིང་སྟུན་མི་སྟོབ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཡུལ་གྱི་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཇིས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་འདབས།
ཞེས་པ་སྟེ་པ་རོལ་པོས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་ལ་གསོང་པོར་སྟུ།

ཞིང་ནད་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱན་དུ་སྒྲུ་ལ་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་འདྲི་བ་ལ་རིགས་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་ལན་མི་བརྗོད་ན་ཉེས་བྱས་

སོ། །རིགས་པའི་རྩྭ་ལ་ནི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ལས་ལན་བཏབ་པ་ལས་

ཉིད་པ་འདོད་པ་སོགས་མེད་པར་འཆད་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་པ་གསར་མས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལན་ལ་བཤད་པ་ལགས་སོ། །ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ད་ལྟར་མ་བྱས་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་པ་ལ་ཉིན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། རང་ཉིད་ནད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་

གཉིད་ལོག་པ་ན་གཞན་གྱིས་སད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ལན་མ་བྱས་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟར་བ་མེད་པ་ནི། རང་གིས་གཞན་
ལ་ཆོས་སྟོན་པའམ་གཞན་དང་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་

བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དུས་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཉན་པའམ་གཞན་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ལ་ན་
བླགས་ཏེ་ཉན་པའི་དུས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དགོས་པའི་

སྒོ་ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། ལངས་པ་སགས་བྱས་ན་གཞན་ཆོས་ཉན་པའི་བར་ཆད་དུ་སོང་ནས་གཞན་མི་དགའ་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱུང་བ་དང་། ཆོས་སྒྲ་བར་མི་དགའ་བར་འབྱུང་གི་དོགས་ནས་
དེའི་སེམས་སྤང་བ་དང་། མི་ལངས་པ་ལ་སོགས་པའི་

@071B ཐབས་དེས་དེ་དག་མི་དགོ་བ་ལས་བསྐྱང་སྟེ་དགོ་བའི་གནས་ལ་འགོད་པ་དང་། ཕྱག་མི་བྱ་བ་དང་མི་སྣ་བ་སོགས་ཀྱི་ནང་བྲིམས་དགོ་འདུན་གྱིས་བྱས་པ་བསྐྱང་བ་དང་། བྱས་པ་དང་
སྣ་བ་སོགས་བྱས་ན་རང་ལ་སྟེ་བོ་མང་པོ་ཀྱན་ནས་མནར་

སེམས་སྟེ་བ་བསྐྱང་བ་སྟེ་ཕྱོེ། །དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་ལྟུང་བར་འབྱུང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། ང་རྒྱལ་དང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་དང་སེམས་འབྱུག་པའི་
ཁོང་ཁྱོ་བས་ལྟུང་བ་སོགས་མི་བྱེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་

མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོམ་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་དང་བརྗེད་ངས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བའོ། །ཉིས་བྱས་དེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱང་བ་
ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་པ་གསར་མས་བཤད་

དོ། །བཞི་པ་གཞན་གྱི་སྦྱིན་པའི་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མགོན་དུ་བོས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། མགོན་པོས་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་སྟེ་གཞན་དག་རབ་བྱུང་གི་གང་ཟག་གི་
བྲིམ་མམ་དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་

དམ་བྱིས་པའི་བྱིས་ཏུ་བས་སྐྱམ་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་མགོན་ཏུ་བོས་པ་ལས་ང་རྒྱལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཁོང་སྒོས་བོས་པ་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་སོ། །སྟོམ་ལས་དང་

ལེ་ལོའི་དབང་གིས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །མ་སོང་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་སྒྲར་གཞན་ལ་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟེ་གཉིས་
སོ། །ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ལམ་ཐག་རིང་ཞིང་བདེ་

@072A ༄། །སྒྲག་ཏུ་བགོད་མི་རྣམས་པའི་ཡུལ་འཛུགས་རིང་དང་ལམ་ན་དབྱ་དང་གཏུག་པ་དང་གཞོད་པ་མང་བའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །སྒྱིན་བདག་གི་སྒོ་ནས་ནི་
མཐོ་འཛམ་པའི་བསམ་པས་བོས་པའོ། །དགོས་

པའི་སྒོ་ནས་ནི། མ་སོང་བའི་ཐབས་དེས་སྒྲར་བསྟན་པ་ལྟར་འདུལ་འདོད་པ་དང་རྒྱན་ཏུ་དགོ་སྒྲགས་ལ་བརྩོན་ཏེ་དེའི་བར་ཆད་བསྐྱང་བ་དང་། སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་དོན་ལྟན་གྱི་ཆོས་མཉན་པ་
ལས་ཉམས་སྲུང་གོས་པ་དང་། སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་འབེལ་

བའི་གཏམ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཆེས་མང་པོའི་མནར་སེམས་སྤང་བ་དང་ལྟོང་བཟེད་ཁ་བྱབ་པ་སོགས་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམ་སྤང་བ་སྟེ་དྲུག་གོ། །ཡོ་བྱད་བསྟབས་པ་མི་ལེན་པ་ནི།
གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེན་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ་སྟེན་

བདག་གཞན་གང་ཡང་རྩང་བ་ལས་གསེར་དངུལ་ལྷ་ཏིག་བེ་རྩུ་_(R+YA)

ལ་སོགས་པ་ནོར་གྱི་རྣམ་གངས་སྒྲ་ཚོགས་པ་རྣམས་འཐོབ་ཅིང་ནན་གྱིས་སྟེན་པའི་དུས་ཀྱིས་བསྟབས་པ་ལས་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོས་མི་ལེན་ཞིང་སྟོང་ན་སེམས་ཅན་ཡ་ལ་

བར་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྟོམ་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །འོག་མ་རྣམས་སྤྱད་མིགས་བསལ་མེད་པའི་སེམས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་
བ་རྣམས་སེམས་ཆེན་པོ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

མ་སྦྱངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་རང་གི་ངོས་ནས་ནི། དངོས་པོ་དེ་སྦྱངས་པས་རང་གི་སེམས་ཆགས་པར་འབྱུང་བར་མཐོང་བའོ། །སྟེན་བདག་གི་ངོས་ནས་ནི་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འགྱོད་དོགས་
པ་དང་། རང་དང་གཞན་ནོར་དུ་དོགས་པ་དང་། ཡོ་བྱེད་

@072B བཟུང་བ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྦྱིན་བདག་དབུལ་པོར་སོང་དོགས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །རྗེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་དགེ་འདུན་ནམ་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པར་དོགས་པ་དང་། གཞན་ལས་མི་རིགས་པས་ཕྱོགས་པ་དང་། དེ་ལས་ཉེས་དམིགས་

འབྱུང་བར་དོགས་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །ཉེས་དམིགས་ནི་དེ་གསོད་པའམ་འཆིང་བའམ་ཆད་པས་བཅད་པའམ་མིག་འབྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་པར་འབྱུར་བའམ་སྒྲུགས་པའི་སྒྲད་པར་འབྱུར་བའོ། །དེ་དག་ནི་རྩོན་སྲུངས་སྒྲངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སུ་

བཤད་ལ་སྲུ་སྲུ་བྲས་འཕྲོག་མཁན་ལ་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་མི་ལེན་པ་ལ་འཆད་དོ། །ཉེས་བྲས་དེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་བ་གསར་མས་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་འགལ་བ་ནི། ཆོས་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ་གཞན་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སེམས་གཉིས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲག་དོག་ཅན་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ཆོས་མི་སྦྱིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །སེམས་

གཞན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ལོ། །མ་གྱིན་ཀྱང་ལྟར་བ་མེད་པ་ལ་ཉོན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ནད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་ཆོས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཆོས་མི་སྦྱིན་པའི་
ཐབས་དེས་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་འདྲེལ་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་

གོ། །གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ནི་སྟོད་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་སྦྱ་སྟོགས་ཅན་སྟགས་ཆོལ་བ་དང་སེམས་མ་གྲུས་ཤིང་ངག་གིས་ཞེས་མེད་ལ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་ངན་པས་ནོང་བ་དང་དབང་པོ་མ་སྟོན་པའི་
དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཐོས་པ་

@073A ༄། །ན་དཀའ་བར་འཛིན་པས་སྒྲག་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལེགས་པར་བད་སྤྱད་ཀྱང་མི་ཉན་པས་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གཞི་དེ་ལས་བསོད་
ནམས་མིན་པ་མང་དུ་སྟེ་བས་གཞོད་པ་དང་དེ་ལས་ངན་སོང་དུ་འགོ་

བའི་ཉམས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་པ་དང་གང་ཟག་དེའི་ལག་རྟུ་སོང་ན་གཞན་སྟོད་མིན་ལ་འཕེལ་དུ་དོགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་གྲན་ཀ་ཆོལ་བ་གཞན་ཡང་མཆོན་ལ་གཉིས་པ་ལ་
ནི་མ་གྲུས་པ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་ཆོག་ཅིང་གསུམ་པ་ལ་

ཡང་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཚང་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉིས་བྱས་གཉིས་ནི་མི་བྱ་རྒྱ་བྱས་པའི་ཉིས་པ་དང་གཞན་དྲུག་བྱ་རྒྱ་མ་བྱས་པའི་ཉིས་པ་ཡིན་ལ་ཉིས་བྱས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དང་དུས་
དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གང་འབྱུང་

ཉི་བ་རྣམས་བྱར་དུ་བཀར་ཏེ་སྒྲོམ་སེམས་མང་དུ་བཏང་དགོས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉིས་བྱས་འདི་དག་བ་སྟུང་པ་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་
པ་གསར་མས་བཤད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་

མཐུན་སྟོགས་ལ་གསུམ་གཞན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་འགལ་བ། རང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་འགལ་བ། གཉིས་པ་ཆ་མཉམ་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་དངོས་དང་། སོ་ཐར་

ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་སློབ་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་ཡུལ་འདོར་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོར། ཞེས་པ་སྟེ།
སེམས་ཅན་མ་རུངས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་

@073B རྣམས་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཡལ་བར་འདོར་རམ་ཁྱད་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །སེམས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཡལ་བར་བོར་བ་དང་
བརྗེད་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ལོ། །དེའི་

རྒྱ་མཚན་ནི་བྱང་སེམས་ནི་མ་རུངས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་སྤིང་བཅེ་ཞིང་བྱེད་འདོད་པས་གནས་པ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་ཞིང་སྒོ་
གསུམ་གྱི་སྟོད་པ་ཞི་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མ་རུངས་པ་ནི་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ནི་ཅ་རྒྱུད་བྱུང་བ་ལོ། །ས་སྟུངས་ཞེ་སྒྲུང་ཅན་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་གཡེལ་བ་ལ་འཆད་དོ། །ཡལ་བར་བོར་ཡང་
རྒྱུད་བ་མེད་པ་ལ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས། ཐབས་དེས་འདུལ་

བ་དང་གཞན་མང་པོའི་སེམས་སྐྱང་བ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །བཅས་པ་བྱུན་མོང་བ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི། ས་རོལ་དད་ཕྱིར་སྒྲོབ་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་
ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྩ་བའི་ལུང་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་དེ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་འདུལ་བར་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རང་བཞིན་ལས་གཞན་པ་རྣམས་
ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་འབྲ་བར་སློབ་གྱི་དེ་དག་དང་

ཐ་དད་པའི་མི་མཐུན་པར་མི་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སློང་བ་དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བ་ནི་བྱིམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་མ་དད་པ་
རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་སྤྲ་ནས་དད་པ་རྣམས་

@074A ༄། །དད་པ་ཕྱིར་ཡང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་ཆང་མི་འབྱུང་བ་དང་དུས་མིན་པའི་ཁ་ཟས་སློང་བ་སོགས་དང་ས་ཀློ་བ་དང་མི་ལ་རིག་པ་སོགས་ས། །དེ་དག་ལ་
ཉན་ཐོས་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལས་མ་བསྐྱབས་ན་སོ་ཐར་

དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་ཤིག་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉན་ཐོས་རང་གི་དོན་ཙམ་ལྟར་ལེན་པ་ཡང་གཞན་གྱི་ཡིད་
སྤང་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྲ་ན་བྱང་སེམས་

གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་མ་དད་ཅིང་མ་གྲས་པས་མི་སྒྲོབ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པས་མི་སྒྲོབ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའོ། །ཞེས་
འབྲེལ་པ་གསར་མས་བཤད་དོ། །ཉེས་བྱས་

འདི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འབྲེལ་པ་གསར་མར་རབ་བྱུང་གི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་བཟུང་སྟེ་འོན་ཀྱང་བྱང་བྱང་སེམས་
བྲིམ་པ་ལ་ཡང་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བའི་བཅས་

རྒྱང་མང་པོ་སྒྲུང་དོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་ལ་བྱ་བ་རྒྱུད་། ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་བ་དང་སྟིང་ལས་རྒྱང་དྲར་གནས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅས་པ་གོས་ཞག་བཅུ་དང་

སུམ་ཅུ་ལས་ལྷག་པར་འཆང་བ་སོགས་ཀྱི་བཅས་རྒྱང་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་པར་མི་སྒྲོབ་དགོས་པ་ལས་མཚུངས་པར་སྒྲོབ་ན་ཉེས་བྱས་ཏེ་དེ་ཡང་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་ཉུང་བ་
སོགས་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་

@074B གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་འོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉན་ཐོས་བདག་དོན་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་བདག་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གཞན་དོན་ལ་མི་ལྟ་བུ་བས་གཞན་དོན་ལས་
བརྩམས་ཏེ་དོན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱིས་གནས་པ་མཛེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ལ་གཞན་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་དོན་ཉུང་བ་སོགས་མི་མཛེས་པའི་ཕྱིར་འོ། །དེ་ལ་དོན་ཉུང་
བ་ནི་འདོད་པ་རྒྱང་བའོ། །བྱ་བ་ཉུང་བ་ནི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་

མི་འཛིན་པ་འོ། །སྤྱིང་ལས་རྒྱང་བ་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་དང་གནས་མལ་ངན་དོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་སྟོང་བ་དང་སྟོམ་པ་ལ་
དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་ཏེ་བཞིའོ། །བྱང་སེམས་

ཀྱིས་ནི་གཞན་དོན་དུ་གོས་བརྒྱ་དང་སྟོང་ཡང་ཉི་དྲུག་མི་འོད་པའི་བྲམ་ཟེ་དང་བྱིམ་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ་སྦྱིན་པ་པོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆོག་མི་ཆོག་
དང་པོར་བརྟགས་ནས་མི་ཆོག་ན་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་

སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ས་སྤྱུངས་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་བརྟག་ཅིས་བཏོན་ནས་དེའི་དོན་བདག་གིས་སྒྲུངས་པས་སྤྱིན་བདག་དབུལ་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་གཞན་འཕྱ་མ་འཕྱ་བརྟག་ཅིས་འཆད་པ་
མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་སྒྲོང་བར་རིགས་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པ་

ལ་ཉིས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོས་བཞིན་དུ་སྤྱང་བཟེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །གོས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱད་པ་སྒྲུངས་པ་ཉི་དུར་མི་འོང་བའི་ཐ་ག་པ་ལ་འཐག་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་གོས་
སྒྲུངས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྱང་བ་མེད་དོ། །གཞུང་འདི་ལྟར་ན་ཐ་ག་པ་

@075A ༄། །ཉི་དུ་མིན་པ་ལ་འཐག་དུ་བཅུག་ན་ཐགས་སྤྱ་བྱིན་ཀྱང་སྤྱང་བ་ཡོད་པར་གསལ་ལ་འདུལ་བ་ལས་ནི་སྤྱང་བ་དེ་སྤྱ་མ་བྱིན་པའི་ཉིས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་དོན་དུ་མོན་
དར་གྱི་མལ་སྟན་བརྒྱ་དང་སྟན་དུ་གདིང་བ་བརྒྱ་ཡང་བསྟབ་པར་བྱའོ། །

གསེར་དབུལ་སྤང་བྱེ་བ་ཕྱག་འབུམ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་བདག་གིར་བྱའོ། །རྩི་ན་སྤྱུངས་མལ་སྟན་སྤྱིན་བལ་ཙན་དང་གདིང་བ་དང་སྟན་ནང་ཚངས་ཙན་ཞེས་འཆད་དོ། །མོན་དར་གྱི་སྟན་
གཞན་དོན་དུ་གནང་པས་སྤྱིན་བལ་དང་བལ་ནག་དང་ཆ་གཉིས་

བསྐྱེས་པ་ཡང་གནང་ངོ། །སྒྲན་དུ་གདིང་བ་ཞེས་པ་ནི། ལོ་དྲུག་གི་སྤང་བ་གནང་བའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་ཞིང་སྤིང་ལས་རྒྱང་དུ་ར་གནས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་བཅས་
པ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་འབྲ་བར་མི་སློབ་བོ། །བཙུང་ས་

པ་དེ་གཉིས་དང་འོག་མ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་གྱི་དགོ་སྤོང་སོགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གདམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འདི་ལྟར་སོ་ཐར་
ལ་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་དང་བཅས་རྒྱུང་གི་

བཅས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་སློབ་ཚུལ་ནི་འོག་མས་སྟོན་ལ། བཅས་རྒྱུང་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་ལ་ནི་འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལ་ཆེས་ལྷག་

པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། རབ་དུ་བྱུང་བར་བྱུང་པས་ནི་རང་གི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྤྱང་
སེམས་དམ་དགོས་ལ། དོན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཅས་

@075B པ་ནི་གཞན་དོན་དུ་དེ་ལས་འདའ་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་ལྟར་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དང་བཅས་རིགས་དེ་གསུམ་གྱིས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
དབྱེ་མི་ཤེས་པར་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ལ་

ཁོ་བོ་ཅག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འོ་གསང་སྒྲགས་པའོ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་འདས་ཀྱང་གོང་མས་འདག་གོ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་བག་ཡངས་སུ་འཕྱག་པ་ནི། སྒྲོམ་པ་གོང་མ་གཉིས་དང་ལྷན་ན་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ལྷག

པོ་ཞིག་བྱང་བར་འདིར་བསྟན་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོམ་པོ་སྦྱིད་པར། སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཅས་པ་ལས། དགོས་པ་མེད་པར་འདའ་བ་རྣམས། །ཁ་ན་མ་ཐོ་སྒྲོམ་འགྱུར་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ན། སྒྲོམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་སྤྱང་བའི་ཐེག

(FCHE)ན་པར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲ་བའི་གཞི་ཙམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ངན་རྟོག་གི་བཙོག་རྒྱས་སྟོད་པ་ཡིན་པས་བདག་ལགས་སུ་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དུག་ལྟར་སྤང་བར་བྱའོ། །འབྲེལ་པ་རྙིང་མ་

ལས། དག་སྒོང་གང་ཉི་དྲུང་མི་འོང་བའི་བྲིམ་བདག་གམ་བྲིམ་བདག་གི་རྒྱང་མའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། གོས་སྒོང་ན་སྤང་བའི་ལྷུང་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་
སྒོམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བཏང་སྟེ་

བདག་གི་དོན་ལྷུང་ལེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གནང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་དོན་མིན་པར་རང་གི་དོན་ལྷུང་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་འདུལ་བ་ནས་བཤད་
པའི་ཉེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་

@76A ༄༄༅། །ཉིས་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་སྒོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་དག་བ་སྤྱད་པ་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་པ་གསར་མས་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་བརྩེར་བཅས་ན་མི་དག་མེད། ཅས་པ་

སྟེ་འདིར་གཞུང་དང་སྒོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་སྒྲིང་མ་དང་རྩལ་བྲིམས་ལེའུའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས་སྟོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལ་གནང་བའི་སྐྱབས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་དོན་དུ་དེ་དག་ལ་མ་ཞུགས་

ན་ཉིས་བྱས་སྤྱ་གསུངས་པ་མེད་ལ། འབྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་ཉིས་བྱས་ཞི་དྲུག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་ཉིས་བྱས་གཅིག་ལ་བབས་དགོས་ཤིང་། ཡང་འབྲེལ་པ་དེ་ལས་ཕ་རོལ་དད་ཕྱིར་
སློབ་མི་བྱེད་གྱི་དམིགས་བསལ་དུ་ཡང་འཆད་

པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ངོ་ན་སྤྱ་ཏུ་དང་ས་སྤྱ་དུས་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བཅས་པ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ལྟར་བཤད་
དོ། །སོ་ཐར་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བཅས་པར་བསྟན་

པ་ལ་བྱང་སེམས་གྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྤྱད་ན་ཉིས་པ་ཡང་མེད་ལ་བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིན་སློབ་གཙོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལཱོ། །དེ་ལ་
ཉིན་ནི། གཞུང་ལས་ལོག་གཡེམ་ལ་བྱང་སེམས་

རབ་དུ་བྱང་བ་ཉན་ཐོས་གྱི་བསྟན་པ་མི་འཇིག་པར་རྗེས་སྤྱ་སྤྱང་བས་ནི་མི་ཚངས་པར་སློད་པ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་རབ་བྱང་ལ་བཀག་ཅིང་བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་ཉིན་དུ་
བཞག་ལ་མ་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དྲུག་ལ་

@76B བྱང་སེམས་སྤྱི་ཏིན་དུ་གསུངས་སོ། །འོན་ཤིང་གཙོད་སོགས་ཀྱི་ཕམ་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རབ་བྱུང་དམ་གྱིས་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ལོག་གཡེམ་ལ་མི་
རུང་ལ་མི་གསོད་སོགས་ལ་རུང་བའི་བྱུང་པར་མེད་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཕན་པར་

འབྱུང་མི་འབྱུང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ནས་ལོག་གཡེམ་ལ་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་གཞན་ལ་མ་མཛད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བདུས་སུ། ཇི་སྟེ་དེ་ལས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟག་པ་མཐོང་ན་བསྐྱབ་པ་དབུལ་ལོ།།

བསྐྱལ་པ་མང་པོར་གོམས་པས་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འདོད་
ཆགས་གྱིས་བར་ཆོད་བྱེད་པར་འབྱུང་རམ་ཅི་འདི་ནི་མི་སྲིད་པ་ཉིད་

དེ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། བླ་ཟེའི་བྲུ་སྐར་མ་ལ་བཞི་བྲི་ཉིས་སྟོང་གི་བར་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གོམ་པ་བདུན་པ་ལ་གནས་ཏེ་སྟོང་རྗེ་
སྤྱིས་ནས་བདག་གི་བརྟལ་ཞུགས་འདི་བཞིག་སྟེ་སེམས་ཅན་

དམུལ་བར་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་དམུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་མྱོང་བར་བཟོད་གྱིས་བྱད་མེད་འདི་ཤིང་འོད་གིས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རིགས་ཀྱི་བྱ་བམ་ཟེའི་བྲིཅ་སྐར་མ་དེ་སྐར་
ལོག་སྟེ་བྱད་མེད་དེ་ལ་ལག་པ་གཡས་པས་བཟུང་ནས་སྤྱ་མོ་

སྟོད་ཅི་འདོད་པ་བྱ་ལོངས་ཞེས་དེ་སྐད་སྒྲས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་སྟེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་སྒྲངས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་བྱང་སེམས་
ལ་དེ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ལེན་པས་མ་བྱིན་

@77A ༄། །ལེན་གྱི་བམ་པ་གནང་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་དང་བརྟུན་གྱི་ཕམ་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ལ་འཇུག་ན་ནི་རབ་བྱུང་གིས་བྱར་མི་རུང་བ་མི་ཚངས་སྟོད་དང་འདྲའོ། །འོ་
ན་མི་ཚངས་སྟོད་ཁོ་ན་ལ་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་བྱད་པར་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྟོན་

མེད་དེ་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་དང་བརྟུན་ལ་ལས་ལམ་བྱུང་ཡང་ཕམ་པར་འབྱུར་བར་མ་ངེས་ལ་བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་མི་ཚངས་སྟོད་ཀྱི་ལས་ལམ་བྱུང་ན་རྩ་རྩུང་དུ་འགོ་བར་ངེས་
པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བྱད་པར་མཛད་དོ། །བསྐྱབ་བཏུས་དང་ཡང་མི་

འགལ་ཏེ་སྤྱིར་ཚངས་སྤྱོད་ཉིད་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་བཏང་བ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་ལྷག་པོ་མེད་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་ཐར་གྱི་ཚ་ལྷུང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷག་
པོ་མཐོང་བའི་ཆོ་བསྐྱབ་པ་ཡུལ་ནས་བྱེད་པས་བྱིས་པ་ལ་གནང་བ་

ཡིན་གྱི་རབ་བྱུང་ལ་གནང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་རབ་བྱུང་ལ་གནང་ན་བསྐྱབ་པ་འབྱུང་བའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སློག་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་གཞན་དོན་དུ་འབྱུག་པའི་ཉེན་ནི་
བསྐྱབ་བཏུས་སུ། ས་མ་ཐོབ་པ་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྤྱོད་པ་ལ་

འདི་བསམ་པར་བྱའི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུར་རྩིང་ལས་འབྱུང་ལ་འབྱུར་གསར་ལས་ས་ཐོབ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ས་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱོད་པ་དགོས་པར་སྟོན་
པའི་ཆོག་དོན་མེད་པས་འབྱུར་རྩིང་པ་ལྟར་ལེགས་པར་འདོད་པ་

འཐད་དམ་སྒྲིམ་མོ། །འོན་ཀྱང་སྤར་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་ལུང་དངས་པ་ལྟར་ས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་ལམ་ལ་གོམས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་
སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་

@77B བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བབྱང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་སྒོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་གཞན་
པའི་ཐབས་མ་ཉིད་པའི་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་གནང་

བ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནང་བ་མིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་གནང་ན་སྒྲོམ་པ་མི་སྤྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་པར་ཁས་འཆིབ་ནམས་ལ་
ནི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟར་སྤྱང་རེ་ཡོད་ཀྱང་གཏན་བྱར་མི་

རུང་སྟེ། དཔེར་ན་སོ་ཐར་ལས་སྤྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དགོ་སྒྲོང་ནད་པས་མ་ཟེས་ན་ནད་ལ་གཞོད་ཅིང་ཟོས་ན་ནད་པན་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་གནང་ཡང་དགོ་སྒྲོང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་
དགོས་པ་དང་འདྲའོ། །བསྐྱབ་བརྟས་ཀྱི་ལུང་དེ་མི་ཆངས་སྒྲོད་ལ་

གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་སྒོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཅུ་ལྟར་གི་གནས་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མ་གྱིན་ལེན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་
དེའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་དག་

ལས་ཐབས་གཞན་མ་རྟེན་པའི་ཆོ་བར་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྩལ་བཞིན་དུ་སྤང་ཞིང་སྐབས་དེ་དག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་སེམས་དང་ལྷན་པ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ནི་ཞིབ་པའི་སྒོས་དཔྱད་པར་
བྱ་སྟེ། གནས་འདི་ནི་སྤང་པ་ཉག་ཅིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་

ཤིན་དུ་ཁ་ལ་ཉན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆོ་སྤྱན་དང་ངོ་ན་སྤྱ་ཏུ་དང་ས་སྤྱ་དུས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དབང་ཐོབ་ཅིང་བསམ་པ་དང་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ཡིན་པས་དགོ་ཙ་རྒྱང་བ་དང་ཤེས་རབ་རྟུལ་བ།

@78A ༄། །དང་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དང་མདོ་སྡེ་ལ་སྦྱ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་དེ་ལ་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཡི་མི་བྱ་སྟེ།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟོག

གཅོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ། །སྟོག་གཅོད་གནང་བ་ལ་ཡུལ་ནི། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དག་ཟང་ཟེང་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཕྱིར་གསོད་པར་ཆད་དེ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ལ་
ཞུགས་པའི་ཆོམ་རྒྱན་སོགས་སོ། །བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ན་

འདི་བསད་ན་བདག་དཔུལ་བར་སྐྱེ་མོད་གྱི་དེ་ནི་སྒྲུའི་སེམས་ཅན་འདིས་མཚམས་མེད་བྱས་ནས་དཔུལ་བར་འགོན་མི་རུང་ངོ་སྒྲུམ་དུ་བྱི་མ་ལ་སྒྲིང་བཅུ་བའི་སེམས་ཁོ་ན་ཉི་བར་བཞག་པ་སྟེ་
བདག་གཞན་བརྗེ་ཕོད་པའོ། །གསོད་པའི་དུས་ན་རང་གི་

སེམས་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་གི་སེམས་སུ་གནས་གྱི་ཉོན་མོངས་སོགས་ཡ་མི་འདྲེ་བར་རིག་པ་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གསད་བྱ་དེའི་སེམས་ལ་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་
ནོ། །འཛེམ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་དེ་ལས་གཞན་མ་རྟེན་

པས་ཕོངས་ཆོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོག་དང་ཕྱལ་ན་ཉིས་པ་མེད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །མ་བྱིན་ལེན་གནང་བ་ལ་ཡུལ་ནི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་སྒོན་ཆེན་པོ་ཤས་ཆེར་
གཏུམ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲིང་རྗེ་མེད་ཅིང་གཅིག་ཏུ་

གཞན་ལ་གནད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་གོ་འཕང་དེ་ལ་གནས་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་འཕེལ་བའོ། །བསམ་པ་ནི། སྒྲིང་བཅུའི་སེམས་སམ་པན་པ་ལ་བསམ་པས་རྒྱལ་སྟིད་དེ་
ལས་འབྱིན་ཞིང་དེ་འཕྲོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་

@78B འདུན་དང་མཆོད་ཉིན་གྱི་ཚེ་མང་པོ་ཕྱོགས་ནས་བདག་གིས་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་འདོད་པའི་ཆོམ་རྒྱུ་ལོ། །བསམ་པ་ནི། གཞི་དེས་དེ་དག་ལ་ཡུན་རིང་པོར་གཞོད་པ་དང་མི་ཕན་པར་གྱུར་ན་
མི་རུང་ངོ་སྤྲུལ་པ་ཁོ་ནས་སྤྲུལ་ཕྱོགས་ཏེ་དགོ་འདུན་དང་མཆོད་ཉིན་

གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ལ་འབྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞལ་ཏེ་བྱེད་བའམ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་བསྐྱུང་བ་གང་གིས་དགོ་འདུན་ནམ་མཆོད་ཉིན་གྱི་ཚེ་མི་རིགས་པས་ཆུད་གཞོན་པ་དང་རང་གིས་སྤྱོད་
པར་བྱེད་པའོ། །བསམ་པ་ནི། རལ་ལྟ་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུས་

དེ་དག་དེ་ལས་འབྱིན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མ་བྱིན་ལེན་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ལོག་གཡེམ་གནང་པོ་ལ་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་མ་
བསྟེན་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་བསམ་པ་འཛིན་

པས་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་གཞིར་བ་བྱང་སེམས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་བྱད་མེད་མགོ་གཙང་ངོ། །ཆོག་ཕྱི་མས་ནི་ལོག་གཡེམ་སྤོང་བའོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནས་
འཆད་ཀྱང་ལོག་གཡེམ་གནང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་མི་འཐད་

དེ། །བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་བྱས་ན་སྤྱོད་པ་འམ་མགོ་གཙང་དམ་རིགས་དང་ཚོས་དང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་ཡང་རུང་སྟེ་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྱོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ལོག་གཡེམ་

གྱི་ཉིས་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་བར་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་ནི་དོན་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མ་སྤྱིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
རིང་དུ་སྤང་ཞིང་མཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་པལ་ཆེར་བྲིས་

@79A ༄༄། །པའི་རྟེན་གྱིས་འདུག་པ་དང་དེ་དང་དག་སྦྱོང་མི་མཚུངས་པ་དང་གལ་ཏེ་དོན་ལྷག་པ་མཐོང་ན་བསྐྱབ་པ་འདུལ་བར་གསུངས་པས་བྱང་ས་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །འགྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་ཀྱང་། འབྲིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ནི་རྣུང་བར་འགྱུར་

ཞིང་པར་མཆོད་པར་དཔྱུལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདུལ་བར་འོས་པ་མང་པོ་ཡང་བསྟན་པ་ལ་མི་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དེའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་བར་གཟིགས་ནས་བདག་ཉིད་

ཆེན་པོ་ཡང་འབྲིག་པ་ལ་བསྟན་པ་སྒྱུར་བར་མི་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིའི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ནི། འདི་ཀྱན་ནས་
མནར་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིག་མང་དུ་འཕེལ་ན་མི་རུང་ངོ་སྟོ།

ཞིང་འདོད་པ་བསྟན་ན་རང་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་ལ་གཟུང་པ་དང་མི་དགོ་བ་འདོར་བ་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་སྟུང་ནས་སྟོང་བཅུ་བའི་སེམས་ཁོ་ནས་འབྲིག་པ་བསྟན་ན་ཉེས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །རྩོན་གནང་བ་

ལ་ཡུལ་ནི་སྟོག་འཆད་པ་དང་ལག་པ་ཀླང་པ་སྒྲ་རྣ་བ་གཅོད་པ་དང་། མིག་འབྲིན་པའི་དགག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོའོ། །བསམ་པ་ནི། ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ལས་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཉུགས་པའོ། །རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་དོན་ཡིན་ན་སྟོག་

གི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་རྩོན་མི་སྒྲ་བས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུ་རྩོན་སྒྲ་བའོ། །མདོར་ན་ཅི་དང་ཅིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་མཐོང་གི་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
རང་ཡང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་ཕན་འདོད་

@79B འབའ་ཞིག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་རྩོན་སྒྲུས་མ་ཉེས་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་པོ་འབེལ་ལོ། །སྤྲ་མ་གནང་བ་ལ་ཡུལ་ནི་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ནི། འདི་དག་སྤྲིག་གྲོགས་

བསྟན་པས་ཡུན་རིང་པོར་གཞོན་པ་དང་མི་ཕན་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྒྲུམ་ནས་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་དབྱལ་ལྟ་ བའི་ཆོག་སྒྲུའོ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ལ་
བསོད་ནམས་མང་པོ་འབེལ་ལོ། །ཆོག་རྩུ་བ་གནང་བ་ལ་ཡུལ་ནི།

ལམ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ནི། ངག་རྩུབ་སྒྲུ་བའི་ཐབས་དེས་མི་དགེ་བ་ལས་སྒྲངས་ཏེ་དགེ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ཆོག་
རྩུབ་སྒྲུས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་འབེལ་ལོ། །

ས་སྐྱ་དྲས་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་ཞུགས་པ་འཇམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱང་ཉི་ཆོ་བའི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་རྒྱུད་ཤེས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ལམ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
དང་། རིགས་པར་བྱ་བ་ཤས་ཀྱང་བསྐྱབ་ཆོག་ལ་མ་

གྲུས་ཤིང་གཡིལ་བ་ནི་མི་རིགས་པ་བྱེད་པར་འཆད་དོ། །ངག་བཀྲལ་གནང་བ་ལ་ཡུལ་ནི། གར་སྤྱོད་ལ་མེད་སྤྱོད་ལ་མེས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཟུག་ཟུག་སྤྱོད་སྤྱོད་འཆོང་མ་ལམ་སྤང་གི་
གཏམ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེས་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །རྟེན་དང་

བསམ་པ་ནི། གར་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁའ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུ་བའི་བསམ་པས་གར་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་མགྲུ་ཞིང་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་དབང་དུ་བྱེད་ཅིང་ངག་ཉན་དུ་བཅུག་ནས་མི་དག་གི་
ལས་བསྐྱེད་སྤྱོད་གི་བ་ལ་འགོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་ཆོག་བཀྲལ་

@80A ༄༄༅། །པ་སྤྱོད་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ལ་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །གཞུང་འདི་དང་རྣམ་སྤྱོད་མཛོན་བྱང་དུ་ལུས་ངག་གི་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་གནང་བའི་
སྐབས་མ་བཤད་ལ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས། གང་བདག་གི་དོན་

ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་བུར་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་ལ་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་འདོད་ཅིང་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་འམ་ལོག་
པར་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པ་དག་རྗེས་སུ་གནང་བ་སྟེ་ད་

ལྷ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཙུག་ལག་དག་ལས་བཟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་པར་སྤངས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱངས་ཤིག་དགོས་པར་སྤང་ངོ། །སོ་ཐར་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་

བསོད་ནམས་འཕེལ་ན་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལ་ལྷ་ཅི་སྒྲོམ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ་འཆད། གཞན་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་ན་བཅས་རྒྱང་ཐུན་མོང་བ་
རྣམས་ལ་འདས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་སྤངས་པ་དཔག་པར་

རྒྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རང་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རྩལ་བྱིམས་དང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆོ་བ་ཉམས་པ་ནི། འཆོ་བ་ལོག་པ་དང་དུ་ལན། ཞེས་པ་སྟེ་རྩལ་འཆོས་ལ་སོགས་པའི་
ལོག་འཆོ་ལྔ། གང་རུང་བྱང་བ་རྣམས་དང་དུ་ལན་

ཞིང་དེ་དག་གིས་ངོ་ཆ་ཞིང་འཇམ་པར་མི་བྱེད་ལ་གཉིན་པོས་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་འདོད་

@80B པའི་སེམས་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལོག་འཆོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིན་ཆེན་གྱིང་བ་ལས། ཚུལ་འཆོས་ཉིད་དང་བཟུང་སྟེ་འི་ཕྱིར། །དབང་པོ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། །ཁ་གསག་ཉིད་དང་བཟུང་སྟེ་འི་ཕྱིར། །ཆོག་འཇམ་སྒར་ནི་སྟོབ་པོ། །གཞོགས་

སྟོངས་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྗེས་ལ་བསྟགས་བྱེད་པ། །ཐོབ་གྱིས་འཇལ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་གཞན་ལ་སྟོན་བྱེད་པ། །ཉིད་པས་ཉིད་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྟར་ཐོབ་པ་
ལ་བསྟགས་བྱེད་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲེལ་པ་

རྣམས་ནས་ལོག་འཆོའི་སེམས་སྐྱེས་མ་ཐག་མ་ཆོར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འཆད་ཀྱང་གཞུང་དང་འགྲིག་པར་མི་སྒྲུང་རོ། །ཆོག་ཉམས་པ་ནི། འཕྱར་ནས་རབ་ཏུ་གློད་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་སྟེ།
འདོད་ཆགས་གྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་

ནི་གློད་པ་སྟེ་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་མ་ཞི་ཞིང་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་རྟ་བ་གང་དུ་གློད་པ་དང་ཚུ་ཞིང་ཅ་ཅ་འདོན་ལ་གཡང་བ་དང་། །གཞན་ལ་ཡང་གློད་དུ་གཞུས་པར་འདོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཉེས་པོ། །བརྗོད་པས་དེ་དག་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་

པའོ། །རྟ་བ་གང་དུ་གློད་པ་མན་ཆད་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། དེ་བས་ལ་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སྤར་བཞིན་ནོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། གཞན་ཀྱན་ནས་མནར་
སེམས་སྒྲེས་པ་ཐབས་དེས་སྟོལ་བར་འདོད་པ་དང་གཞན་གྱི་སྟེ་

ངན་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་གཞན་གད་མོ་དང་རྩེད་མོ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་དགའ་བ་ལ་བསྟུ་ཞིང་གཞག་པ་དང་། རང་དང་སྟོན་མཛའ་བའི་གཙུག་ས་བ་སྤྱང་བའམ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་
དང་གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བ་དང་མནར་སེམས་དང་རྒྱབ་གྱི་

@081A ༄༅། །ཕྱོགས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་པ་ལ་དགའ་བའི་བཞིན་བསྟན་པས་ནང་གི་བསམ་པ་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟའོ། །སྲིད་པའི་རོལ་བཀླམ་པ་ནི། འཁོར་བ་གཅིག་ཕུ་
བགྲོད་པར་སེམས། ཞེས་པ་སྟེ་མདོ་མང་པོ་ལས་བྱང་

སེམས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བ་ལྟར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་ནི་སྤྱང་འདས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའི་དེ་ལ་
རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་དང་

ཉེ་ཉོན་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་སེམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དབེན་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེལ་པ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཞིང་བྱང་ཆུབ་
བསྐྱེལ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་

ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་སྒྲིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་བ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐུང་འདས་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཉོན་མོངས་
པ་ལས་སེམས་སྟོབར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་བྱེ་བ་ཕྱག་འཁྱུ་

འགྱུར་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་བདག་གཅིག་ཕུ་སྟིད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ན་བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟིད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བརྟེན་པ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་

སེམས་དེས་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་སྐྱེལ་དགོས་ཏེ། རང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ལས་མ་གྲོལ་བས་གཞན་དེ་དག་ལས་སྟོལ་བར་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། མགོ་ལ་སེམས་ཅན་

@081B བྱུང་ཆེན་བྱུང་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་མཆོག་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་མི་མཛེས། །བདག་གཞན་སྣ་ཆོགས་འཆིང་བས་རབ་བཅིངས་པས། །བརྩོན་པ་བརྒྱ་འབྱུང་དུ་ནི་བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་དགྲ་བཙམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་

ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འོ། །ས་སྣ་དུས་ཉན་ཐོས་དབང་པོ་རྟུལ་བས་ཀྱང་འཁོར་བའི་
སྒྲིན་རིག་ནས་སྒྲིན་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ནི་ཞིང་སྒྲོ་ཆད་མེད་པས་ལྟ་ཅི་

སྒྲོས་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྒྲིར་སྤྱང་འདས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིད་པར་སྒྲིབ་འཛིན་པ་ལ་གཏན་རྒྱུ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྤྱང་
འདས་ལ་དགའ་བ་འགོག་ཅིང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་མ་

གོས་པའི་སྤྱིད་པར་འཁོར་བ་ལ་བསྐྱུགས་ཀྱི། ལས་ཉོན་དང་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་དང་དེ་ཆད་པའི་སྤྱང་འདས་ལ་དགའ་བ་འགོག་པ་མིན་ནོ། །ཉེས་བྱས་དེ་གསུམ་ནི། རིམ་
པ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྩིས་ཀྱི་འཆོ་བ་དག་པ་དང་མི་གོད་པ་དང་

གཅིག་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཉེས་བྱས་དང་པོ་ལ་ཆང་དང་མཚོན་ཆ་དང་སྒོ་ག་ཆགས་དང་རྒྱ་སྐྱེགས་ལ་སོགས་པ་འཆིར་བ་དང་མ་བརྟགས་པའི་ཉིལ་དང་ཡུངས་ཀར་
འཆིར་བའོ། །ཞིང་ལ་སོགས་པ་ནི། སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་

ཏེ་ཞེས་དེ་དག་ཀྱང་ལོག་འཛོར་སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་རྩལ་བཟང་པས་བཤད་དེ། །གསུམ་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་གི་བསྐྱུགས་
པ་མི་སྤྱང་བ་ནི། གྲགས་པ་མ་ཡིན་མི་སྤྱོད་བ། ཞེས་པ་སྟེ་

@082A ༄༅། །རང་གི་ཆོག་མི་གཙན་པ་འམ་མི་བཙུན་པར་གྱུར་པའི་དྲི་ངས་དང་མ་སྟན་པ་དང་གཏམ་ངན་འབྱུང་བའི་གཞི་རང་ལ་ཡོད་པའི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྤྱང་ཞིང་མི་སེལ་
ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཞི་མེད་པ་མི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྤྱང་ཞིང་མི་

སེལ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པའོ། །དྲི་ངས་སོགས་གསུམ་ནི་སྐྱོན་བརྗོད་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ་མོ་ཞེས་གྲོ་ལུང་པ་གསུང་ངོ། །མི་སྤྱང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་འབྱུང་འབྱུར་མི་འགོག་
པའོ། །མི་སེལ་བ་ནི་བྱང་ཟིན་འཕྲོ་མི་གཙན་པའོ། །མི་སྟན་པ་སྤྱོད་པ་ལ་

སེལ་ཐབས་མ་བྱས་ཀྱང་ལྷུང་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་མཁན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་བད་སྟོད་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དང་ཁྲོ་བས་ཟིལ་གྱིས་ཤོན་ནས་ནན་
གྱིས་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །འབྲེལ་པ་གསར་མར་གཞན་

ལྷ་སྟེགས་ཅན་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་དང་པོ་གཉིས་ལྷ་སྟེགས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ནི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་ལོ། །བརྟེན་བྱའི་སྒོ་ནས་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སྟོང་མོ་སྟོད་པ་དང་དགེ་བ་སྟོད་པའི་
གཞིས་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་

རྩལ་མོས་སྒྲག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱང་འཆོས་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ་པ་རོལ་མི་དགའ་བའི་གཞོད་པའི་ཐབས་གང་ལྟས་ངག་གི་སྟོད་པ་མི་སྒྲག་པའི་ཆད་པས་འདུལ་བའི་ཐབས་དྲག་པོ་
གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་

གཞན་མི་དགའ་བ་བསྐྱུང་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཐབས་དེ་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བྱས་པས་པ་རོལ་ལ་ཆོ་འདིའི་དོན་རྩལ་དུ་ཞིག་དུ་འགྱུར་ལ་གཞི་དེས་དེ་ལ་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་གྱི་དོན་རྩལ་

@082B ལ་རང་ཉིད་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འབྲེལ་པ་གསར་མས། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་ནི་དྲག་པོའི་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་ཡིན་གྱི་འཇམ་པོའི་སྒྲུབ་བས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀྱང་གི་སྒྲུབ་པོ་དོན་དོ། །ཞེས་དྲག་པོ་ཁོ་

ནར་མ་ཟད་འཇམ་པོས་ཀྱང་མ་བཅོས་ན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལ་དོགས་པ་གོ་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་དོ། །དེས་ན་པ་རོལ་ཉོན་མོངས་པ་འམ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་འཆོས་ལྷས་ཀྱང་མི་འཆོས་ན་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་འདྲའོ། །ཉེས་བྱས་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་

པ་ལྟར་དག་པ་སྤྱད་པའི་དྲན་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲོད་ཅིང་རང་གི་འབྲུལ་པ་ཤེས་ལ་ཤེས་ནས་ཀྱང་སྒྲོང་བ་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་དབབ་པས་དྲན་པར་བྱེད་པ་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་པ་གསར་མར་བཤད་དོ། །བཟོད་པ་དང་འགའ་བ་ལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། གཤེ་ལ་ལན་དུ་གཤེ་ལ་སོགས། ཞེས་པ་སྟེ་དག་སྒྲོང་གི་ཆོས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་གཤེ་བ་ནི་བྲོས་ནས་སྒྲོ་བའི་ཚིག་གོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཁྲོ་བ་ལ་ཕྱིར་ཁྲོ་

བ་ནི་ཁྲོར་གཞུག་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་ངག་མི་སྟུག་པའོ། །དེག་པ་ལ་ཕྱིར་བདེག་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་བསམ་པས་བསྟན་པའོ། །མཚང་འབྲུ་བ་ལ་ཕྱིར་མཚང་འབྲུ་བ་ནི་གཅིག་ལ་
གཅིག་ཉེས་པ་སྐྱེང་བའོ། །གཉིས་པ་ཁོ་བའི་རྒྱན་མི་

འགོག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་གིས་མི་འགོག་པ་ནི། ཁྲོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་འདོད། ཞེས་པ་སྟེ། རང་གིས་གཞན་ལ་ཉེས་པ་བྱས་པའམ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་བྱས་པར་དོགས་པ་གཉིས་
གང་རུང་ལ་ཕྲག་དོག་ཤས་ཆེ་བའི་ཀྱན་ནས་མནར་

@083A ༄༅། །སེམས་སམ་དམན་པར་སོང་ན་ངོ་ཚ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྩལ་དང་མཐུན་པར་ཤད་སྐྱེད་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །སེམས་གཞན་གཉིས་དང་བག་མེད་གྱིས་མི་བྱེད་ན་
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པའོ། །མ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེད་བ་མེད་

པ་ལ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཐབས་དེས་འདུལ་འདོད་པའོ། །ཤད་སྐྱེད་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ཟུ་སྟེགས་ཅན་དང་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ཀྱན་རུ་སྐྱོད་པས་ཤད་སྐྱེད་
བྱེད་རུ་འཇུག་འདོད་པ་དང་། ཤད་སྐྱེད་བྱས་ན་སྤར་འབྲུག་པ་

སྒྱེ་བའི་འཐབ་གྲོལ་ཅན་ཚྱོད་པ་བྱེད་པ་དང་ཤད་སྒྱུང་བྱས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་དང་། ཤད་སྒྱུང་མི་འདོད་པའམ་དེས་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་
ལྟའོ། །ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་གཞུང་ནས་གཅིག་ལྟར་གསུངས་

ཀྱང་འབྲེལ་པ་རྣམས་གྱིས་སོ་སོར་ཕྱལ་བ་ལྟར་བྱས་པའོ། །གཞན་གྱི་མི་འགོག་པ་ནི། ས་རོལ་ཤད་གྱིས་འཆགས་པ་སྟོང་། ཞེས་པ་སྟེ། ཚྱོད་པ་གང་ལ་གཞན་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དག་ཆོས་
བཞིན་དུ་མཐུན་པར་ཤད་སྒྱུང་བྱེད་ཀྱང་ཀྱན་ནས་མནར་

སེམས་དང་ལྟན་ཞིང་གཞན་ལ་འཆོ་བའི་མཐོ་འཆམ་པའི་བསམ་པས་ཤད་སྒྱུང་མི་ཉན་པ་སྟེ་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྒྲུང་བ་མེད་ཀྱང་མི་བཟོད་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་ཏེ་ལེན་མི་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པའོ།

མ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི། ཐབས་དེས་འདུལ་འདོད་པའོ། །ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤད་སྒྱུང་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་
མ་ནི་མི་རིགས་པ་དང་ཕྱི་མ་ནི་ཆོག་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་

@083B ལ་སྒོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་གསར་རྫིང་གཉིས་སུ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དམ་ཐག་ཤད་སྒྱུར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དུས་ལ་བྱའོ། །འགྲེལ་བ་གསར་མར་
སྤྱི་གས་ཅན་དང་འཐབ་གྲོལ་ཅན་ལ་ཡང་ཉེས་མེད་དུ་

འཆད་དོ། །གསུམ་པ་གཉིན་པོ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཁོ་བའི་བསམ་པ་དང་པོར་བྱུང་ཞིང་རྒྱན་མི་གཏོང་བས་འཛིན་ལ། ཉེས་པར་མི་
ལྟ་ཞིང་གཉིན་པོ་མི་བསྟེན་པས་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་ན་

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྤང་བའི་ཕྱིར་འབད་ཀྱང་མ་ལོག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ཁོ་བ་བྱུང་བ་འཛིན་པའི་ཉེས་པར་སློབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ་བཞེད་
དོ། །ཉེས་བྱས་བཞི་ཡི་དང་པོ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་

སྒོམ་པ་དང་དགོ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་དགོ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་འཆལ་གྱི་གཞིར་བྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་ཉོན་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལས་ཉམས་པར་
འགྲེལ་བ་གསར་མས་བཤད་ཅིང་ཕྱི་མ་གཉིས་

ལ་གསལ་ཁ་མི་སྒྲུང་ངོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲོར་བ་དམན་པ་ནི། བསྐྱེན་བཀྱར་འདོད་ཕྱིར་འཁོར་ནམས་སྤྱད། ཅེས་པ་སྟེ། བྱས་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་
དང་སྟན་འདིངས་པ་དང་ལས་སུ་མི་བསྐྱོ་བ་སོགས་གྱི་བསྟན་

བཀྱར་ལ་ཞེན་ཏེ་རྩལ་འབྱུལ་དུ་རེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་གྱིས་འཁོར་སྤྱད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཟང་ཟིང་མེད་པའི་བསམ་པས་བསམ་པ་ན་རིམ་གྱོ་སོགས་བྱེད་
པ་བདག་གིར་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྒྲོར་བ་མེད་

@084A ༄༄༅། །པ་ནི། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སལ་མི་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། སྟོམ་ལས་དང་ལེ་ལོ་སྒྱུས་ཏེ་སོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིད་གྱི་བདེ་བ་དང་མལ་དུ་ཉལ་བའི་བདེ་བ་དང་མལ་དུ་ཉལ་བའི་
བདེ་བ་དང་གྲོས་འབེབས་པ་སྟེ་སྟེས་པའི་བདེ་བ་དུས་མིན་པ་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་

དུས་ལ་ཡང་ཚོད་མི་ཟིན་པ་སྟེ། ནམ་གྱི་གྲུང་ཐུན་མ་གཏོགས་པ་ཆ་སྟོད་སྤྱད་ལ་བདག་གིར་བྱེད་ཅིང་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །བདག་གིར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་
ལ་ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་ལམ་བཟོད་པས་

དུབ་པ་དང་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སྤར་ལྟར་བྱས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་ནི། ཆགས་པས་བྱེ་མའི་གཏམ་ལ་སྟན། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་བྱད་མེད་
དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིན་གཏམ་ལ་ཀྱན་དུ་ཆགས་

པའི་སེམས་ཀྱིས་དུས་ཡོལ་བར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །བརྗེད་པས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །འདི་གཞན་ལ་ཉན་པ་ཙམ་བྱས་པས་དུས་ཡོལ་བ་དང་དུས་
ཡོལ་བ་ཡང་སྤྱོད་ལས་ཕྱི་དོ་དང་དེ་ལས་སྟོད་དུ་ཐལ་བསོགས་

ལ་ས་སྤྱད་ས་འཆད་དོ། །ཉན་པ་དང་སྦྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་ཉན་མཁན་གྱི་སྟོན་ས་ནི། བ་རོལ་སྦྱ་ཞིང་འདུག་པ་ལ་ཉན་པ་དེ་ཡང་བྲན་པ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་བ་རོལ་གྱི་ངོར་སྐྱད་ཅིག་
ཙམ་ཉན་པ་འོ། །གཏམ་གྱི་སྟོན་ས་ནི། ཡ་མཚན་པའམ་མཚར་

གཏམ་ལ་པར་ལ་འདྲི་བ་ཙམ་དང་ཚུར་ལ་འདྲི་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཙམ་བྱེད་པ་འོ། །སྟོབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ནི་དེ་ཡང་ཉེས་པ་ཡིན་པར་ངོ་རྒྱུ་ཏུ་སོགས་འཆད་དོ། །ཉེས་བྱས་དེ་གསུམ་ནི།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིན་དུ་ཆོགས་པ་སྤྱད་པ་

@084B དང་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་སྒྲིམས་ཀྱི་འདུ་འཛིའི་ནང་དུ་ལོང་གཏམ་ངན་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལས་ཉམས་པར་འབྲིལ་པ་གསར་མས་བཤད་
དོ། །བསམ་གཏན་དང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་།སྦྱར་བའི་

ཉེས་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་མི་ཚོལ། ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་འདོད་པ་ལ་མནར་སེམས་དང་ང་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་གནས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་གདམས་ངག་གཞན་
ལ་ཞོད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སེམས་

གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །མི་གཞོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། ན་སྟེ་མི་རྒྱས་པ་དང་གདམས་ངག་ལོག་པ་བྱུང་དོགས་པ་དང་། བདག་མང་དུ་
ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་མ་གདམས་ངག་གིས་

གདམས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དངོས་གཞིའི་ཉེས་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྐྱིབ་པ་སྒྲོང་མི་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པ་ལྷ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་ཞིང་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ་

དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བཞིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་ལྟ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། རྟོན་དང་འབྱོར་དང་གཞོན་སེམས་སྤྲུགས་པ་དང་། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་
འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྒྲིབ་པ་ལྟ་པོ་འདི་དག་དག་བའི་ནོར། །འཕྲོག་

པའི་ཚོམ་རྒྱན་ལགས་པར་རིག་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་རྟོན་འབྱོར་གཉིས་སྒྲིབ་པ་གཅིག་དང་གཉིད་སྤྲུགས་གཉིས་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས་སྤྱང་བྱ་སྒྲིབ་པ་
དང་དེ་འདྲེན་པའི་ཚོམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་

@085A ༄༄༅། །ལ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ནི། གཟུགས་སྤྲ་སོགས་ཡུལ་ལྟ་ལ་སྟེད་ཅིང་འདུན་པས་སེམས་ཡུལ་ལྟའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་དེ་འདྲེན་པ་ནི་ཡུལ་ལ་སྤྲུག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
མཚན་མ་སྟོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དོ། །གཞོན་སེམས་ནི་

གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱ་བ་དང་འཆོ་བའི་བསམ་པ་སྟེ་དེ་འདྲེན་པ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱ་མི་སྤྲུག་ཅིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཚན་མ་སྟོ་འདོགས་པའོ། །སྤྲུགས་པ་ནི། གཏི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་
སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་ཞིང་སྟོང་སྟོང་པོར་གྱུར་པའོ། །གཉིད་ནི་འདིར་

གཉི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ཡུལ་ལས་མངོན་པར་སྤྱད་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་འབྲེན་པ་ནི་སེམས་ལ་སྤྱན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་མི་གསལ་བའོ། །ཞོད་པ་ནི། ཆགས་པའི་ཆར་
གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའོ། །འགྱོད་པ་ནི། སེམས་

ཀྱི་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་འབྲེན་པ་ནི་ཉི་དྲུ་དང་སྟོངས་དང་ཡུལ་དང་མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་སྟོན་བརྒྱད་པ་དང་བརྩེས་པ་དང་དགའ་བ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་རྣམས་
བྲན་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་བདག་དྲུས་གསུམ་དུ་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་

ཞེས་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ་དེ་འབྲེན་པ་ནི་དྲུས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྟོང་བའི་རྩལ་
ལ་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྟོང་བ་དང་། སྟོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུས་སྟོང་

བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་རྩལ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་གཉེན་པོར་ནི། རྣམ་པར་སྟོས་པ་དང་རྣགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་
མི། །གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་བྱམས་པ་བསྐྱོམས་སོ། །

@085B རྟུགས་གཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་བབྱང་ནས་སེམས་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་དང་།

གཞན་ཡང་དད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏད་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་སྟོགས་སུ་དང་ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་ལ་ལྷ་བ་དང་གདོང་རྒྱས་འབྲུ་བའོ། །ཁོད་འགྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་
སེམས་ནང་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་འཛོལ་ཅིང་རྒྱད་ཅིག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་

དུ་བྱད་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོར་ནི་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མཐོང་ནས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་ཡང་མེད་པར་སྒྲོ་སྒྲུར་དང་བྲལ་བར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་

པའོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་གསུང་རབ་ལས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་དེ་དག་འབྲེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་སྤྲད་པ་དང་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་གྱིས་བསྟོད་པའི་
ཆོག་རྣམས་འདོན་ཞིང་དོན་སེམས་པ་སོགས་བྱས་ན་མ་སྐྱེས་

པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་པའང་སྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་ནི། སྒྲིབ་པ་ལྟ་པོ་གང་ཅུང་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་སྒྲིབ་པ་དེས་སེམས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་བ་
དང་དགོ་བ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པས་བདག་གི་རྩོལ་དང་མི་མཐུན་

པར་རིག་ནས་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་ཅིང་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་ནི། སྒྲིབ་པ་ལྟ་པོ་གང་ཅུང་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཉི་བར་གནས་པ་ན།
བདག་གིས་འདི་དག་བསྐྱེད་ན་ནི་བདག་སྟོན་པ་དང་བསམ་པ་

@86A ༄༄༅། །ཤེས་པའི་ལྷ་དང་གྲོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་པ་སྟོང་བ་ལོ། །སྟོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུས་སྦྱོང་བ་ནི། གཉིད་སྒྲུགས་ལ་
ནི་ལངས་ཏེ་ཕན་རྒྱུན་དུ་འཆག་ཅིང་སྦྱོང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་བཞི་ལ་

སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་ལེགས་པར་བཅས་དམ་པ་སྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སེལ་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་གི་ཐམས་ཅད་དུ་ལོ། །རྗེས་ཀྱི་ཉེས་
པ་ནི། བསམ་གཏན་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྟ་ཞས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་དཔེ་རོ་སྤྲང་བ་སྟེ་དགའ་བ་དེ་སོགས་ལ་སྟེད་ཅིང་རོ་སྤྲང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤྲང་
བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་དག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོག་ཤེས་བྱས་

པའི་ཉེས་པར་འཆད་དེ་འགྲིག་པར་མི་སྤྲང་ངོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྐྱེས་ཀྱང་དཔེ་རྒྱན་གནས་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བར་ཆད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་སྟེ་རོ་སྤྲང་ཅན་དང་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་
བ་དང་མ་རིག་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ལྷ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ལྷ་བ་ཤས་ཆེ་བ་སྟེ་བཞི་འོ། །

ཉེས་བྱས་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པ་དང་རྟོག་པ་ངན་པ་མི་སེམས་ཤིང་དགོ་བ་སྤྱད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་
དགོ་བ་སྤྱད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་རོ་སྤྲང་བ་དང་དུ་མི་

ལེན་པ་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་པ་གསར་མས་བཤད་དོ། །ཤེས་རབ་དང་འགལ་བ་ལ་གཉིས། ཡུལ་དམན་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མཆོག་དང་འབྲེལ་བ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཐེག་
དམན་སྟོང་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྟོང་བར་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ།

@86B བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཉན་པར་མི་བྱེད་ཆོག་དང་དོན་བསྐྱུང་བར་མི་བྱ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་དེ་
ལྟར་ལྟ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་སྐད་སྒྲ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །འདི་ནི་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉན་པ་སོགས་ཐེག་དམན་ལ་དགོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་མི་དགོས་སྟུང་དུ་འཛིན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཏན་སྟོང་བ་མིན་ལ་སོ་ཐར་སྟོང་དུ་འཇུག་པའི་རྩ་ལྟར་དང་ཡང་
བྱད་པར་ཆེའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་

ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅས་པ་འདི་ནི་ཆོས་རྒྱས་རྒྱང་བ་རྣམས་ཐག་
ཆེན་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ལ་སྟོབ་པ་སོགས་

མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གསོག་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་འགོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག་གོ། ཐེག་ཆེན་པ་གང་མཐའ་གཅིག་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལྟར་ལེན་པའི་འདུན་པ་བརྒྱུག་ནས་ཐེག་ཆེན་

ལ་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་བརྩོན་པའི་ཉེས་པ་ནི། རང་རྩུལ་ཡོད་བཞིན་དེ་ལ་བརྩོན། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་
བརྩོན་པ་བྱུང་ཡོད་བཞིན་ཏུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

ཏུ་ཡལ་བར་བོར་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་བརྩོན་པ་མ་བྱུང་བའི་རང་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་སྟོབ་དགོས་སོ། །ལྷ་
སྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ནི། བརྩོན་མིན་

@87A ༄༄༅། །སྤྱི་རྩོལ་བསྟན་བཅས་བརྩོན། ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པ་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་མ་བྱས་པར་ལྷ་སྟོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་བསྟན་བཅས་ལ་བརྩོན་
པར་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་རང་གི་གཞུང་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་པར་

དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྤྱི་རྩོལ་གྱི་བསྟན་བཅས་ནི་སྤྱི་རྩོལ་པའི་རྟོག་གོ་དང་སྤྱི་བསྟན་བཅས་ལས་ལྷ་དྲས་འཆད་དོ། །སྡེ་མ་ལ་བརྩོན་པའི་གཞི་ལ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དགོས་ལ་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཅོ་

གྲིས་ཆོག་གོ། ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ཤིན་དུ་ཡིད་གཞུངས་པ་དང་ཕྱོབ་སྒྲིན་པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་མི་བརྗེད་པར་རྒྱས་པ་དང་དོན་སེམས་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
རབ་ལ་རིགས་པས་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པས་སྒོ་མི་འགྱུར་བ་དང་

ལྷན་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཉིས་འགྱུར་གྲིས་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུང་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ཉིས་པ་མེད་དོ། ཉེ་ལ་ཡིད་
གཞུངས་པ་ནི། ཡུན་བྱང་དུས་ཀྱང་བྲན་རྒྱས་པ་དང་དོན་སེམས་

པ་ནི་སྒོ་རྩོམ་བ་དང་དོན་རྟོགས་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་གསུང་རབ་རིགས་པས་རྟོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ལ་ཇི་ན་སྤྱུ་ཏུས་བཤད་དོ། ཕྱོབ་སྒྲིན་པ་ནི། ལྷུང་
བར་ལོབས་པའོ། ཉེག་ལ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་

ལ་བརྩོན་པའི་ཉིས་པ་ནི། བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགལ་ཞེས་བ་སྟེ། ལྷུང་བཤད་པ་ལྷ་བྱའི་རྩལ་དང་མི་འགལ་བར་སྤྱུ་སྟེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁའས་པར་བྱེད་
ཀྱང་དེ་ལྷུང་བྱེད་པ་ན་སྒྲིན་ཆ་བ་ལ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་

@87B བྱེད་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་བྱེད་པར་དང་པོར་མངོན་པར་དགའ་བའི་རྩལ་གྱིས་བྱེད་ཅིང་བར་དུ་དེས་དགའ་བར་འཛིན་ལ་ཐ་མར་རངས་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །དེས་ན་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་

བྱས་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་བ་སྤྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་སྤོང་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་ཐོས་བསམ་ལ་སྦྱར་བ་ལས་ཉམས་པར་འབྱེད་པ་
གསར་མས་བཤད་ཅིང་བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མི་སྤྱང་ངོ། །ཡུལ་མཆོག་

དང་འབྲེལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སྤོང་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བར་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་སྦྱར་པ་འདེབས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་
སོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཐོས་ནས་སྦྱར་པ་འདེབས་ཤེ་ན། སྡེ་སྡོད་དེ་ལས་དེ་ཁོ་

ནའི་དོན་ཟབ་མོ་འམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱད་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སོ་སྦྱེའི་ཡུལ་མིན་པས་ཟབ་པ་ཉན་རང་གི་ཡུལ་མིན་པས་མཆོག་དུ་ཟབ་པ་བསྟན་པ་དག་
ཐོས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ཤིང་མ་མོས་ནས་སྦྱར་པ་འདེབས་སོ། །

དེ་ཁོ་ནའི་དེན་ནམ་མཐུ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་ན་ཉིས་བྱས་སུ་སྟོན་ནོ། །སྐྱར་པ་འདབས་པའི་རྩལ་ནི་བཞི་སྟེ་
འདི་དག་བརྗོད་བྱ་དམན་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་མིན་པས་དོན་དང་ལྡན་

པ་མ་ཡིན་རྗོད་བྱ་དམན་པའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཉིན་མིན་པས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་བྱེད་པ་པོ་དམན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ལ་
ཕན་བདེར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་ངེས་

@88A ༄། །སྤྱོད་པའོ། །སྐྱར་པ་འདབས་པའི་རྒྱ་ནི། རང་གི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དམ་གཞན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའོ། །ཆོས་སྟོང་བ་ལས་སེམས་བསྐྱུང་བའི་རྩལ་ནི་ཟབ་ཅིང་
མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་གནས་དག་ཐོས་ནས་སེམས་མ་མེས་ན་བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔས་དད་པ་དང་གཡོ་མེད་པས་འདི་ལྟར་བདག་ནི་ལོང་བར་གྱུར་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མེད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་ཟད་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་སྤང་

བནི་བདག་གི་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བསྐབ་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་གྲིས་དེ་ལྟར་བདག་ནི་མི་ཤེས་པར་བརྟིས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཆོས་དེ་དག་ལ་སྒོག་ཏུ་མ་གྱུར་
པར་ཡང་དག་པར་ལྟ་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་

ནོ། །མོས་པ་མ་སྐྱེས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྐྱར་པ་མི་འདེབས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཡིད་གྱི་ཉེས་པའི་རང་བཞིན་གཤུག་པ་སྟེ། །མི་རིགས་པ་ཡི་གཟུགས་ལའང་མི་རིགས་
ན། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཆོས་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས། །དེ་ཕྱིར་བཏང་

སྟོམས་བཞག་ལེགས་ཉེས་པ་མེད། ཅས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་དགོངས་གསུངས་པ་རྣམས། །ཤེས་པར་སྒྲ་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཐེག་གཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་
གསུངས་པ། །བཏང་སྟོམས་གྲིས་ནི་བདག་བསྐྱང་

བྱ། །བཏང་སྟོམས་གྲིས་ནི་སྤྲིག་མི་འགྱུར། །སྤང་བས་སྤྲིག་འགྱུར་དག་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ལས་དང་པོ་པས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོ་དང་མཐུན་པའི་མོས་པ་ཐོབ་པར་དཀའ་བས་མོས་
པར་མ་རྟུས་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

@88B འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད། ཅས་པ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཁོང་སྟོབའི་སེམས་གྱིས་གཞན་དག་ལ་བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་སྟོད་ན་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་འི་སེམས་ནི་

འབྲལ་ པ་གསར་མ་དང་ས་སྤྲས་སྟོམ་སེམས་སམ་སྟེམས་པའི་སེམས་ལ་འཆད་དེ་ང་རྒྱལ་ལོ། རིེན་སྤྲས་བདག་ལ་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་བཤད་དེ་དོན་འདྲའོ། །དེས་ན་
ཕམ་པའི་སྐབས་དང་བྱད་པར་ཆེའོ། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་བྱས་

ཀྱང་དགོས་པའི་སྟོན་ས་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། བསྟན་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲས་སྟེགས་ཅན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་འདོད་པའི་དུས་དང་ཐབས་དེས་གཞན་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་གཞན་མ་དད་པ་
རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱུ་ལས་ཉམས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་འགོ་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཆོས་སྟོགས་ཤིང་འཆད་པ་
དང་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་ན་ང་རྒྱལ་

དང་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་མི་འགྲོན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིས་པའོ། །སེམས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མི་འགྲོན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉིས་པའོ། །མ་སོང་ཡང་རྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་
ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། ཆོས་སྒྲོགས་པ་སོགས་མཆོར་བ་དང་ན་

སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་ལོག་པར་སྟོན་དུ་དོགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དེ་ཡང་ཡང་ཐོས་ཤིང་བཟུང་ལ་ཤེས་ཟིན་པར་ཤེས་པ་དང་མང་དུ་འོས་པ་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཐོས་པ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དང་
རྟག་དུ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པ་དང་

@89A ༄། །ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་རྟུལ་ཏེ་ཆོས་ལེན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ་
དང་རྟོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ལེན་པ་སོགས་གསུམ་ནི་

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། རང་ལ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུམ་པའི་སེམས་མི་དགའ་བ་བསྐྱང་བ་སྟེ་གཅིག་གོ། །ཐོས་པའི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་སྟོད་དང་མི་དགོ་
རྟོན་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་

ཁྱད་དུ་གསོད་པ་སྟེ་སྒྲིང་ནས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་སྐྱེད་པ་དང་ལུས་ཀྱིས་བཀྱར་སྟི་མི་བྱེད་ལ་སྦྲ་འབེབས་པས་འཕྲ་ཞིང་ཆོག་རྩུབ་པོ་སྦྲ་པས་བསྐྱིང་བར་བྱེད་པ་
དང་ཆོག་འབྲུ་ལེགས་པ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པས་དེ་ལ་རྟེན་གྱི་དོན་ལ་

ཆེད་ཆེར་མི་བྱེད་པས་དེ་ལ་མི་རྟོན་ན་རྟོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོག་མི་ལེགས་ན་དོན་ལེགས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་གནས་ལ་ཆོག་ལེགས་ན་དོན་མི་ལེགས་ཀྱང་དེ་ལ་གནས་
པའོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་སྦྲ་བ་ལ་ཆོག་འབྲུ་ཙམ་འཆད་པར་ཟད་གྱི་དོན་

མི་འཆད་པའམ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་སོ། །དེས་ན་བྱང་སར་རྟོན་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྒྲར་ལྟར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །རྩི་ན་སུ་ཏ་
དང་ས་སུ་དྲས་ཀྱང་ཆོས་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཉེས་པར་བཤད་དོ།།

ཉེས་བྱས་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་བ་ངན་པ་སྟོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སྟོར་བ་དང་དགོ་བ་སྤྱད་པའི་སྒྲ་མའི་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཡི་གེ་རྟོན་གྱི་དོན་ནི་ཆོས་སྦྲ་བ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་
པའི་དོན་དུ་ཆོག་འབྲུ་ལ་བརྟེན་པར་འགྲེལ་པ་གསུང་།

@89B མས་བཤད་དོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དང་འགལ་བ་ལ་གཉིས། དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་དང་འབྲེལ་པའོ། །དང་པ་ལ་གཉིས་ལས། དོན་མ་སྐྱབ་པ་ནི།
དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། བྱེ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནས་

བསོད་ནམས་བྱེད་པའི་བར་བརྒྱད་ལ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་གྲོགས་སུ་མི་འགྲོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་སྒྲར་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཡུལ་སོ་སོའི་

སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་སློབ་པར་གྲོ་ལུང་པས་བཤད་དོ། །མ་བྱས་ཀྱང་ཉིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་སྒྲར་གཞན་ལ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་རྣམས་པ་གཞན་ལ་
བཅོལ་བ་དང་དེ་བས་ཆེས་ལྷག་པའི་དགོ་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པ་དང་

རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་རྟུལ་ཞིང་ལུང་འཕོགས་མི་མཁས་པ་སྟེ་ལྔའོ། །བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་ནི། གཞོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ་མི་རིགས་པའི་བྱ་བ་སྟེ་གཅིག་གོ། །ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི།
གྲོགས་འཛོལ་བ་རང་གིས་བྱེད་རྣམས་པའམ་བྱེད་པའི་མགན་དང་

ཉིན་ཡོད་པའོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་གཞན་ཆེས་མང་བའི་མནར་སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་གིས་སྐྱུང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །གནོད་པ་མི་
སེལ་བ་ལ་གཉིས། སྟག་བསྐྱུལ་མི་སེལ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མི་སེལ་

བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྟག་བསྐྱུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་སེལ་བ་ནི། ནད་པའི་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་སྟོང་། ཞེས་པ་སྟེ། ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་དང་འཕྲད་པ་ན་སེམས་གཉིས་གྱིས་དེ་ལ་ནད་གཡོག་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་དང་བསྐྱུན་བཀྱར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་

@90A ༄༄༅། །དང་སེམས་གཞན་གཉིས་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའོ། །མ་བྱས་ཀྱང་ཉིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་རྣམས་ཤིང་ནད་པའི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ལ་
བཅོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་ལ་ལེགས་པར་ཆོས་སྟོན་མི་

རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འཛིན་མི་རྣམས་ཤིང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་མི་རྣམས་པ་དང་སྤར་གཞན་ལ་ཁས་སྦྱངས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། ནད་པ་མགོན་དང་ཉིན་ཡོད་པ་
དང་རང་གིས་རང་གི་གཡོག་རྣམས་པ་དང་ནད་རྒྱུན་རིངས་གྱིས་

ཐེབས་ཏེ་སོས་ཙམ་དུ་འདུག་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། དགོ་ཕྱོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་པ་དེའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཅིག་གོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་མི་སལ་བ་
ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་སལ་བར་མི་བྱེད་པ། ཞེས་པ་སྟེ། ཉོན་

མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་ལྟར་བ་དང་ལྟར་མེད་གྱི་ཚུལ་ནི་ནད་པ་དང་འདྲ་ལ་གསལ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མི་སལ་བ་ནི། བག་མེད་
རྣམས་ལ་རིགས་མི་སྟོན་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་

ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པའི་ཚུལ་བཞིན་མི་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའོ། །མ་

བསྟན་ཀྱང་ཏིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། རང་གིས་སྟོན་ཚུལ་མི་ཤེས་ཏེ་མི་རྣམས་པ་དང་གཞན་བསྟན་རྣམས་པ་ལ་བཅོལ་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆོས་རྣམས་པ་
དང་དགོ་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་རང་ལ་ཀྱན་ནས་

@90B མནར་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་བཀའ་སློམ་མི་བདེ་བས་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་རིགས་པ་བསྟན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་གྲུས་པ་མེད་པས་དམུ་ཤོད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི།
མ་བསྟན་པའི་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟ་གཅིག་གོ། །འདི་

ཡང་རྒྱས་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས། ཕན་མི་འདོགས་པ་དང་། ཚར་མི་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ཕན་
བཏགས་པ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱས་ལ་ལེན་དུ་

ཕན་མི་འདོགས། ཞེས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཕན་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ལེན་བྱེད་མི་འདོད་པས་བྱས་པ་མི་གཟེ་ཞིང་ཕན་བཏགས་པ་མི་དྲན་པའམ་མི་སེམས་པས་བྱས་པ་མི་ཚོར་ཏེ་མནར་
སེམས་ཀྱིས་དེ་བས་ཆེ་བའི་མ་རྒྱས་ན་མཉམ་པའི་

ཐ་ན་རྒྱང་དུ་འི་མཐུན་པའི་ཕན་ལན་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉིས་པའོ། །མ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། ཕན་ལེན་
བྱ་བར་བསྐྱིམས་བཞིན་དུ་མ་རྒྱས་ཤིང་མ་

སྟོགས་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། དགོས་པའི་སྟོན་ས་ནི། ཕན་ལེན་མ་བྱས་པའི་ཐབས་དེས་འདུལ་བ་སྟེ་གཅིག་གོ། །ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་ནི། དེ་ཉིད་ཕན་ལེན་བྱེད་པ་དེ་མི་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། །ཡིད་མི་
བདེ་བ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྤངས་སེལ་མི་བྱེད།

ཅས་ལྟ་ པ་སྟེ། གཞན་ཉི་དྲུ་དང་འོངས་སྟོད་དང་བྲལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྤངས་སེལ་བྱེད་པ་ལ་མནར་སེམས་ཀྱིས་མི་སེལ་ན་ཉོན་ མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་
ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ལྟར་མེད་ནི་དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་

@91A ༄། །མི་བྱེད་དང་འབྲལ་སྤངས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་དང་དེ་བས་ལ་རྩལ་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཀྱེན་པ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། ཁོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ།
ཟས་སྟོམ་སོགས་འདོད་པ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རིགས་པ་དང་

ལྷན་པའི་སྟོང་བ་པོས་སྟོང་བ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་དག་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་བག་མེད་པས་མ་བྱེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མན་པའི་ཉེས་
པ་འོ། །མི་བྱེན་ཡང་ཉོན་གྱི་སྟོན་ས་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། རང་ལ་འོངས་

སྒྱེད་དེ་དག་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། །དངོས་པོའི་སྒྲོན་ས་ནི། ཆོ་འདི་འམ་ཕྱི་མར་སྒྲོན་སྒྱེད་པའི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲོང་བ་པོ་དེ་ལ་མི་འཕྲོད་པའི་རྒྱས་ཏེ་གཉིས་སོ། །དགོས་པའི་སྒྲོན་ས་ནི།
མ་གྱིན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འདུལ་འདོད་པ་དང་དེ་ལ་གྱིན་

ན་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་བསྐྱུང་བ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་སྒྲིམས་སྐྱུང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །རང་གི་འཁོར་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། འཁོར་
བསྐྱུས་པ་ལ་མནར་སེམས་ཀྱིས་གདམས་ངག་མི་འདོམས་

ཤིང་རྗེས་སུ་མི་སྟོན་པ་དང་མོངས་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་བྱམ་ཟེ་དང་བྱིམ་བདག་དད་པ་རྣམས་ལས་གོས་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་ན་བའི་གསོས་སྟན་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་
རྣམས་ཆོས་བཞིན་དུ་མི་ཆོལ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེས་

གཞན་གཉིས་དང་བག་མེད་ཀྱིས་མི་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་མི་སྟོན་ལ་ཆོལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །དེ་དག་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། ན་སྟེ་
སྒྱེར་མི་བཟོད་པ་དང་རྒྱས་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་སྟེ་གཉིས་

@91B སོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། མི་སྟོན་པ་དང་མི་ཚོལ་པའི་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བྲིམས་སྤྱང་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི། འཁོར་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའམ་རང་ཉིད་ཆོས་གོས་སོགས་ཆོལ་རྒྱས་པར་ཤེས་

པ་དང་། གདམས་ངག་དང་རྒྱུ་བསྟན་གྱིས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་དང་སྟོན་མཁུ་སྟེགས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་ཆོས་རྒྱུ་འོངས་ལ་དེ་ཡང་འདུལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་གིས་བསྟུ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཐུན་

པར་བྱ་བ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྒོ་དང་མཐུན་མི་འདུག །ཅིས་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །མཐུན་པར་མ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་

པ་མེད་པ་ནི། ན་སྟེ་སྦྱོར་མི་བཟོད་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དེ་མི་འཕྲོད་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྦྱར་གཞོད་པར་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་དང་འདོད་པ་
དེ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཡང་གཞན་ཆོས་མང་པོ་ལ་མི་འཕྲོད་ཅིང་མི་འདོད་

པ་སྟེ་དེ་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་བསྐྱེད་བ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་ཚར་གཅོད་པ་དང་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་ལྟོ་། །འདི་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བསྟེད་

པ་བརྟེན་མི་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་དག་གི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེར་བཤད་པ་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟེགས་པ་མི་བརྟེན་པ་དང་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལེགས་སོ་མི་སྟེར་ན་
སེམས་གཅིག་དང་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་

@92A ༄། །དུ་འགྱུར་བ་ནི་སྒྲུལ་ལྟར་རོ། །མ་བརྟེན་ཀྱང་ཉོན་གྱི་སྟོན་སྟེན་པ་མེད་པ་ནི། ན་སྟེ་བརྟེན་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་ཕ་རོལ་པོའི་གཏམ་རྟོགས་རྟོགས་སུ་སྟོད་པ་སྟེ་གཉིས་
སོ། །ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་པ་རྒྱུད་བས་ཡོན་ཏན་

བརྟེན་ན་མི་དགའ་བ་ལ་དེར་ཤེས་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། །བརྟེན་བྱའི་སྟོན་སྟེན་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་སྒྲུབ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་སོང་བ་སྟེ་གཅིག་གོ། །དགོས་པའི་སྟོན་སྟེན་ནི། མ་བརྟེན་པའི་ཐབས་དེས་
འདུལ་འདོད་པ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་བསྐྱེད་བ་དང་བརྟེན་

ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཁིངས་པ་དང་གཞོད་པར་འབྱུང་དུ་དོགས་ནས་དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་དང་ལུ་སྟེགས་ཅན་ཚར་བཅད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །ཚར་མི་གཅོད་པ་ལ་གཉིས་ལས།
ཆོས་མིན་སྟོད་པ་དབང་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི། རྒྱན་དུ་འཛམ་པར་

ཚར་མི་གཅོད། ཅས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྟོད་དབང་པ་དང་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་བསྐྱད་པར་རིགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟོན་མི་འབེབས་སམ་འབེབས་ཀྱང་ཆད་པས་མི་གཅོད་
པའམ་གཅོད་ཀྱང་མི་སྟོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སེམས་གཞན་

གཉིས་དང་བག་མེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉིས་པའོ། །མ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། དུས་ལ་སྟོད་པ་སྟེ་གཅིག་གོ། །ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྟོན་ནི། གཏམ་བྱར་མི་རུང་བ་
བཀའ་སྟོ་མི་བདེ་ཞིང་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་སྟེ་

བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་དང་ཤས་ཆེར་ངོ་ཆ་ཤས་པ་དང་བྲིལ་ཡོད་དང་ལྡན་པས་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །དགོས་པའི་སྟོན་སྟོན་ནི། སྟོ་འབེབས་པ་སོགས་བྱས་ན་འཐབ་
པ་དང་མཚང་འབྱུ་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་ཚྱོད་པར་འབྱུང་

@92B བར་མཐོང་ནས་དེ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་དགོ་འདུན་འབྲུག་ཅིང་འབྲེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་འགོག་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །འཐབ་པ་སོགས་བཞི་ནི་དང་པོ་སྤྱི་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་
ཤགས་ངན་དང་ལག་གིས་འབྱེད་པ་དང་སྒྲིའི་གར་འབྱེད་པ་ལ་གྲོ་

ལུང་པས་བཤད་དོ། །བསྟན་པ་ལ་འགས་པ་སོགས་དབང་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི། རྩ་འཕུལ་སྟིག་ལ་སོགས་མི་བྱེད། ཅས་པ་སྟེ། རྩ་འཕུལ་དང་མཐུ་སྒྲ་ཚོགས་དང་ལྷན་ན་སྒྲག་པར་བྱ་རིགས་པ་
སྒྲག་པ་དང་འདུན་པར་བྱ་རིགས་པ་རྣམས་འདུན་པར་བྱ་བ་དང་

བསྟན་པ་ལ་གནས་ཀྱང་སྟོམ་པ་དང་མི་ལྷན་ན་དད་པས་བྱིན་པ་མི་འཇུ་བས་དད་པས་བྱིན་པ་སྟོང་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རྩ་འཕུལ་གྱིས་སྒྲག་པ་དང་འདུན་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
པའི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཁ་

ཅིག་ལས་ཉས་བྱས་ཐ་མ་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་འདྲའོ། །སྒྲགས་སམ་རྩས་སྟོར་རོཞིས་རྩ་འཕུལ་ལ་སྐྱར་བའི་ཤས་ཆེར་ཞེན་པའི་ལུ་སྟིགས་ཡིན་ན་མ་བསྟན་
ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཉེས་བྱས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་

ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་རང་རང་གི་སྐབས་ལས་ཉམས་པར་འབྲེལ་པ་གསར་མས་བཤད་དོ། །སླིང་བཅེར་ལྷན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉིས་པ་མེད། ཅིས་པའི་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ནི། སྤར་བསྟན་པའི་སྐབས་པ་དང་དགག་པའི་སྒོ་

ནས་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སླིང་བཅེར་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་སྟེ་ཕན་པར་འདོད་པ་དང་གདུལ་བར་འདོད་པས་བྱས་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་པའོ། །དང་གི་
སྐབས་ནི། སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་དང་། །སྤྱག་

@93A ༄༄༅། །བསྐལ་ཆོར་བས་ཉིན་པ་དང་། །གཉིད་དང་སྟོན་པ་དག་ལ་ནི། །བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཉིས་པ་མེད། །ཅིས་པ་རྣམས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོས་
བཤད་དེ། སྐབས་འདིར་གཞུང་ལས་སེམས་འབྱུགས་པ་དང་

ཆོར་བས་ཉིན་པ་ལ་ཉིས་མེད་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་བཞེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆགས་པ་ཉས་པ་རྒྱུང་བར་གསུངས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཉིས་མེད་དེ་གཞུང་འདིས་བསྐྱས་པར་

བཞེད་དེ་འདི་ལེགས་མོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྒར་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་དངོས་སུ་བྱང་བ་ཤ་སྟག་སྡེ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གསུམ་ལ་བརྩམས་ནས་སྟོན་པས་མདོ་སྡེ་གཞན་དང་

གཞན་དུ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པའི་ཐོར་བྱ་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་མ་མོ་འདིར་སྟོགས་གཅིག་དང་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་ཚང་བར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་
རང་བཟོ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་བསྐྱབ་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་གྲུས་པ་སྦྱིས་པས་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞན་ལས་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་མཆག་ཏུ་གྲུས་པར་བྱས་
ཏེ་ཇི་ལྟར་བཅས་པ་ལས་མི་འགལ་པར་བསྐྱབ་པར་

བྱའོ། །བསམ་པ་གསུམ་ནི། དེ་དག་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནམ་པར་དག་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའི་བསམ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་བསམ་པའོ། །འདི་གསུམ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ནམས་ཀྱིས་འཆད་

@93B གྲིད་ལྟོ་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཚུལ་བྱིས་ས་གསུམ་ལ་སློབ་འདོད་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སློབ་པ་ལ་བཤད་ན་ལགས་པར་མཐོང་
ངོ། །དང་པོར་སྒྲོམ་པ་སྒྲུངས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཉིས་པ་མི་འབྱུང་བར་གྱུས་

པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བྱང་སའི་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོ་ཞེས་ཁས་འཆེ་བར་གནས་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ལྟར་བཙོས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་
འཆེ་བར་གནས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལེགས་

པར་སློབ་པ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི་གྲུབ་ནའང་ལེགས་གྱི་མ་གྲུབ་ནའང་དེ་ལྟ་བུས་མོད་སྒྲུལ་དུ་མི་བསམ་
པར་གནད་གྱི་གདམས་པར་བལྟས་ཏེ་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་ཡར་ཕྱིན་

དང་བསྐྱབ་བཞི་སྟོད་པ་ལ་མ་མཐར་བྱས་ཏེ་སྟོནྱལ་ས་ཆེན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩལ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་ཤེས་ནས་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་གཤེགས་པའི་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་བྱའི། བསྟན་པའི་གནད་མཐའ་དག་པར་

མི་ཤེས་པའི་སྟོང་བ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བལྟ་བར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི། མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་པ་
དང་མ་གྲུས་པ་སྟེ་ལྟང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞེས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཡང་ཆོས་

@94A ༄། །བཞན་སྤར་གསོ་བས་ཉེས་པ་ལས་གསོ་བར་བྱའོ། །ཕམ་པ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལས་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འདུས་ཀྱི་སོ་ཐར་
ལྟར་ཉེས་པའི་རིས་མང་པོ་མེད་དོ། །དེ་དག་བྱུང་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་

ཐེག་པ་པའམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་གང་རུང་བཤགས་པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་ཅིང་འཛིན་རྒྱས་པ་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་
སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྟན་ནི་དགོ་སྟོང་པ་མ་དགོས་ཏེ། དགོ་

ཚུལ་སོགས་ནི་སོ་ཐར་གྱི་ཡང་ལྷུང་བ་བཤགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །འཆགས་པའི་རྟོན་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་བཤགས་ཡུལ་རབ་བྱུང་ཡོད་ན་བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་ལ་ཡང་མི་རུང་ངམ་
སྒྲུལ་མོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་

བྱའི་ཆོས་བྱུང་ན་དེས་སྒྲེམ་པ་བཏང་བ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲར་ཡང་མོད་པར་བྱ་བར་གཞུང་འདིར་གསུངས་སོ། །བསྟུ་བར་ཡང་གལ་ཏེ་ཕྱིར་སྒྲུང་བའི་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་
ཡང་ཕྱིར་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བོད་ཁ་

ཅིག་ལན་གཉིས་ལས་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དང་པོ་སྒྲངས་པ་དང་ཕྱིས་ལན་གཉིས་ཏེ་ལན་གསུམ་བསྐྱར་དུ་གནང་གི་དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཆེན་པར་འགྱུར་བས་མ་
གནང་ངོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ནི། གཞུང་འདིར་ལན་གཉིས་ཞེས་

པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ལན་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། དང་པོར་སྒྲར་སྒྲངས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་པན་ཆད་མི་རུང་བའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཁྱངས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་
གཞུང་ལས་ཀྱང་ཆད་དེ་ལྟར་བཟུང་པ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

@94B ས་སྤྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བརྒྱལ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་བཤགས་ནས་འགྲི་བ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་བསམ་པ་དག་པས་སྤྱར་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །ལན་གཉིས་སུ་ཞེས་

བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཆད་པར་མི་གཟུང་སྟེ་ཐོག་མར་སྤང་བ་ལ་ལྟེས་ནས། བྱིན་ས་ཡང་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཟག་པ་འབྲིང་གི་ཉེས་པ་བྱུང་ན་
ནི་དེས་གསུམ་མམ་དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཉེས་བྱས་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ་

མདུན་ཏུ་འདུག་ནས་ཐོག་མར་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་བཟོད་དེ་དེ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསེལ། །བདག་མིང་འདེ་ཞེས་བགྲི་བ་ལ་ཇི་སྐད་ཡོངས་སུ་བཟོད་
པའི་གཞི་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་

ཀྱི་མོངས་པ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་བཟོད་ལ་ལྟག་མ་ནི་དགེ་སྟོང་ཉེས་བྱས་འཆགས་པ་ཇི་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །ད་ལ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་མོངས་པ་ཞེས་པའི་འོག་ཏུ་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་བའི་མིང་
བཟོད་དེ། དཔེར་ན་བདག་བསྟོད་དམ་གཞན་ལ་སྟོད་པ་

བྱུང་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེ། །ལྷག་མའི་ཚིག་ནི་འབྲེལ་པ་རྙིང་མ་ལས། དེ་དག་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་བདག་འཆགས་ཤིང་མཐོལ་ཏེ་མི་འཆབ་པོ། །འཕགས་ཤིང་མཐོལ་བས་བདག་བདེ་
བར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་མཐོལ་ཞིང་མ་འཕགས་ན་

བདེ་བར་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྟོང་གྱིས་འདི་རྣམས་ཉེས་པར་མཐོང་ངམ་ཞེས་སྒྲུས་ན་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྒྲུ་པར་བྱའོ། །ཕྱིས་ཀྱང་སྟོམ་པར་བྱེད་དམ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ཚེས་བཞིན་འདུལ་བ་
བཞིན་དུ་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་སྤྱི་བོས་ནོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་

@95A ༄། །ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་པ་གསར་མ་ལས་ནི། ཤས་ཤིང་མཐོང་ལ་དྲན་ན་ཚེས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་དུ་ཤིན་དུ་ལེགས་
པར་སྤྱི་བོས་ནོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་འཕགས་ལ། དེའི་ཚེ་ལྟས་གྱི་

སྟོང་ལམ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྣམས་ལ་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་ཕྱག་བྱས་ལ་དམའ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཙག་ཙག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་པ་གཞན་
རྣམས་སུ་སྟོམ་མམ་ཞེས་ངོས་པའི་ལན་དུ་ལེགས་

པར་བསྐྱམ་པར་བགྱིའོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་དོ། །ཀུན་དགྱིས་རྒྱང་དུས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཚོད་བྱང་བ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ་
སྟེ་ཚོག་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །གང་གི་མདུན་དུ་

བཤགས་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་མཐུན་པའམ་བཤགས་ཡུལ་འོས་པ་མེད་ན་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་བསྐྱམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེས་པ་དེ་ལས་བྱུང་
བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་རྩིན་སྲུང་སོགས་

གྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར། སྟོམ་པ་སྦྲར་ཡང་སྦྱང་པར་བྱ། །ཟག་པ་འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས། །གཅིག་གི་
མདུན་དུ་ལྟག་མ་རྣམས། །ཉོན་མོངས་མི་མོངས་བདག་

སེམས་བཞིན། །ཞེས་པས་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཀྱང་པ་ཐ་མའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ནི་མཐུན་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་རང་གི་
སེམས་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ཡོད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་དུལ་བ་

@95B དང་ཞི་བ་དང་ཕྱིས་མི་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དབང་དུ་བྱས་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཡང་བཤགས་པར་བྱའོ། །རང་གི་སེམས་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་
དཔེ་བསྟན་པས་ཀྱང་ཉམས་པ་གསོ་པའི་ཐབས་གཞན་བསྟན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་

ཞི་བ་འཛོམས་བཤད་ཅིང་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཐུན་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་ཞེས་སོགས་དངས་ནས་ཚུལ་དེ་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོས་
ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་གི་ལྟངས་དང་ཉམས་བྱས་གཞན་རྣམས་ནི་ཕྱིར་བཅོས་པའི་

ཚུལ་གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ་འདི་ལྟར་རྒྱང་འབྲིང་གཉིས་ནི་གནས་དེར་གསུམ་དང་གཅིག་མ་རྟེན་ཀྱང་གཞན་དུ་འཛོལ་དགོས་ལ་ཉམས་བྱས་ལ་ནི་གནས་དེར་གང་ཟག་གཅིག་མ་རྟེན་ཀྱང་
གཞན་དུ་འཛོལ་མི་དགོས་ཏེ་རང་སེམས་ལ་བསྡུམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་

བའི་ཕྱིར་མ་ངེས་ལ་སྤང་མ་གཉིས་ནི་ངེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གསུམ་ལ་ཞེས་པ་དང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཞེས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་རིགས་པས་གསུམ་ལས་ཉུང་བ་ལ་
བཤགས་ཀྱང་མི་འདག་ན་བསྡུམས་པས་འདག་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། བདག་

སེམས་བཞིན་ཞེས་བྱང་ས་ལས་མ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོན་པ་ནི་ལོག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་མི་མོངས་བདག་སེམས་ལའོ། །ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ས་ལས་ཀྱང་འབྲིང་དང་
ཚུང་དུའི་ལྟང་བ་ལ་གསུམ་དང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཞེས་པ་དང་ལྟང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་

མཐུན་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་སེམས་ཀྱིས་སྡོམ་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་རྙིང་མའི་ལུགས་སུན་འབྲིན་པར་སྒྲུང་དོ། །འདི་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ་བྱང་སེམས་ལས། ཀུན་ནས་
ད་ཀྱིས་པ་རྒྱུད་དུས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བྱང་བ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་

@96A ༄། ཉེས་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ་བའོ་གང་ཟག་མཐུན་པ་མད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་བསམ་པ་
ཐེག་པ་ནས་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཕྱིན་ཆད་བྱང་

བསྐྱམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེས་པ་དེ་ལས་བྱུང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟག་པ་རྒྱུད་དུའི་ཕྱིར་བཅོས་ཉེས་བྱས་གཞན་རྣམས་དང་འབྲ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ་དེ་རུང་ན་ཟག་པ་
འབྲང་གི་ལྟང་བ་ལ་ཡང་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཏེ། བསམ་པས་

ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་གི་ཆད་ལས་ལ་ངེས་པར་མི་སྟོས་པ་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་སྤྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བྱངས་ལས། བདག་སེམས་བཞིན་གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་
བཤགས་ན་འདག་པ་བཞིན་དུ་དེ་མེད་པ་ན་རང་གི་སེམས་ལ་བསྐྱམས་

པས་འདག་པར་གསུངས་པས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཡུལ་ཡོད་ན་གཅིག་ལ་བཤགས་དགོས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཡོད་
ཀྱང་སེམས་ལ་བསྐྱམས་པས་འདག་གོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།

ཁྱད་པར་མེད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟག་པ་རྒྱང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་ཞེ་ལཱ་ནི་ཡུལ་ཡོད་ན་བསྐྱམས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པས་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་
བྱའོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་

བཤགས་ན་ནི་ངོ་ཚ་དང་བྲིལ་ཡོད་སྐྱི་སྒྲ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་མ་གྲུབ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལྷན་བཅས་བསམས་ནས་བཤགས་པར་བ་སྟེ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ལེན་ལས། བདག་གི་འཁྲུལ་པ་རྣམས་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་ཉེས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་ཤིང་

@96B ཉེས་པར་མཐོང་ནས་ཀྱང་གཏོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བ་འཆགས་པར་བྱེད་དེ།
ཞེས་དང་བྱང་སའི་ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། ཡང་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་

འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་གི་བའི་བསྐྱབ་པ་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲོགས་བཙུ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་འཆགས་པར་
བྱེད་ལ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འཇིན་དུ་འཇུག་གོ །དེ་ལྟར་རྒྱན་

མི་འཆད་པར་འབྲུལ་པ་ས་སོར་བཤད་ན་ཆོགས་རྒྱང་དུས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བདུས་ལས་ནི་ནམ་མཁའི་
སྤྱིང་པོ་ལ་མྱི་ལམ་དུ་བཤགས་པའི་རྩྱལ་དང་བྱེད་པར་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

རྒྱང་བ་ལྷི་བ་དང་ཡང་བ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཉ་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་པ་ལས་གསུངས་པའོ་ཞེས་དེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱིར་བཙོས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
བསྐྱབ་བདུས། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏ། ལྟ་རིའི་བྱ་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ་ཞེ་སྤང་དང་ལྷན་པ་དང་གཏི་མུག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ་
ལྷ་རིའི་བྱ་དུ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དྲང་པོས་ཐོག་མའི་ལྷུང་བ་སྟེ་བཅུ་

ལས་ལྷི་པ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ལྷ་ལས་ལྷི་བ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱའོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་མིག་གིས་ལྷ་བ་དང་གཞོད་སེམས་
ཀྱང་ལྷུང་བ་སྟེ་གང་ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་ཡང་བཤགས་

@97A ༄། །པར་བྱའི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཆོམས་མད་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ལྷུང་བ་དང་བྱད་མེད་ལས་ལྷུང་བ་བྱང་བ་དང་ལག་པ་ལས་ལྷུང་བ་བྱང་བ་དང་བྱེད་ལས་ལྷུང་བ་
བྱང་བ་དང་མཆོད་རྟོན་ལས་ལྷུང་བ་བྱང་བ་དང་དག་འདུན་ལས་ལྷུང་བ་

བྱང་བ་དང་། ད་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྷ་ལ་གཅིག་བྱས་ཉིན་མཆོད་དུ་ལྷི་བ་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲུར་གསར་ལས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་ལས་ནི། ཉིས་པ་དང་པོའི་ལྷི་བ་

ནི་ཚོགས་བཅུ་ལ་དང་པོར་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་པས་ཉིས་པ་སྟེ་བ་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ཞི་སྒྲུང་དང་ལྷན་པ་ནི་ཡུལ་བཅུ་ལ་བཤགས་སོ། །ལྷུང་བ་ཡོད་པ་སྟེ་བ་རྣམས་
སྟེ་ལྷུ་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཅོས་ཏེ་དེ་ནི་སྟེ་བ་

གཉིས་པ་གཏི་མུག་དང་ལྷན་པ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །འདི་ལ་མདོ་ལས། བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་ནས་འཛིན་པའི་ཉིས་པ་སྟེ་བ་ནི་ཚོགས་ལྷུ་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། བསྐྱབ་བཏུས་སུ་
ཉིས་པ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་

བཤགས་པར་གསུངས་པ་དང་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་དང་ཆགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱད་པ་རྣམས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་འགྱུར་མ་དག་གོ། །བྱད་མེད་ཀྱི་
ལག་པ་ནས་འཛིན་པ་སོགས་གསུམ་ནི་གཅིག་

གམ་གཉིས་ལ་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་འགྱུར་རྙིང་ལས་སྟེ་བར་བཤད་ཀྱང་འགྱུར་གསར་ལས་ཡང་བར་བཤད་པ་ལེགས་སམ་སྟམ་མོ། །ད་ལྟའི་མདོ་ལས་ནི་གཞོད་སེམས་མ་བྱུང་ཡང་
བསྐྱབ་བཏུས་སུ་གསུངས་པས་མདོ་ལ་ཆད་པར་གསལ་

@97B ཡོ། །ཞེ་སྒྲིང་དང་ལྷན་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ལྷི་བར་བཤད་པ་དང་གཞོན་སེམས་ཡང་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་བ་ནི་རྒྱུད་མ་འབྲུགས་པའི་འཆོ་བའི་བསམ་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་
འདྲའོ། །མཚམས་མེད་སོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལྷི་བ་རྣམས་ལྷུང་བཤགས་ཀྱིས་

ཉིན་དང་མཚན་དུ་སྒྲིང་བར་གསུངས་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བྱས་པ་ལྷ་བྱས་རྣམ་སྤྲིན་མི་འདག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །སྒྲོད་འཇུག་ལས། ཉིན་དང་
མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་

དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྟན་པས། ལྷུང་བའི་ལྷག་མ་དེས་ཞི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རྩ་ལ་ནི་རྩ་ལྷུང་གི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བའམ་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལྷུང་པ་ལས་གཞན་
པ་བརྟེན་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་

ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་དང་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་བསྟན་པས་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་སྤྲིག་བཤགས་ཡི་རང་བསྟོན་བ་གསུམ་ལ་ཤེས་འབྱུང་སྟོན་གྱིས་བཤད་དེ་
ལྷུང་བཤགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །གཞན་གཉིས་དག་གི་ལྷས་རྟེན་གྱི་

སྟོབས་ལ་བཤད་པས་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་མཐའ་ཡས་པས་སྤྱིར་བཙུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལས་གཞན་
པའི་ལྷུང་བའི་དག་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་སེམས་

མེད་ན་སྤར་བྱས་སྐྱངས་ཀྱང་འདག་དགའ་བ་ནི་བྱམས་པ་སང་གི་སྐྱའི་མདོ་ལས། བྱས་པ་ཡང་སྤྱི་མའི་ཆོ་སྤྱི་མའི་དུས་ལྡན་བརྒྱ་ཐམ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པར་འབྱུར་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཆོ་
ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔར་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ་དག་

@98A ༄། །ནི་ལྷུང་བ་ལྷག་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞང་ལུས་མ་བསྐྱམས་པ་དང་ངག་མ་བསྐྱམས་པ་དང་ཡིད་མ་བསྐྱམས་པས་སྤྱིག་པའི་ལས་ལྷག་པར་སྤྱད་ནས་ཀྱང་ཉེས་པ་
བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་དག་པར་འབྱུར་བར་སེམས་གྱིས་སྤྱིན་ཆད་སྟོམ་པར་

ཡང་མི་བྱེད་ལ། སྤྱིན་ཆད་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྤྱིར་སྟོམ་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ངས་ནི་སྟོན་བྱས་པའི་སྤྱིག་པའི་ལས་ཟད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་
བསྟན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་མི་སྤྱིན་པོ་དེ་དག་ནི་ལྷག་པར་ལྷུང་བ་མངོན་

པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེས་པ་བཤགས་ཤིང་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བར་སེམས་ཤིང་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིར་བཅོས་
པའི་ཐབས་ནི་ཚུལ་གྲིམས་དག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤིན་

ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་བས་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ཆགས་པ་ཉེས་པ་རྒྱུང་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། སྟོན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི་པལ་ཆེར་ཞེ་
སྤང་ལས་འབྱུང་གི་འདོད་ཆགས་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་དེ་ལ་བྱམས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཅི་སྟོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་བྱ་
བར་རིགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་

ལ་སྤང་བ་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ཏེ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཕན་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཆགས་སྐྱེས་ལྟར་མི་འགྱུར།

@98B འདི་ཡི་ཞེ་སྒང་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །སེམས་ཅན་ཀུན་དང་འགལ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཉུགས་པའི་བྱང་
སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ལྷུང་བ་གསྒྲ་བྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་བྱུང་བ་དང་ཞེ་སྒང་

དང་ལྡན་པའི་ལྷུང་བ་གཅིག་བྱུང་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན་ཞེ་སྒང་གི་ལྷུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་སྟེ། འདིས་སེམས་ཅན་གཏོང་ལ་སྒྲ་མས་སེམས་ཅན་སྟུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཉོན་མོངས་པས་སེམས་ཅན་སྟུད་པ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་འཛུམ་པ་དང་

འཇིགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟོད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ནི་འབྲུལ་པའི་གཞི་ཆེ་བས་རྒྱལ་སྤྱུ་ཞི་བ་ལྷས་
དེའི་དགོངས་པ་བཤད་དེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། འདིའི་དགོངས་པ་

གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྟུད་པ་ཉིད་དེ་སྒྲར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྲམ་ཟེའི་བྲིུ་སྐར་མའི་
བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་གནང་བའི་འདོད་

ཆགས་ཡིན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གང་རུང་རུང་ལ་མིན་ཏེ། མདོ་དེའི་གོང་དུ་སེམས་ཅན་སྟུང་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལྟར་
བར་མི་འགྱུར་བ་རྟེན་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་།

བསྐྱབ་བརྟས་ལས། བརྟན་པ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་སྒྲིང་བཅེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་ད་མ་ཐག་ཏུ། ཉེ་བར་འཁོར་དེ་ལ་གང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་འཇིགས་

@99A ༄། །ཀྱི་ཞུང་དང་ལྡན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་ཞུང་དང་ལྡན་པའི་ལྟར་བས་འཇིགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐབས་ལ་

མཁས་པ་ཡང་གང་ཞེན། གང་དག་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་ཇི་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཏོང་བ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །ཞེས་སྒྲིང་ཇི་ཆེན་པོའི་ཙུ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་དང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་

བསྐྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་གཉིས་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་མཛད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་བྱམས་པ་ལ་བྱེད་ན་ཞེ་
སྒྲུང་དང་གཉིས་ཉིས་པ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་དོགས་པ་རྟོགས་ལྷན་

ལ་འོང་ས་མེད་པས་དེའི་དོགས་པ་གཅད་མི་དགོས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིས་པ་མེད་ན་རྟ་ཅང་ཐལ་བས་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་

པའི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་པ་ཉིས་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཞེ་སྒྲུང་ལ་ནི་གཞོད་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་ཁྲོས་པ་ལ་ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིན། སྐབས་ཕྱི་ན་དའི་བག་ཆགས་གཡོས་པར་འགྱུར་བས་
སྤིང་རྗེ་ཉམས་པའི་ཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཅད་ན་རྩ་བ་བཅད་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འོག་ནས་བསྟན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཕན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྤིང་རྗེ་ཉམས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་པོའི་རྒྱན་ཉམས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནང་བའི་སྐྱབས་མེད་ལ། བྱང་སེམས་

@99B ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོ་ཡང་བྱ་མོ་དཔལ་ཡོན་ཅན་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཤི་འཕོས་པ་ལྟར་སྐྱེས་ལ། བྱང་སེམས་ལ་སྤང་བ་ནི། ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐྱལ་པར་ནི། །དཔྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་

བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲུལ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་ཆགས་པ་ལྟར་བ་མིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དགོངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ལྟར་བ་ཆེ་རྒྱུ་གི་དབྱེ་བ་ནི། བྱང་

སེམས་ཀྱི་ཉིས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་གཞི་བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདུལ་བའི་མ་མོ་བསྐྱས་པ་ལས། རྣམ་པ་ལྔས་ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་བསྐྱན་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དང་པོ་ངོ་བོ་

ཉིད་ལས་རྒྱུ་དུ་སོགས་བཞག་པ་ནི། བམ་པ་ནི་ཆེན་པོ་ལྷག་མ་ནི་འབྲིང་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་རྒྱུ་དུ་འོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཕམ་ལྷག་རྣམས་ལྷི་ལ་ལྟར་བྱེད་དང་སོར་བཞགས་གཉིས་འབྲིང་ཉིས་བྱས་ནི་ཡང་བའོ། །བྱེད་པ་ལས་ནི་མི་ཤས་པ་

དང་བག་མེད་གྲིས་བྱས་པ་རྒྱུ་རྩེན་མོངས་མང་བས་བྱས་པ་འབྲིང་མ་གྲུས་པས་བྱས་པ་ཆེན་པོའོ། །བསམ་པ་ལས་ནི། དུག་གསུམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྲིས་བྱས་པ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲིང་
ཆེན་པོའོ། །གཞི་ལས་ནི། བསམ་པ་མཚུངས་པས་གཞི་རང་

བཞིན་གཅིག་ལ་པས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ་ཞེ་སྒྲུང་གི་ཀུན་དགྲིས་མཚུངས་པས་དུད་འགོ་དང་པ་མ་མ་ཡིན་པའི་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་དང་མིར་གྱུར་པའི་པ་མ་བསད་ན་
རིམ་པ་ལྟར་ལྟར་བྱང་དང་མཚམས་མེད་མིན་པའི་པམ་པ་དང་མཚམས་

@100A ༄། །མེད་པའི་པམ་པར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་ལས་རྒྱུ་རྩེན་གསུ་འགྱུར་བ་ནི། ལྟར་བ་གཅིག་ནས་ལྟའི་བར་དུ་བྱང་བ་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་རྩེན་དང་དུག་
ནས་བྱངས་ཤེས་པར་བྱ་རྣམས་པའི་བར་དུ་བྱང་ལ་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་བྱེད་

པ་ནི་འབྲིང་དང་ལྟར་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་འདི་སྟེད་དོ་ཞེས་བྱངས་ཤེས་པར་མི་རྣམས་པ་ནི་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་འདིར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཞི་གཉིས་ཇི་བཞིན་མི་སྦྱར་བར་སྐབས་
དང་བསྟན་ལ་གཞན་གསུམ་འདྲའོ། །དེ་ལ་མི་ཤེས་པས་ལྟར་

བ་འབྱུང་བ་ནི། ལྷུང་བ་མ་ཐོས་ཤིང་མ་རྟོགས་པས་སྒོ་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ལྷུང་བ་ལ་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་འདྲ་ཤེས་ནས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའོ། །ཤེས་ཀྱང་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ལྷུང་བ་ལ་སྒོ་བྱང་ཡང་
བརྗེད་ངས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་

པས་བྲན་པ་ཉི་བར་མི་གནས་པ་ལས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའོ། །ཉོན་མོངས་མང་བས་འབྱུང་བ་ནི། དུག་གསུམ་ཤས་ཆེ་བས་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལོ་སྒྲིམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་འབྱུང་
བའོ། །མ་གྲུས་པས་འབྱུང་བ་ནི། ལྷུང་བ་ལ་སྒོ་བྱང་

ཡང་དམན་པ་ལ་མོས་ཤིང་། སྒོན་རྒྱ་མ་སྤྱད་པས་དགེ་སྦྱོང་གི་རྩལ་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་མྱང་འདས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་རྗེས་མེད་པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་མི་
འདོད་པ་དང་མ་གྲུས་པས་ཅི་འདོད་དགུར་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའོ། །

དེའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་འདུལ་བའི་མ་མོ་བསྐྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
བཞི་པོ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ལྷུང་བ་ལ་མཁས་

@100B པ་དང་བློན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟན་པ་དང་ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉིན་པོ་ལ་འབད་པ་དང་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་དང་སྟོན་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །དྲུག་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱ་ནི། བྱང་སེམས་རང་གི་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ཡུན་

སྐུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཐོག་མར་རྩལ་བྲིམས་དག་འབྲལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་སྟོ་གསུམ་གྱི་ཀྱན་སྦྱོད་དག་པ་དང་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་བག་ཡོད་པ་ཤས་ཆེར་གནས་པས་

ཉིས་པ་རྒྱན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་ཐ་མར་བརྒྱལ་བྱས་ན་ཡང་སྟོག་པ་འཆགས་པར་བྱེད་པའོ། །འདིས་ནི་ལྟུང་བས་དག་པར་མཐོང་ནས་ཉིན་དང་མཚན་དུ་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་བས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་སོ། །བསམ་པ་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཆོས་ནས་ཇི་ལྟར་

འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་བསམ་པས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡན་གྱི་འཚོ་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དོན་དུ་གཉེར་གྱི་མི་གཉར་པ་མ་ཡིན་དགོས་སྟོང་གི་རྩལ་དང་མྱང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་གྱི། མི་གཉེར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བས་

དག་བ་རྣམས་ལ་བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་ལེ་ལོས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བཙོན་འགྲུས་མི་ཞན་པ་དང་སྒྲིག་པ་མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་འདྲིས་པའོ། །མི་དག་བ་ཇི་འདྲ་བ་ཞི་
ན། ཆོ་འདི་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཕྱི་མ་ལ་སྲིད་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་།

པའོ། །དང་པོའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ལུས་སེམས་གདུང་བས་རིམས་ནད་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྒྲུག་བསྐྱལ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་
ན་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་ཤི་གཉིས་འདྲན་པའོ། །དག་

@101A ༄༄༅། །སྤོང་གི་ཚུལ་ནི། ས་བཅུར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མྱང་འདས་ནི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཏེ་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བྱར་ཇི་ན་སྐྱ་ཏ་སོགས་
འཆད་དོ། །འདིས་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པའོ།

སྤོན་གྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱིས་ཆོ་རབས་སྒྲ་མར་སྒྲིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་བར་ཆད་སྤངས་པའི་དག་བ་བྱས་པས་རང་ཉིད་གོས་ཟས་དང་
མལ་སྟན་དང་ན་བའི་གསོས་དང་། ཡོ་བྱད་གཞན་གྱིས་མི་ཕོངས་ལ་

གཞན་ལ་ཡང་བགོ་བཤའ་བྱེད་ནུས་པ་ལོ། །འདིས་ནི་ཕོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་རེག་པ་ལོ། །ཕུན་ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཕོངས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ལ་རེག་པར་གནས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་

དང་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་ལྷག་མ་དཀའ་བ་སོགས་བདུན་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཐམས་
ཅད་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །གསུམ་པ་བཤད་པ་དེའི་རབ་

ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་བདུན་ཏེ། དཀའ་བ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་བར་རོ། །དང་པོ་དཀའ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ལ་དབང་ལྷག་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་འདུག་པ་ལས་དེ་གཉིས་
སྤངས་ནས་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ལོ། །དེ་ལ་གང་གིས་ལོངས་

སྤྱོད་པའི་ལུས་འབྱོར་བ་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གཉིན་འདབ་བུམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མང་བ་དང་གང་གིས་བསྐྱབས་པ་བྲན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཟས་
ལ་སོགས་པ་མང་བ་སྟེ་བཞིས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ལོ། །གང་གི་

@101B ཕྱིར་སྤྱོད་པ་འཆོ་བ་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པས་ལྔ་འོ། །དགའ་བཙན་པས་དེ་དག་ལ་ཅི་འདོད་འདོད་དུ་དབང་བསྐྱུར་བས་དབང་ཕྱུག་ཆེ་བའོ། །འབྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་དབང་དང་ཕྱུག་པ་སོ་སོར་
འཆད་དོ། །དགའ་བ་གཉིས་པ་ནི། ཉམ་ཐག་སྟེ་སྟོག་ལ་ཐུག་གྱང་སྟོམ་པ་སྒྲངས་པ་དེ་བག་ཙམ་

ཉམས་པར་ཡང་མི་བྱེད་ན་སྟོམ་པ་མེད་པར་ལྟ་ག་ལ་བྱེད་པའོ། །དགའ་བ་གསུམ་པ་ནི། སྟོམ་པ་སྒྲངས་ནས་ཇི་སྟིད་འཆོའི་བར་དུ་རྒྱ་བ་དང་གནས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བག་
ཡོད་ལྡན་དང་བྲན་ཤེས་མཆོག་དང་ལྡན་པས་རྩལ་བྱིས་ས་ལ་ཉེས་པ་སྤྲོམ་འོ།

འབྲེལ་པ་ཡང་མི་འབྱུང་ན་ལྷི་བ་ལྟ་ག་ལ་འབྱུང་བའོ། །འབྲེལ་བ་གཞན་དག་དང་པོར་ལེན་དགའ་བ་དང་བར་དུ་སྤྱང་དགའ་བ་དང་ཐ་མར་མཐར་ཕྱིན་དགའ་བ་གསུམ་དུ་འཆད་གྱང་ཡོན་
ཏན་འོད་གྱིས་ལེན་པ་དང་སྤྱང་དགའ་བ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྱང་དགའ་

བར་འཆད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་གྱི་སྟོན་སྤྱང་དགའ་བ་ནི་སྟོག་འཆད་པ་ལ་ཐུག་གྱང་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་གཞི་དང་དུས་གྱི་སྟོན་སྤྱང་དགའ་བ་ནི་མ་ཤི་བའི་
བར་དུ་ཉེས་པ་སྤྲོམས་གྱང་མ་གོས་པར་སྤྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གསུམ་

ལ་ད་ལྟ་དངོས་སུ་སློབ་པར་མ་རྟུལ་ན་ཡང་སློན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱངས་པས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློན་ས་ཚུལ་བྲིམས་ནི། གཞི་ལས་ཡང་དག་
པར་སྦྱངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། དེ་ལྟར་ཀྱི་སློབ་བས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་

ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། སེམས་པ་དང་འདྲ་བྱེད་པ་དང་སློན་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་སྟེ་རྟུལ་པ་སང་པ་པར་སློན་གྱི་ཏྲགས་དང་ལྡན་པའི་
རིགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལུས་

@102A ༄། །ངག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འཇུག་པའོ། །གོམས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། སློན་ཡུན་རིང་མོ་ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སློན་གྱི་ཆོ་རབས་
གཞན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

ཉིས་པ་ཀུན་དུ་སློབ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དགའ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་ལ་དག་པ་ཀུན་དུ་སློབ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་འདོད་པའོ། །ཐབས་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། གཞན་འདུལ་བའི་
ཐབས་བསྐྱབ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་ངག་

གི་ལས་དག་བ་འཇུག་པའོ། །བསྐྱ་བ་བཞི་ནི་ཟང་ཟིང་གིས་སྤྱད་པའི་སྤྱིན་པ་དང་བསྐྱས་པ་ལ་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་འདོམས་པའི་སྤྱན་པར་སྐྱ་བ་དང་སྐྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དོན་
སྤྱོད་པ་དང་གཞན་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་རང་ཡང་ད་ལྟར་གནས་པའི་དོན་

མཐུན་པའོ། །དེ་བཞིན་ནི་རྩལ་གྱི་མས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་བྱར་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོའོ། །གསུམ་པ་གྱིས་བྱ་དམ་པའི་རྩལ་གྱི་མས་ནི། ལུ་སྟེ་རང་ཡང་རྩལ་གྱི་མས་དང་ལྡན་པ་
དང་གཞན་ཐ་མལ་བར་གནས་པ་དག་རྩལ་གྱི་མས་

ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་རྩལ་གྱི་མས་ལ་ཞེ་སྤང་བ་རྣམས་ལ་དེའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པས་མནར་སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཆོས་མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་
ཡིད་དགའ་ཞིང་ཕྲག་དོག་མེད་པ་དང་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཆོས་

བཞིན་ཏུ་ཕྱིར་འཆོས་པའོ། །དེ་ལུ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་ཞིང་དོན་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་པའི་དམ་པའི་ལས་དང་ལྡན་པས་དམ་པའི་རྩལ་གྱི་མས་ཏ་དང་པོ་དང་ཐ་མས་རང་གི་དོན་དང་ལྷག་
མ་གསུམ་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པས་སོ། །བཞི་པ་རྣམ་

@102B པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་མཁས་ནི། རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་རྣམ་པ་བདུན་མོ། །རྣམ་པ་དྲུག་གི་དང་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བབྱང་བས་གནས་ཚུགས་པ་དང་། བྱང་རྒྱ་བ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པས་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ནི། འདོད་པའི་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་དང་མཐུན་པ་ནི། ངལ་ཞིང་དུ་བ་པར་བྱེད་པའི་མཐའ་སྤངས་པས་དོན་མེད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བའོ། །ཏྲག་

ཏུ་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་སྤངས་པ་མི་འབྱལ་བར་རི་སྟོད་འཛོལ་བར་དུ་སྟོད་པས་བསྐྱབ་པའི་བར་གཅོད་པ་སྤངས་པའོ། །བརྟན་པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་ལ་མི་ལྟ་བས་དེ་གཉིས་དང་རང་གི་ལམ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པས་ཕས་ཀྱི་ཤོལ་བ་དང་དང་སྤང་བུ་འགོག་པ་ལ་སྲན་འཇུགས་པས་

ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་ཤོན་ཞིང་མི་འཕྲོགས་བའོ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ནས་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ཏེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གནས་སུ་སྡོམ་པ་མི་ལན་པས་ཕས་ཀྱི་ཤོལ་བས་ཟིལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་འཆད་མོད་

ཀྱང་བསྐབ་པ་མི་འབྱུང་བ་སྤར་བཤད་ཟིན་པས་འདིའི་དོན་མིན་ནོ། རྩེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་ཉན་ས་ནས་འབྱུང་བའི་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱན་བཅུ་བདུན་ནོ། དེ་ཡང་ཉན་ས་ལས་སྒྲེམ་དུ་མཛད་པ་
ནི། དད་ལྡན་གཡོ་མེད་ནད་ཉུང་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཤེས་རབ་འདོད་རྩུང་

དང་། རྩོལ་ཤེས་གས་སྤྲད་གང་སྤྲ་དང་། རྒྱུངས་དང་མཛས་དང་བྱོད་རིག་དང་། རྒྱེས་བྱ་དམ་ཆོས་མཁས་རྟགས་དང་། བཟོད་དང་ངེས་དང་གུ་ཤོམ་ཡིན། ཞེས་པའོ། རྣམ་པ་
བདུན་གྱི་དང་པོ་ལྟོག་པའི་རྩེལ་ཁྲིམས་ནི། གཏན་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་

@103A ལྷོ། རྩོག་གཅོད་སོགས་ཉིས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། འཇུག་པའི་རྩེལ་ཁྲིམས་ནི། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བ་སྤྱད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པ་ལ་སྒྲོབ་པའོ། རྒྱན་ནས་སྤྲང་བའི་རྩེལ་ཁྲིམས་ནི། རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་

པས་འཇུག་ལྟོག་གཉིས་བསྐྱང་བའོ། དེ་གསུམ་ནི་རྩེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བའོ། རྒྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་རྩེལ་ཁྲིམས་ནི། ས་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པའི་
མཆན་འགྲུབ་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ལ་འཇུག་པའོ། ལྷག་པའི་སེམས་སྤྲིན་

པར་བྱེད་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །སྤྱག་པའི་འགོ་བ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི། ལྷ་མིའི་ལུས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲས་བྱུ་འགྲུབ་པར་

བྱེད་པ་ལོ། །དེ་བཞི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བྱུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལོ། །དེ་བཞིའི་དང་པོ་ནི་དགོ་བ་སྤྱད་པ་དང་བར་པ་གཉིས་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་ཐ་མ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་སློབ་
དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་ལཡང་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་དྲུག་ནི་ཡོན་

ཏན་གང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་བདུན་ནི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བྱུའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་བཞད་དོ། །ཟླ་པ་ཕོངས་ཤིང་འདོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བརྒྱད་དེ་
གསེད་པ་སོགས་བརྒྱད་རང་ཉིད་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་བརྒྱད་པོ་

འདོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་ན་བསད་པ་སོགས་གྱིས་ཕོངས་པ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་ལ། བདག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བདག་གི་
ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སློབ་གྲི་ཕྱིར་

@103B ཡང་གཞན་ལ་མི་འདོད་པ་བརྒྱད་མི་སྟོད་པ་འོ། །མི་འདོད་པ་བརྒྱད་ནི། གསོད་པ་དང་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་པ་ལ་གཡེམ་པ་དང་། རྩོན་དང་སྤྲ་མ་དང་ངག་རྩལ་པོ་དང་ཆོག་བཀྲལ་
བ་དང་ལག་པ་བོང་བ་ལྷག་གིས་བསྐྱེད་ཞིང་རྣམ་པར་འཛོལ་བའི་རིག་པ་སྟེ་ཕྱི་མ་གསུམ་

མི་སྐྱུག་པའི་རིག་པ་འོ། །འདོད་པ་བརྒྱད་ནི་དེ་དག་ལས་བསྐྱོད་པ་ཆོ་རིང་བ་དང་ལོགས་སྟོད་ཆེ་བ་དང་རྩུང་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱུ་བ་དང་འཁོར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པ་ཐོས་པ་དང་དོན་
དང་ལྷན་པའི་གཏམ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རིག་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་འདོད་པའི་

ཕོངས་པ་བརྒྱད་སེལ་བ་དང་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་གྲིམས་ལ་ཕོངས་ཤིང་འདོད་པའི་རྩལ་གྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །དུག་པ་ཆོ་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་
རྩལ་གྲིམས་ནི། རྣམ་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་ལྔར་བྱེད་བས་དགྲའོ། །དེ་ལ་རྩལ་གྲིམས་

རྣམ་པ་བཞི་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩལ་འཕྲུག་པ་དགག་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི་དེ་ལས་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གནང་བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བདེ་བའི་རྩལ་མི་
འཕྲུག་པ་རྣམས་ལ་ནི་གནང་བ་སྟེ་རྩལ་གྲིམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གནང་བཀག་

གི་གནས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་བསྐྱབས་པ་ལྟམས་ནི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། གནང་བཀལ་གི་གནས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཆར་གཅོད་པར་ལོས་པ་
ལྟམས་ནི་ཆར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་བཞི་ལ་རང་གི་ལྷས་ངག་གི་

ལས་ཡོངས་སྤྱད་པར་འཇུག་པའོ། །རྣམ་པ་ལྔ་ནི། རྩལ་བྱིམས་མ་གཏོགས་པ་པར་བྱིན་ལྷག་མ་ལྔ་དང་ལྔན་པའི་རྩལ་བྱིམས་ལྔའོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་སེམས་རང་དང་སེམས་ཅན་གཞན་
ལ་འདི་བྱིར་བདེ་བར་འགྱུར་བས་ན་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་བར་

@104A ལྟོ། །འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིན་པས་ནི་སྤྱི་མ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་བཅོལ་པས་ནི་རང་གཞན་འདི་བྱིར་བདེ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་མ་ལ་གཡོག་འཁོར་
དང་ལྔན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཅོལ་པས་ནི་འདིར་མི་དགོ་བ་དང་

མི་འདྲེ་ཞིང་སྤྱི་མར་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་འདིར་བདེ་བ་ལ་རེག་ཅིང་སྤྱི་མར་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་འདིར་མཁས་པར་འགྱུར་ལ་སྤྱི་མ་ལ་
ཤེས་རབ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བའོ་ཞེས་ཇི་ན་སྤྱུ་ཏུ་སོགས་

འཆད་དོ། །བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ནི། རྣམ་པ་བཅུ་ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལེགས་པར་སྒྲངས་པ་ནི། ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྩལ་འདོད་པ་དང་མཐར་ཐུག་པ་ན་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩལ་ཁྲིམས་

སྒྲངས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོས་བཅས་པ་སོགས་ལས་ཐར་པ་དང་འཆོ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲངས་པ་མིན་པའོ། །ཉ་ཅང་ཁྱམ་པ་མིན་པ་ནི། བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་གྱི་བཅས་པ་ལས་འགལ་བར་
བྱས་པ་ལ་རྩལ་དུ་འགྱོད་པའམ། འགྱོད་པ་རྩལ་བ་

ནི་ཉ་ཅང་ཁྱམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་ཅིང་འགྱོད་པ་ཆེ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ཉ་ཅང་ཁྱམ་པ་ཡིན་ཞེན་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་འགྱོད་
པ་རྩལ་བ་དང་སྟོད་ཅིང་གཡེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་

འགྱོད་པ་རྩལ་བ་མེད་པ་ནི་འགྱོད་པ་ཆེ་བ་ལ་བྱའི་འགྱོད་པ་རྩལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ་ཅང་ཁྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཉ་ཅང་
ཐལ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། འགྱོད་པའི་གནས་པ་ཡིན་པ་སྟོན་པས་མ་

@104B བཅས་པའི་མཚམས་ལས་འདས་པ་ལ་འགྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་པས་དེ་མེད་པའོ། །ལེ་ལོ་མེད་པ་ནི། གཉིད་དང་སྒྲོས་འབེབས་པ་དང་ཉལ་བའི་བདེ་བ་རྣམས་
ཉམས་སུ་མི་ལེན་ཞིང་ཉིན་དང་མཚན་དུ་དགེ་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པའོ། །བག་ཡོད་པས་ཟིན་

པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལཱའི་བག་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །སྒྲོན་ལམ་ལེགས་པར་བཏབ་པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་ལྷ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་ནས་ཚངས་སྦྱོང་ལ་གནས་པར་
ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཆོ་ག་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཟིན་པ་ནི། འཆག་

པ་དང་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་དང་ཆོས་ངོས་བགོ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་དང་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་། འདུལ་བ་དང་མི་
འགལ་བས་ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་ཡུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་འཚམ་པའོ།།

འཆོ་བ་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཟིན་པ་ནི། རྩལ་འཆོས་ལ་སོགས་པའི་ལོག་འཆོ་ལཱའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྦྱོམས་དང་མལ་ཆ་
སོགས་ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལས་བཅོལ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་

སྟོད་ཅིང་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བའི་འདོད་པའི་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཆོར་མ་དང་ཐལ་པའི་ནང་ན་ཉལ་བ་སོགས་དང་མེ་དང་རྩུབ་ལན་གསུམ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་
ཉིད་གདུང་ཞིང་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་དུབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་

སྟོར་བ་སྤངས་པའོ། །ངེས་པར་འབྱིན་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་སྤང་པའོ། །རྩལ་སྤྲིམས་སྤངས་པ་མ་ཉམས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་བསྐྱབ་པའི་རྩལ་
ལ་མི་ལྟ་བས་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་འདའ་བའི་

@105A ༄། །ཉམས་པ་དང་རྩ་བའི་ལྟངས་ལ་སྟོད་པས་མེད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྟན་དུ་བཅུར་གསུངས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་ནས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ། །འདི་ལ་ངོ་མ་སུ་
ཏུས། ཉེས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་གཉིན་པོར་རྗེ་ལྟར་བཅས་པ་རྣམས་ལ་

ཡང་དག་པར་སྟོབ་པས་ན་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་སྟོར་བ་ཏ་ཅང་ལྷམ་པའི་ཉེས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
གཅིག་དུ་བསྐྱས་པས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མིན་པ་དང་ཏ་ཅང་ལྷམ་པ་

མིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་གསལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་ཀྱང་བསམ་པའི་ཉེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡིན་པའི་དུས་ན་ཉེས་པར་སྒྲངས་པ་དང་། བསྐྱེད་བའི་དུས་ན་ཉ་ཅང་ཉུམ་པ་དང་
ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ལ།

ས་སྤྱད་ས་ནི། ཚུལ་བྱིམས་སྒྲངས་པ་མ་ཉམས་པ་ནི་གོང་དུ་བསྐྱེད་པ་བཅུ་འཁྱུག་སྤྱད་དུ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་སར་
བག་མེད་པ་དང་ལེ་ལོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཞེས་རྣམ་དག་བཅུ་འཁྱུག་

ལོག་ཕྱོགས་གྱི་ཉེས་པ་བཅུ་འཁྱུག་སྤྱད་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པས་ན་བག་ཡོད་དང་ལེ་ལོ་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ནས་ཉེས་པར་
སྒྲངས་པ་དང་ཉ་ཅང་ཉུམ་པ་དང་ཐལ་ཆེས་པ་དང་བག་མེད་པ་

དང་ལེ་ལོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལོག་པར་སློན་པ་ཆོ་ག་ཉམས་པས་ཟིན་པ་དང་འཆོ་བ་ཉམས་པས་ཟིན་པ་དང་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྱད་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་དག་པར་
སྒྲངས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། ཉམས་པར་

@105B འགྱུར་བའི་རྒྱ་བཅུ་དང་བྲལ་བས་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་གཉིས་ལས་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ནི།

ད་ལྟར་ན་བྱང་མེས་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་

པོའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་སྟེ་འདི་ལ་བཞེན་ན་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའམ་ཡང་ན་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱས་ཤིང་ཚད་

མེད་པ་དང་རྫོགས་པའོ། །སངས་མ་རྒྱས་པའི་བར་དུ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལྔ་འཐོབ་སྟེ་འདི་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཆོག་ཏུ་

དགའ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་

བ་དང་ལུས་ཞི་གནས་ཀྱང་གང་ན་རང་དང་རྩལ་ཁྲིམས་མཚུངས་པའམ་ལྷག་པའི་བྱང་མེས་སྐལ་བ་འདྲ་ཞིང་ཆོས་མཐུན་པ་ཕ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དུ་གྱུར་བ་དག་གནས་པ་དེར་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་བ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་པ་དང་ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འཁྱུངས་ཀྱི་རྩུ་ལ་སྦྲིམས་ཉིད་དེ་དེའི་བག་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དེའི་གཉིས་པའི་དོན་
ནི་ཕྱི་མར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་ཕྱད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་

འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ལ་ངོ་ན་སྤྱུ་ཏུ་སོགས་འཆད་ལ། ས་སྤྱུ་བྱས་དེ་དང་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྷན་པས་ངན་སོང་གི་
འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་གཉིས་ལ་བཤད་དོ། །ལྷ་པོ་དེ་དག་ཀྱན་

@106A ༄༄༅། །རིམ་པ་ལྟར་བདག་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་སྦྱིས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དེ་བྲལ་
འབྲས་སྤྱུ་བཤད་པ་ནི་ཉེས་སྟོད་ཅི་བཅིལ་བ་དང་ལགས་སུ་

སྟོན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དང་པོ་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་འཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ཇི་སྟིད་གནས་པ་དེ་སྟིད་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས་བྱ་དང་
སྤྱན་དང་འབྲ་བར་དགོངས་པས་དགོ་བའི་ཆོས་མི་ཉམས་ཤིང་

འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་ཆོ་འདིའི་ཕན་ཡོན་ཏེ་འཆི་ཀར་ངན་འགོའི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགོ་བར་མཐོང་ནས་དགའ་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་ཡང་སྤྱོད་
འཇུག་ལས། གང་ནས་བབྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་

ཡས་རབ་དུ་དགོལ་བའི་ཕྱིར། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྒྲངས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བབྱུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱན་མི་འཆད་བར་དུ་མ་ཞིག །ནམ་
མཁའ་མཉམ་པར་རབ་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆད་མེད་པའི་ཚོགས་འཕེལ་བའོ། །གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཏེ་བཤེས་གཉིན་དམ་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྡོམ་པ་དང་མི་
འབྲལ་བའོ། །ཕྱི་མ་འདིའི་རྒྱ་གཞན་ནི་འོད་སྲུངས་གྱིས་ཉུས་པ་ལས།

བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པའི་རྒྱུ་གསུངས་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །དེ་ལ་གནས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་

@106B འགྱུར། །ཞེས་ལན་མང་པོར་རྒྱན་ལྡན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་གཞོལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་བཞེད་དོ། །ཕན་ཡོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེ་དག་
མཐོང་བའི་མཁས་པས་ནི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོམ་པ་གཟུང་བ་ལ་འབད་པ་

བྲག་པོ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་རྩལ་བྲིམས་གྱི་བསྟུ་བ་ནི། རྩལ་བྲིམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་རྩལ་བྲིམས་

གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པར་ངོ་ན་སུ་ཏྲ་དང་ས་སུ་བྲས་ལའད་དོ། །བྲག་པ་རྩལ་བྲིམས་གྱི་བྱེད་ལས་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྩལ་བྲིམས་གསུམ་དུ་ངས་ཤོ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་གྱི་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟུ་
ན་གསུམ་དུ་ཟད་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བདེ་

བ་ལ་སེམས་གནས་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་ནམས་ཀྱང་སྟོམ་པ་དང་དགོ་བ་སྟུད་པ་དང་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྩལ་བྲིམས་གསུམ་གྱིས་སྟབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་

ཉེས་སྒྲོད་ལས་ཕྱོག་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་འབད་པའི་སྒྲོན་ས་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་ཚུལ་བྱིམས་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་གཞི་སྒྲོང་པ་ཡིན་པས་སྒར་བསྐྱབ་བའི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་

ཚུལ་བྱིམས་ལ་ཐོག་མར་གཅིས་སྤྲས་སུ་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་སོ་ཐར་རིས་བདུན་ལ་གསུངས་པས། བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་གང་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབད་
པར་བྱའོ། །འདི་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་

@107A ༄། ཉེ། ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱང་བ་ལས། དེ་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིས། །དང་པོར་བསྐྱབ་ལ་རབ་གྲས་བྱ། །སོ་སོར་ཐར་པ་འདུལ་བཅས་དང་། །མང་ཐོས་དོན་གཏན་
དབབ་ལ་བསྒྲིམ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་དོན་འདི་ལ་དགོངས་

པ་གཅིག་དུ་སྒྲུང་ངོ། །ཚུལ་བྱིམས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཐོག་མར་རང་སྤྲིན་བྱེད་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་གཙོ་བོར་འབད་དགོས་ཏེ། རང་མ་སྤྲིན་པར་གཞན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི་གནས་
མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱབས་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །བྱང་སེམས་

གྱི་ཚུལ་སྤྲོམས་ནི་དགྲ་ལྟ་བུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་ཟད་ཅིང་ཚུལ་སྤྲོམས་གྱི་ཕན་ཡོན་ཡང་དུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་ཟད་ལ་ཚུལ་སྤྲོམས་གྱི་བྱ་བ་ཡང་ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ནི་གནས་སུ་
གནས་པ་དང་ལུས་སེམས་དུབ་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་

སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་ཟད་དོ། །རང་བཞིན་ཕན་ཡོན་བྱ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གང་ན་ཡང་མེད་ལ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལྷག་པ་སྟེ་དེར་མ་འདུས་
པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ནི་འདས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་

ཞེས་སོགས་སྐར་དངས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོབ་གྱི་ཁ་ཅིག་འདི་ལ་སྟོབ་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གཞན་ལ་སྟོབ་པ་ལྟ་བུ་མིན་པས་བྱང་
སེམས་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་

བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པས་ལམ་ལ་ཡིད་གཉིས་སེལ་བའོ། །འདི་ནི་ཚུལ་སྤྲོམས་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་དང་བསྐྱབ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཚུལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱབ་ན་དེའི་ཆོ་

@107B བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ལ་སློབ་པར་མ་རྒྱས་པ་ལ་ཉིས་མེད་དུ་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལྷག་མ་ལ་སློབ་པའི་ཁྱེད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོར་དུ་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་བྱང་མེས་ས་
ལས་ལྟ་ པ་ལ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་རྩལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ལུ་འདི་གཞུང་རྫོགས་པར་

བྱངས་ནས་བཀྲལ་ན་ཆོག་ཏུ་ཅང་མངས་པར་མཐོང་ནས་དོན་ཅུ་ཞིག་བྱང་སའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་རྩལ་བྱིས་ས་ལུ་འདི་འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བཏུས་དང་། སློན་འཇུག་
རྩ་འགྲེལ་སོགས་བརྗོད་བྱ་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དག་པ་

མང་པོ་དང་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་ཡང་བཏིན་ནས་ལེན་པ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །ས་སྐྱ་བྱ་མི་གླས་བྱས་ཟར་བའི་འགྲེལ་པ་
ནི་བྱང་སའི་རྒྱས་འགྲེལ་རྩོམ་པ་པོ་རྒྱ་མཆོ་སྤྱིན་དང་མིང་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ།

སྐྱང་གི་སློབ་དཔོན་དེ་མིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། །གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ། །ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་སློན་འཇུག་གཉིས། །ལེགས་པར་
བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་བཞིན། །རྒྱལ་སྐྱས་སློན་ལ་སློབ་པ་འདི་

མེད་པར། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡོད་པ། །རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲུལ་མཁས་རྣམས་མི་བཞེད་ཀྱང་། །དོ་ཤྲོ་ཐེག་དང་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །གནང་བཀལ་མི་འདྲ་འགའ་རེ་གསུངས་
པ་ལ། །ཆེས་ཆེར་འབྱུང་ཞིང་མངོན་སྟོན་གྱིས་མཐོ་བའི། །སྐལ་

དམན་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ཡི་གཞུང་། །དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་བཟང་རྒྱབ་པར་བྱས། །དེ་ཕྱིར་དོ་ཤྲོ་ཐེག་པར་འཇུག་ན་ཡང་། །དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་སྤྲེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། །བྱམས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་པའི། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་བཟུང་ནས་

@108A ༄༄༅། །ནི། །པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་གཞིར་བྱང་ལ། །དོ་ཤྲོ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་ཐོབ། །དེ་ནི་མ་ཆང་མེད་པའི་ཐེག་མཆོག་ལམ། །དེ་ལས་གཞན་རྣམས་བྱིས་པ་དགའ་
སྟེད་ཡིན། །དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བཅས་རྒྱལ་བའི་བགྲོད་གཅིག་ལོ།།

རྒྱལ་སྤྲུལ་སྟོན་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། །ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་དྲི་མེད་རིགས་པ་ལས། །རྣམ་པར་བརྟལ་བའི་རང་བཟོའི་དྲི་མ་ཡིས། །མ་བསྐྱེད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །གོ་
སྤྲི་ཆོག་གིས་རྣམ་པར་བཀྲལ་བ་འདིས། །གང་ལ་རྒྱན་དུ་

གྲུས་པའི་མཐུས་བྱང་བ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་རྟག་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཐེག་མཆོག་ལམ་ཟབ་བདག་སློབ་ཀྱིས་པའི་ཚུལ། །དེ་ཕྱིར་ཆོག་དང་དོན་ལ་སྦྱོན་ཆགས་ན། །འཕགས་དང་
མཁས་པའི་སྤྱན་རླུང་བདག་འཆགས་གྱིས། །བརྩེ་ལྡན་རྣམས་

གྱིས་མོངས་ད་བསྐྱོག་ཏུ་གསོལ། །ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཐེག་མཆོག་གི་ །ལམ་གྱི་སློབ་རྣམས་པལ་ཆེར་རྒྱབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་གནས་བུའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་འབད་
ལས་དགེ་བ་གང་བསགས་པ། །དེ་ཡིས་འགྲོ་ཀྱན་ལམ་

ལྟར་བཅོས་པ་ལ། །དགའ་བ་མེད་ཅིང་ཡང་དག་ལམ་གྱི་གནང་། །རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་སྦྱབ་ལ་བརྩོན་པར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །དམ་པའི་མགོན་
གྱིས་བབྱང་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་ །ཚུལ་བཞིན་རྫོགས་

ནས་འགྲོ་བ་སློལ་བའི་བྱུང་། །བྱིར་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད་ཤོག། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྤོམ་པ་བབྱང་ནས་རྒྱལ་བྱིམས་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པར་
བཤད་པ་བྱང་རྒྱབ་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱང་རྒྱབ་

@108B སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་མེས་པ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་སྦོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་རྒྱལ་ལྷས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦོབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་
བྱང་ར་སྦྱང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་སྦྱར་བའོ།།